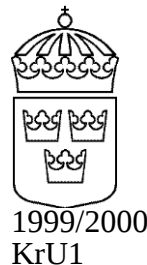

Kulturutskottets betänkande

1999/2000:KrU1

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 1999/2000:1)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen i vad avser fördelningen på anslag inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000. Regeringens förslag till fördelning på anslag liksom oppositionspartiernas förslag redovisas i *bilaga 2* till betänkandet. Ett stort antal motionsyrkanden med anknytning till budgeten för år 2000 behandlas i betänkandet. Utskottet behandlar även vissa motionsyrkanden som inte har en direkt anknytning till medelsanvisningen för budgetåret 2000, men som rör sådana frågor som tas upp i budgetpropositionen eller i budgetmotionerna.

Utskottet redovisar de reformförslag inom olika delområden, som utskottet behandlat under perioden hösten 1996 t.o.m. hösten 1999. Utskottet redovisar vidare de mål som riksdagen godkänt inom utskottets beredningsområde och lämnar vissa synpunkter på resultatredovisningen i årets budgetproposition. Utskottet förutsätter att regeringen i nästa budgetproposition presenterar den analys av den regionala fördelningen av de statliga insatserna på kulturområdet som riksdagen begärde hösten 1996.

I sitt betänkande 1999/2000:FiU1 har finansutskottet tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsramar för år 2000, bl.a. för utgiftsområde 17 vars ram föreslås uppgå till 7 570 486 000 kronor. Kulturutskottet har genom protokollsutdrag meddelat finansutskottet att kulturutskottet tillstyrker regeringens ramförslag för år 2000 för utgiftsområde 17. Mot detta har reservationer anmälts till protokollet från representanter för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsfördelning på anslag inom ramen för utgiftsområde 17. Fördelningen på anslag och anslagens storlek redovisas i *bilaga 3* till betänkandet. Två nya anslag har tillkommit inom anslagsområdet. Från anslaget Stöd till idrotten (N 1) har förts 13 miljoner kronor till ett nytt anslag benämnt Stöd till friluftorganisationer (N 5). Vidare har anslaget Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (N 4) överförts från utgiftsområde 14.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om vissa bemyndiganden för regeringen att fatta beslut som medför utgifter efter år 2000.

Riksdagen gjorde våren 1999 ett tillkännagivande till regeringen att regeringen borde se över frågan om hur konstnärernas förslagsrätt vid utseende av styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond skulle

kunna vidgas. Regeringen skulle därefter redovisa för riksdagen hur den avsåg att öka kretsen av nominerande organisationer. I budgetpropositionen anför regeringen att den nuvarande ordningen bör behållas. Utskottet föreslår att riksdagen, med anledning av två motionsyrkanden, ånyo skall göra ett tillkännagivande om att regeringen snarast bör se över frågan (avsnitt 5.1).

Utskottet anser att riksdagens beslut från våren 1998 att omlokalisera ledningen för Statens sjöhistoriska museer från Stockholm till Karlskrona skall fullföljas. Utskottet kan i motsats till regeringen inte se att förutsättningarna för beslutet skulle ha förändrats sedan tiden för riksdagens tillkännagivande. Utskottet tillstyrker fyra motionsyrkanden och anser att regeringen redan i 2000 års ekonomiska vårproposition skall skapa utrymme inom utgiftsområdet för år 2001 för de kostnader som flyttningen kan medföra. Vid medelsberäkningarna bör regeringen utgå från att förstärkningen i årets budgetproposition för Marinmuseum fr.o.m. år 2001 skall ligga fast (avsnitt 8.1).

Samtliga övriga motionsyrkanden avstyrks.

Bland annat avstyrks tre motionsyrkanden som syftar till att Stockholms Spårvägsmäns Musikkår (SSM) skall bli en statsbidragsberättigad länsmusikinstitution. Utskottet konstaterar dock att Stockholms läns landsting nyligen beslutat uppdra åt landstingsstyrelsen att verka för att SSM får ett länsmusikuppdrag. Under förutsättning att landstinget i kommande kontakter med regeringen förklarar sig långsiktigt vilja stödja SSM som en länsmusikorganisation, utgår utskottet från att regeringen i positiv anda prövar förutsättningarna för att en länsmusikorganisation – i den form som parterna kan komma överens om – skall byggas upp även inom Stockholms läns landstings område (avsnitt 2.2).

Utskottet instämmer i vad flera motionärer framfört om att det är angeläget med ett nationellt uppdrag inom dansområdet. Utskottet förutsätter att regeringen åter prövar behovet av ett sådant nationellt uppdrag, t.ex. när inriktningen av nationella uppdrag omprövas eller när det blir aktuellt att öka antalet uppdrag. De nu aktuella motionerna avstyrks (avsnitt 1.3).

Utskottet ser med oro på Vadstena-Akademiens ekonomiska problem och anser att det är viktigt att verksamheten i sin helhet kan bibehållas. Utskottet förutsätter att regeringen beaktar Vadstena-Akademiens behov inför beredningen av kommande budgetpropositioner. Aktuella motionsyrkanden avstyrks (avsnitt 2.3).

I betänkandet finns 15 reservationer och 11 särskilda yttranden.

Regeringen (Finansdepartementet) har i proposition 1999/2000:1 Förslag till statsbudget för 2000 (budgetpropositionen) utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid föreslagit

1. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget C 5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under år 2001 (avsnitt 6 Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter),

3. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, beställa konstverk som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor efter år 2000 (avsnitt 7 Bild och form samt konsthantverk),

4. att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget G 2 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 50 000 000 kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003 (avsnitt 10 Kulturmiljövård),

5. att riksdagen bemyndigar regeringen att i fråga om ramanslaget H 5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler, besluta om bidrag som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 2 000 000 kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003 (avsnitt 11 Museer och utställningar),

6. att riksdagen godkänner regeringens förslag till medelsberäkning för år 2000 för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB (inkl. Radio Sweden) och Sveriges Utbildningsradio AB (avsnitt 12 Film och medier),

7. att riksdagen godkänner regeringens förslag till medelstilldelning för år 2000 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV (avsnitt 12 Film och medier),

8. att riksdagen godkänner regeringens förslag att Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB sammanlagt tilldelas 100 000 000 kronor ur rundradiokontot för år 2000 för satsning på förnyelse (avsnitt 12 Film och medier),

9. att riksdagen godkänner regeringens förslag att Sveriges Television AB skall tilldelas särskilda medel på 75 000 000 kronor ur rundradiokontot för år 2000 för särskilt kvalificerad programproduktion (avsnitt 12 Film och medier),

10. att riksdagen godkänner regeringens förslag om särskild medelstilldelning till Sveriges Radio AB för att värna mångfald och kvalitet i programutbudet för åren 2000 och 2001 samt att Sveriges Radio AB för år 2000 för detta ändamål skall tilldelas särskilda medel på 10 000 000 kronor ur rundradiokontot (avsnitt 12 Film och medier),

11. att riksdagen godkänner regeringens förslag att finansieringen av Dövas TV fr.o.m. år 2000 skall ske via TV-avgiften genom medelstilldelning från rundradiokontot samt att SVT för år 2000 tilldelas 17 615 000 kronor från rundradiokontot för programverksamheten för döva,

12. att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2000 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 000 000 kronor,

13. (del) att riksdagen för år 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp
A 1 Statens kulturråd	ramanslag	35 510 000
A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	ramanslag	116 196 000
A 3 Nationella uppdrag	ramanslag	7 000 000
A 4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel	obetecknat anslag	141 056 000
B 1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	obetecknat anslag	764 055 000
B 2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	obetecknat anslag	537 250 000
B 3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	ramanslag	115 240 000
C 1 Bidrag till regional biblioteksverksamhet	obetecknat anslag	36 140 000
C 2 Litteraturstöd	ramanslag	89 917 000
C 3 Stöd till kulturtidskrifter	ramanslag	20 650 000
C 4 Stöd till bokhandel	ramanslag	9 801 000
C 5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket	ramanslag	59 690 000
C 6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	obetecknat anslag	13 517 000
C 7 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	obetecknat anslag	4 393 000
D 1 Statens konstråd	ramanslag	5 484 000
D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	ramanslag	40 438 000
D 3 Nämnden för hemslöjdsfrågor	ramanslag	1 488 000
D 4 Främjande av hemslöjden	ramanslag	17 462 000
D 5 Bidrag till bild- och formområdet	ramanslag	27 805 000
E 1 Konstnärsnämnden	ramanslag	10 036 000
E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	ramanslag	252 184 000
F 1 Riksarkivet och landsarkiven	ramanslag	246 431 000
F 2 Bidrag till regional arkivverksamhet	obetecknat anslag	4 633 000
F 3 Språk- och folkminnesinstitutet	ramanslag	26 153 000
F 4 Svenskt biografiskt lexikon	ramanslag	3 815 000
F 5 Arkivet för ljud och bild	ramanslag	27 732 000
G 1 Riksantikvarieämbetet	ramanslag	166 817 000
G 2 Bidrag till kulturmiljövård	ramanslag	249 618 000
H 1 Centrala museer: Myndigheter	ramanslag	641 692 000
H 2 Centrala museer: Stiftelser	obetecknat anslag	173 999 000
H 3 Bidrag till regionala museer	obetecknat anslag	103 416 000
H 4 Bidrag till vissa museer	obetecknat anslag	40 689 000

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp
H 5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	ramanslag	10 000 000
H 6 Riksutställningar	ramanslag	37 733 000
H 7 Statliga utställningsgarantier och inköp av kulturföremål	ramanslag	80 000
I 1 Filmstöd	ramanslag	205 161 000
I 2 Statens biografbyrå	ramanslag	8 214 000
I 3 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	obetecknat anslag	24 932 000
I 4 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete	ramanslag	821 000
J 1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	ramanslag	35 549 000
J 2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	obetecknat anslag	1 264 000
K 1 Stöd till trossamfund	ramanslag	53 250 000
L 1 Bidrag till folkbildningen	obetecknat anslag	2 489 073 000
L 2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	obetecknat anslag	72 377 000
L 3 Bidrag till kontakttolkutbildning	obetecknat anslag	9 106 000
M 1 Ungdomsstyrelsen	ramanslag	15 599 000
M 2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.	ramanslag	94 889 000
N 1 Stöd till idrotten	ramanslag	462 240 000
N 2 Lotteriinspektionen	ramanslag	28 459 000
N 3 Bidrag till allmänna samlingslokaler	ramanslag	15 000 000
N 4 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	obetecknat anslag	3 432 000
N 5 Stöd till friluftorganisationer	obetecknat anslag	13 000 000
Summa		7 570 486 000

1999/2000:KrU1

Motioner

1999/2000:Kr203 av Marianne Andersson m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Textilmuseet i Borås måtte tilldelas ett nationellt uppdrag.

1999/2000:Kr205 av Lena Ek (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade anslag till Skådebanerörelsen.

1999/2000:Kr218 av Margit Gennser (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Riksteaterns bristande följsamhet till de grundläggande mål som motiverat teaterns existens,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den framtida anslagstilldelningen vid fortsatta brister i uppfyllandet av uppställda mål för Riksteaterns verksamhet.

1999/2000:Kr220 av Lennart Fridén m.fl. (m, kd, c, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att anslagen till Göteborgsmusiken/Flygvapnets Musikkår anpassas till en nivå som ger orkestern en möjlighet att uppehålla sin kvalitativa nivå och att utvecklas.

1999/2000:Kr223 av Marianne Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ekonomiskt stöd till utställningsarrangörer.

1999/2000:Kr227 av Willy Söderdahl m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att frågan om lokalisering av Statens sjöhistoriska museers ledning bör tas upp till förnyad prövning.

1999/2000:Kr228 av Marianne Andersson och Birgitta Carlsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett nationellt uppdrag till ett museum för svensk populärmusik i Skara.

1999/2000:Kr229 av Elver Jonsson (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det förordade projektet Kulturbuket i Mellerud kommer i fråga för statsmaktens ekonomiska insats,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om projektet Kulturbuket i Mellerud i avsikt att projektet i övrigt kan säkras och fullföljas.

1999/2000:Kr232 av Ewa Larsson (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det nya filmavtalet,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelning av kvalitetspengar enligt fördelningsnyckel mellan SVT, SR och UR.

1999/2000:Kr235 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nationellt uppdrag för konstområdet dans,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nationellt uppdrag för Tom Tits Experiment i Södertälje,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nationellt uppdrag för Barnkulturcentrum och Barnbildaarkivet i Eskilstuna,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nationellt uppdrag för biblioteksområdet.

1999/2000:Kr237 av Anita Sidén m.fl. (m, v, kd, c, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statsbidraget till Göteborgsoperan.

1999/2000:Kr238 av Cecilia Magnusson m.fl. (m, kd, c, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget till Sveriges nationalorkester – Göteborgs Symfoniska Orkester.

1999/2000:Kr239 av Sonia Karlsson och Viola Furubjelke (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om problemen att inom anslagna medel genomföra Vadstena-Akademiens planerade verksamhet.

1999/2000:Kr240 av Anita Jönsson och Ronny Olander (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökat stöd för skådebanerörelsen.

1999/2000:Kr241 av Kristina Zakrisson och Birgitta Ahlqvist (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om turnéstöd.

1999/2000:Kr242 av Hans Stenberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tilldela Norrlands ett nytt nationellt uppdrag för dans.

1999/2000:Kr255 av Jan Björkman m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av ledningen för Statens sjöhistoriska museer till Karlskrona.

1999/2000:Kr257 av Mariann Ytterberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av bevarande av industrihistoria samt dokumentation och konservering av industrins arbetsplatser i Bergslagen.

1999/2000:Kr262 av Hans Stenberg m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Bildens Hus i Sundsvall.

1999/2000:Kr264 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v) vari yrkas

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den tillämpade fördelningsnyckeln och att SR bör ges lika goda förutsättningar som SVT att bygga ut sändarnätet för digital teknik.

1999/2000:Kr267 av Ewa Larsson (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av stöd till icke-statliga kulturlokaler.

1999/2000:Kr268 av Monica Green och Kjell Nordström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om folkrörelsernas möjlighet att bedriva filmverksamhet.

1999/2000:Kr272 av Birgitta Sellén m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag för budgetåret 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslagsför- ändring
A 3	Nationella uppdrag, Bildens Hus i Sundsvall	7 000 000	+1 000 000
B 1	Bidrag till Riksteatern, Operan, Dansens hus och Svenska Rikskonserter inom anslaget, Operan	292 485 000	-2 000 000
B 1	Bidrag till Riksteatern, Operan, Dansens hus och Svenska Rikskonserter inom anslaget, Riksteatern	226 049 000	+2 000 000
G 2	Kulturmiljövård	249 618 000	+10 000 000
I 1	Filmstöd	205 161 000	-11 000 000
M 2	Nationell och internationell ungdomsverksamhet	94 889 000	+65 000 000
N 3	Allmänna samlingslokaler	15 000 000	+25 000 000
Summa för utgiftsområdet		7 570 486	+90 000 000

1999/2000:KrU1

1999/2000:Kr277 av Tasso Stafilidis m.fl. (v) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att överväga ett särskilt turnéstöd för de fria grupperna,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den bör överväga möjligheten att inrätta nationella uppdrag på teater- och dansområdet i enlighet med vad i motionen anförts,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fasta ensembler i Jämtlands och Södermanlands län.

1999/2000:Kr278 av Maria Larsson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omfördelning av kulturmedel till Riksteatern.

1999/2000:Kr279 av Ulla Wester och Elisebeht Markström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av "öronmärkning" av kulturpengar till förmån för de dövas kulturutbud.

1999/2000:Kr280 av Britt Bohlin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statligt anslag till Göteborgsoperan.

1999/2000:Kr281 av Gunilla Tjernberg (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de speciella förhållanden Norrlandsoperan arbetar under.

1999/2000:Kr282 av Gunilla Wahlén (v) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar inrätta ett nationellt uppdrag för dansområdet med början år 2000,

2. att riksdagen beslutar att uppdraget enligt vad i motionen anförts skall tilldelas Norrdans i Härnösand för den första 3-årsperioden.

1999/2000:Kr283 av Yvonne Andersson (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Vadstena Akademien.

1999/2000:Kr284 av Karl-Göran Biörsmark (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Stiftelsen Internationella Vadstena-Akademien bör tilldelas ett engångsbidrag för år 2000 på 2,5 miljoner kronor av de för regeringen tillgängliga dispositionsmedlen för åtgärder för kulturinstitutioner under anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen i planeringen för budgetpropositionen 2001 beaktar ett ökat anslag till Stiftelsen Internationella Vadstena-Akademien.

1999/2000:Kr287 av Rigmor Ahlstedt (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det fortsatta arbetet med folkmusikinstitutet i Tobo bruk, Uppland.

1999/2000:Kr288 av Eva Arvidsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet att lösa pensionsfrågan för Stockholms Spårvägsmäns Musikkår.

1999/2000:Kr289 av Christina Axelsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bevilja statligt stöd också till Stockholms Spårvägsmäns Musikkår.

1999/2000:Kr298 av Åke Gustavsson m.fl. (s, v, mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond.

1999/2000:Kr300 av Björn Kaaling m.fl. (s) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utställningsersättningar som kvalificerar medverkande konstnärer till statlig utställningsersättning också bör kvalificera arrangörerna till ett stöd för att stimulera förekomsten av utställningar i ersättningens anda.

1999/2000:Kr305 av Birgitta Sellén och Agne Hansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokaliseringen av ledningen för Statens sjöhistoriska museer till Karlskrona.

1999/2000:Kr307 av Marianne Carlström och Kenth Skårvik (s, fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående fördelningen av driftsstödet till Nordiska Akvarellmuseet samt om behovet av ytterligare investeringsstöd till bygget.

1999/2000:Kr311 av Gunilla Wahlén m.fl. (v, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en teaterfestival i Västernorrland och Sundsvall samt Statens kulturråds roll.

1999/2000:Kr313 av Inger Davidson m.fl. (kd) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om folkrörelsearkivens del i industrisamhällets kulturarv,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Nordiska Akvarellmuseet,

1999/2000:KrU1

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett nationellt uppdrag till danskonstområdet,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av resurser till länsmusiken,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Stockholms Spårvägsmäns Musikkår, SSM,

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om länsmusiken i Stockholms län,

24. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om LL-stiftelsen,

28. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nomineringarna till Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsförbund,

31. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kvalitetsmedel till barnprogram,

32. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om särskilda medel till Sveriges Radios programutbud,

35. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att medlen avsatta för utvecklingsverksamhet förs över till det samlade anslaget för folkbildningen,

36. att riksdagen avslår regeringens förslag om omfördelning av resurser inom området Ungdomsfrågor,

39. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utveckling av den ideella sektorn,

40. att riksdagen med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag för budgetåret 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslags- förändring
B 1	Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	764 055 000	+2 000 000
B 2	Bidrag till regional musikverksamhet m.m.	537 250 000	+15 000 000
C 6	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformat- ion och litteratur	13 517 000	+1 000 000
H 4	Bidrag till vissa museer	40 689 000	+500 000
K 1	Stöd till trossamfund	53 250 000	+3 500 000
N 3	Bidrag till allmänna samlingslokaler	15 000 000	+10 000 000
Nytt anslag	Utveckling av den ideella sektorn	-	+10 000 000
Summa för utgiftsområdet		7 570 486 000	+42 000 000

1999/2000:Kr314 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas

6. att riksdagen avslår regeringens förslag till finansiering av Kulturnät Sverige,

7. att riksdagen hos regeringen begär förslag till annan drift av Kulturnät Sverige i enlighet med vad som i motionen anförts,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om flytt av ledningen för Sjöhistoriska museet,

13. att riksdagen godkänner vad som i motionen anförts om att Textil-museet i Borås bör få ett nationellt uppdrag vad avser museiverksamhet,

14. att riksdagen hos regeringen begär förslag till hur uppdraget för Riks-utställningar kan förändras i enlighet med vad som anförts i motionen,

16. att riksdagen hos regeringen begär förslag till hur uppdraget för Riksteatern kan förändras i enlighet med vad som anförts i motionen,

19. att riksdagen beslutar om ett oförändrat anslag till konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön,

25. att riksdagen avslår regeringens förslag till höjda TV-avgifter,

27. att riksdagen med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag för budgetåret 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslagsför- ändring
A 1	Statens kulturråd	35 510 000	-2 500 000
A 3	Nationella uppdrag	7 000 000	+1 000 000
B 2	Bidrag till regional musikverksamhet m.m.	542 250 000	+30 000 000
B 3	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikän- dåmål	115 240 000	+1 000 000
D 2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	40 438 000	-5 000 000
H 1	Centrala museer, myndigheter	641 692 000	+1 000 000
H 3	Bidrag till regionala museer	103 416 000	+5 000 000
K 1	Stöd till trossamfund	53 250 000	+3 500 000
N 1	Stöd till idrotten	457 240 000	+1 000 000
Summa för utgiftsområdet		7 570 486 000	+35 000 000

1999/2000:Kr315 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utöka tiden för de nationella uppdragen till fem år,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett nationellt uppdrag inom områdena världskultur och dans,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheterna för fria teatergrupper att turnera,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att undersöka möjligheten att långsiktigt även bereda SSM statsbidrag som länsmusikorkester,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om finansieringen av folkmusikcentrum Tobo,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att undersöka möjligheterna att tillfredsställa Dramatens behov av buffertfond,

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att undersöka möjligheterna för en permanent lösning för Vadstena-Akademien,

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en bättre koppling mellan in- och utflödet vad avser de icke-statliga kulturlokalerna,

33. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det nya filmavtalet,

36. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelningen av kvalitetspengar mellan SVT, SR och UR.

1999/2000:Kr317 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att driften av Kulturnät Sverige skall upphandlas i konkurrens,

13. att riksdagen beslutar inrätta en fond för kompletterande stöd till kulturverksamhet i enlighet med vad som anförts i motionen.

1999/2000:Kr318 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att under anslag A 1 Statens kulturråd, utgiftsområde 17 anslå 17 510 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen beslutar att under anslag A 2 Allmän kulturverksamhet, utgiftsområde 17 anslå 56 196 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen beslutar att under anslag A 5 Kulturfond, utgiftsområde 17 anslå 100 000 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

4. att riksdagen beslutar att under anslag B 1 Bidrag till Svenska riksteatern m.fl., utgiftsområde 17 anslå 633 055 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

5. att riksdagen beslutar att under anslag C 1 Bidrag till regional biblioteksverksamhet, utgiftsområde 17 anslå 25 140 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

6. att riksdagen beslutar att under anslag C 2 Litteraturstöd, utgiftsområde 17 anslå 59 917 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

7. att riksdagen beslutar att avskaffa anslag C 4 Stöd till bokhandeln, utgiftsområde 17 enligt vad som anförts i motionen,

8. att riksdagen beslutar att under anslag C 5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket, utgiftsområde 17 anslå 69 491 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

9. att riksdagen beslutar att under anslag D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, utgiftsområde 17 anslå 29 438 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

10. att riksdagen beslutar att under anslag G 2 Bidrag till kulturmiljövård och kulturstöd vid ombyggnad, utgiftsområde 17 anslå 274 618 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

12. att riksdagen beslutar att under anslag H 4 Bidrag till vissa museer, utgiftsområde 17 anslå 29 689 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

13. att riksdagen avslår regeringens förslag om stöd till icke-statliga kulturlokaler, anslag H 5 enligt vad som anförts i motionen,

14. att riksdagen beslutar att under anslag H 5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler, utgiftsområde 17 anslå 0 kr enligt vad som anförts i motionen,

15. att riksdagen beslutar att under anslag H 6 Stiftelsen riksutställningar, utgiftsområde 17 anslå 12 733 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

16. att riksdagen avslår regeringens förslag om höjd TV-avgift enligt vad som anförts i motionen,

17. att riksdagen beslutar att 25 miljoner kronor av anslaget för forskning skall fördelas av forskningsråden och att anslag J 1 Forsknings- och utveckl-

ingsinsatser inom kulturområdet därmed skall uppgå till 10 549 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

19. att riksdagen beslutar att under anslag L 1 Bidrag till folkbildningen, utgiftsområde 17 anslå 1 339 073 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

20. att riksdagen beslutar att under anslag M 1 Ungdomsstyrelsen, utgiftsområde 17 anslå 7 599 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

21. att riksdagen beslutar att under anslag M 2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m., utgiftsområde 17 anslå 44 889 000 kr enligt vad som anförts i motionen,

22. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget till Dopinglaboratoriet i Huddinge,

23. att riksdagen beslutar att under anslag N 4 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala anslag, utgiftsområde 17 anslå 0 kr enligt vad som anförts i motionen,

24. att riksdagen beslutar att under anslag N 5 Stöd till friluftsförbund, utgiftsområde 17 anslå 10 miljoner kronor enligt vad som anförts i motionen,

25. att riksdagen beslutar att avskaffa anslag N 3 Bidrag till allmänna samlingslokaler, utgiftsområde 17 enligt vad som anförts i motionen.

1999/2000:Kr319 av Birgitta Sellén och Per-Richard Molén (c, m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett nationellt uppdrag till Bildens Hus i Sundsvall.

1999/2000:Kr504 av Kjell Nordström (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samlingslokaler-
nas anpassning till ungdomar.

1999/2000:Kr505 av Inger René och Beatrice Ask (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till att ändra bidragsreglerna så att kvinnoorganisationerna inte fastnar i gamla orationella strukturer.

1999/2000:Kr514 av Eva Flyborg och Johan Pehrson (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av förändrade bidragsregler till de politiska ungdomsförbunden,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till nytt bidragssystem för de politiska ungdomsförbunden, baserat på partiernas mandat i riksdagen, samt ett grundbidrag.

1999/2000:Kr515 av Carina Hägg och Berndt Ekholm (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att den valda generationsövergripande organisationsformen, som vilar på en tydlig pedagogisk verksamhetsidé, ideologisk eller teologisk grund samt uppfyller målen framdeles bör rymmas inom bidragsreglerna.

1999/2000:Kr520 av Ulf Björklund (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om allmänna samlingslokaler.

1999/2000:Kr521 av Kenneth Johansson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om höjt ekonomiskt stöd till allmänna samlingslokaler.

1999/2000:KrU1

1999/2000:Kr522 av Erik Arthur Egervärn (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samlingslokalernas anpassning till ungdomar.

1999/2000:Kr603 av Margareta Andersson och Kenneth Johansson (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ytterligare 5 miljoner kronor ställs till förfogande för en uppräkning av bidraget till nyare rörelsefolkhögskolor,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att anslaget tas ur bidraget till uppsökande verksamhet i folkrörelserna.

1999/2000:Fi212 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

17. att riksdagen för budgetåret 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning nedan:

Anslag	Ändringsförslag
A 1 Statens kulturråd	-2 500 000
A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet m.m.	+1 000 000
A 3 Nationella uppdrag	+1 000 000
B 2 Bidrag till regional musikverksamhet m.m.	+25 000 000
D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	-5 000 000
H 1 Centrala museer: Myndigheter	+1 000 000
H 3 Bidrag till regionala museer	+5 000 000
K 1 Stöd till trossamfund	+3 500 000
N 1 Stöd till idrotten	+6 000 000
Summa för utgiftsområdet	+35 000 000

1999/2000:Ub813 av Agne Hansson (c) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förhöjda anslag till allmänna samlingslokaler.

1999/2000:N277 av Harald Bergström m.fl. (kd) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget till icke-statliga kulturlokaler.

1999/2000:Bo231 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samlingslokalernas betydelse i städerna.

I proposition 1999/2000:1 Förslag till statsbudget för 2000, m.m. (budgetpropositionen) utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift: *Bilaga 1*.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till beslut om anvisande av medel för budgetåret 2000 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid: *Bilaga 2*.

Utskottets förslag till beslut om anvisande av medel för budgetåret 2000 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid: *Bilaga 3*.

Förteckning över i utskottets hemställan moment 1 g) avstyrkta motionsyrkanden: *Bilaga 4*.

Ärendets beredning

Under ärendets beredning har på kulturutskottets begäran information lämnats av statssekreterare Gunilla Thorgren och andra företrädare för Kulturdepartementet samt företrädare för Kungliga Dramatiska teatern AB, Riksteatern och Kungliga Operan AB.

Företrädare för följande institutioner och organisationer m.m. har uppvaktat utskottet:

Dalhalla, Dövas TV, Göteborgsoperan, Stockholms Spårvägsmäns Musikkår (SSM), Svenska Teaterförbundet, Teatercentrum och Teatrarnas riksförbund (TR).

Ett antal skrivelser har inkommit med anledning av propositionen.

A Inledning

Hösten 1996 behandlade riksdagen, efter beredning i kulturutskottet, proposition 1996/97:3 om kulturpolitik vilken grundades bl.a. på Kulturutredningens förslag i betänkandet Kulturpolitikens inriktning (SOU 1995:84). Propositionen innehöll främst förslag av principiell natur, bl.a. fastställande av nationella kulturpolitiska mål, men även förslag med anknytning till budgeten, t.ex. inrättande av nya former av statligt stöd till regional kulturverksamhet och inrättande av tidsbegränsade nationella uppdrag. De budgetanknutna förslagen följdes upp i den samtidigt framlagda budgetpropositionen för år 1997 (prop. 1996/97:1 utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid). Kulturutskottet behandlade proposition 1996/97:3 och budgetpropositionen i sitt betänkande 1996/97:KrU1, som godtogs av riksdagen (rskr. 1996/97:129–132).

Under våren 1998 behandlade riksdagen tre områden inom kultursektorn som tagits upp till behandling av Kulturutredningen och som beretts vidare i särskilda utredningar innan regeringen avlämnade sina förslag i propositioner till riksdagen.

Konstnärernas villkor hade behandlats av Konstnärliga arbetsmarknadsutredningen i betänkandet Arbete åt konstnärer (SOU 1997:183), av Konstnärstödsutredningen i betänkandet Generella konstnärstöd (SOU 1997:184) samt av Konstnärersättningsutredningen i betänkandena En fond för unga konstnärer (SOU 1997:106) och Fonogramersättning (SOU 1997:149). På grundval av resultaten av dessa utredningars arbete lade regeringen fram proposition 1997/98:87 Konstnärernas villkor. Riksdagen godkände regeringens förslag om olika former av statligt stöd för att öka konstnärers möjligheter att försörja sig på sin konstnärliga verksamhet samt vissa av utskottet framlagda förslag på området (bet. 1997/98:KrU13, rskr. 1997/98:303).

Vidare lade regeringen fram förslag i proposition 1997/98:86 om litteraturen och läsandet på grundval av betänkandet Boken i tiden (SOU 1997:141) från Utredningen om boken och kulturtidskriften. På utskottets förslag godkände riksdagen de av regeringen framlagda förslagen om ökat stöd till litteraturen och läsandet. Riksdagen godkände även vissa av utskottet framlagda förslag inom området (bet. 1997/98:KrU15, rskr. 1997/98:240).

Kulturutredningens förslag om ett nationellt arkitekturpolitiskt handlingsprogram och om en nationell politik för bild och form inkl. formgivning och industridesign fullföljdes våren 1998 i proposition 1997/98:117 Framtidsformer – Handlingsprogram för arkitektur, formgivning och design. Propositionsförslagen grundades på ett utredningsbetänkande med samma namn (SOU 1995:84) utarbetat av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet. I enlighet med utskottets förslag antog riksdagen vissa ändringar av bl.a. plan- och bygglagen (1987:10) samt godkände föreslagna mål för en statlig politik för arkitektur, formgivning och design och inrättandet av ett tidsbegränsat nationellt uppdrag inom området formgivning och design (bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225).

Under våren 1998 behandlade riksdagen vidare proposition 1997/98:115 om folkbildning. Riksdagen godkände i enlighet med utskottets betänkande de av regeringen framlagda förslagen om kompletteringar av syftet med statsbidraget till folkbildningen och om vissa ändrade grunder för Folkbildningsrådets fördelning av statsbidraget till folkhögskolan. På utskottets förslag begärde riksdagen en utvärdering av bidraget till vissa organisationers uppsökande verksamhet (bet. 1997/98:KrU17, rskr. 1997/98:258).

Sent under våren 1999 lade regeringen fram fyra propositioner, två inom kulturområdet och två inom folkrörelse- och idrottsområdena. Tre av propositionerna samt en viss del av den fjärde propositionen har utskottet behandlat parallellt med budgetpropositionen under hösten 1999. Tillsammans med dessa propositioner har utskottet behandlat vissa motioner väckta under allmänna motionstiden 1998 samt motioner väckta med anledning av propositionerna. Däremot har utskottet inte haft möjlighet att behandla motioner väckta under allmänna motionstiden 1999 tillsammans med propositionerna. I den mån dessa motioner är anknutna till budgeten för år 2000 behandlas de i det nu aktuella betänkandet. I annat fall kommer de att behandlas i senare sammanhang under riksmötet eller mandatperioden i övrigt.

Sedan regeringen träffat ett nytt filmavtal med företrädare för filmbranschen, Sveriges Television och TV 4 för tiden den 1 januari 2000 till den 31 december 2004 föreslog regeringen i proposition 1998/99:131 Ny svensk filmpolitik att riksdagen skulle godkänna att även stöd till filmkulturell verksamhet och stöd till regionala resurscentrum skulle regleras i 2000 års filmavtal. Dessa ändamål har inte omfattats av det filmavtal som löper ut den 31 december 1999. Propositionen föregicks av en utredning som avgav betänkandet Ny svensk filmpolitik (SOU 1998:142). Riksdagen hade på utskottets förslag bifallit propositionen (bet. 1999/2000:KrU5, rskr. 1999/2000:13). Ställningstagandet innebär i sig inte något godkännande från riksdagens sida av det redan ingångna avtalet. Medel enligt filmavtalet beräknas i budgetpropositionen och behandlas i utskottets nu aktuella budgetbetänkande.

Åren 1995 och 1996 avgav Kulturarvsutredningen två betänkanden, Kulturregendorar och kulturföremål (SOU 1995:128) och Skyddet för kulturmiljön (SOU 1996:128).

I proposition 1998/99:114 Kulturarv – kulturmiljöer och kulturföremål har regeringen förelagt riksdagen förslag till ändringar i dels lagen (1963:583) om avveckling av fideikommiss, dels lagen (1963:587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m.m. Denna del av propositionen har utskottet behandlat i betänkande 1999/2000:KrU6, som riksdagen behandlar i månadsskiftet november/december. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag med viss ändring av ikraftträdandetidpunkt för lagen (1963:587) om inkomstbeskattning av fideikommissbo, m.m.

Övriga delar av proposition 1998/99:114, nämligen förslag till ändringar i dels lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., dels lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen samt förslag om målen för kulturmiljöarbetet, kommer utskottet att behandla i ett senare betänkande under våren 2000. Ikraftträdandet av lagar-

na kommer således att skjutas upp, och riksdagens ställningstagande till de föreslagna målen får avvaktas till en tidpunkt in på det nya året.

Vidare lade regeringen våren 1999 fram proposition 1998/99:107 En idrottspolitik för 2000-talet – folkhälsa, folkrörelse och underhållning grundad på Idrottsutredningens betänkande Idrott & Motion för livet (SOU 1998:76). Utskottet har i betänkande 1999/2000:KrU3 tillstyrkt regeringens förslag om syftet med statsbidraget till idrottsrörelsen och om bidrag för svenskt deltagande vid olympiska spel och Paralympics. Utskottet har också tillstyrkt förslagen till ändringar i dels lagen (1995:361) om överlämnande av förvaltningsuppgifter till Sveriges riksidrottsförbund, dels sekretesslagen (1980:100). Utskottets betänkande avses behandlas av riksdagen i månadsskiftet november/december.

Slutligen har utskottet under hösten behandlat regeringens proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor. Utskottet har i betänkande 1999/2000:KrU4 tillstyrkt regeringens förslag till mål för den nationella ungdomspolitik och förslag om Ungdomsstyrelsens verksamhet. Även detta betänkande avses behandlas av riksdagen i månads-skiftet november/december.

Vid behandlingen av budgeten de tre senaste åren har riksdagen tillämpat en ny ordning i enlighet med budgetlagen (1996:1059). Sedan berörda utskott yttrat sig till finansutskottet över regeringens förslag till utgiftsramar för de olika utgiftsområdena föreslår finansutskottet riksdagen hur stor ramen skall vara för varje utgiftsområde. Sedan riksdagen beslutat om ram för varje utgiftsområde bereder det utskott till vilket utgiftsområdet hör fördelningen på anslag inom ett utgiftsområde. Därvid får utskottet inte överskrida den av riksdagen fastställda utgiftsramen för utgiftsområdet. Inte heller reservanterna får föreslå utgifter inom utgiftsområdet som sammanlagt överskrider ramen. Riksdagen tar ett samlat beslut om medelsberäkningen för samtliga anslag inom ett utgiftsområde. Det är enligt den nya ordningen således inte möjligt för riksdagen att fatta särskilt beslut om medelsberäkningen för något enskilt anslag inom ett utgiftsområde.

Kulturutskottet har tagit upp till behandling frågan om utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Kulturutskottet har genom protokollsutdrag (prot. KrU 1999/2000:4.6) meddelat finansutskottet sitt ställningstagande. Representanterna i kulturutskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna tillstyrker förslaget i budgetpropositionen om ram för utgiftsområde 17 för år 2000. Mot detta har representanterna i kulturutskottet för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna reserverat sig till protokollet till förmån för motion Fi209 (m), Fi210 (kd), Fi211 (c) respektive Fi212 (fp).

Som utskottet redovisat ovan lade regeringen fram fyra propositioner för riksdagen sent under våren 1999. De kunde därför inte behandlas under vårsessionen. Tre av dem och en viss del av den fjärde propositionen har, som också redovisats, i stället behandlats parallellt med budgetpropositionen under hösten 1999. Tiden för beredningen av dessa propositioner och av budgetpropositionen har därmed blivit knapp, och beredningen har med nödvändighet inte blivit fullt ut så grundlig som hade varit önskvärt.

Utskottet nödgas än en gång påminna om att en av huvudtankarna bakom budgetreformen var att riksdagens höstarbete skulle koncentreras till behandlingen av budgetpropositionen, medan riktlinjepropositioner och lagpropositioner skulle framläggas i sådan tid att de kunde behandlas under resten av året.

1999/2000:KrU1
Utskottet

B Övergripande frågor

Mål

Inom kulturutskottets beredningsområde finns mål på flera nivåer, dels mål för ett större område, dels för en särskild myndighet eller ett särskilt bidragsändamål. Vissa av målen för ett område är sektorsövergripande. I propositionen redovisar regeringen målen för kulturpolitiken och anger även de mål som antagits för vissa delområden inom utgiftsområde 17. I det följande gör utskottet en sammanfattning av de mål som finns inom utskottets beredningsområde.

Riksdagen beslöt hösten 1996 (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1 s. 39–42, rskr. 1996/97:129) att ersätta 1974 års kulturpolitiska mål med nya *nationella kulturpolitiska mål*, som skall vara

1. att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för alla att använda den,
2. att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande,
3. att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar,
4. att ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället,
5. att bevara och bruka kulturarvet,
6. att främja bildningssträvandena,
7. att främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Några mål för verksamhetsområden inom utgiftsområde 17, t.ex. verksamhetsområdena Arkiv eller Kulturmiljö, fastställdes inte vid detta tillfälle.

Vid samma tillfälle beslöt riksdagen även om övergripande mål på anslagsnivå för Operan, Dramaten, Dansens Hus, Svenska rikskonserter, Talboks- och punktskriftsbiblioteket, Statens konstråd, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Konstnärsnämnden, Riksarkivet och landsarkiven, Arkivet för ljud och bild, Språk- och folkminnesinstitutet, Svenskt biografiskt lexikon, Riksantikvarieämbetet, Centrala museer: Myndigheter och Centrala museer: Stiftelser, Stiftelsen Riksutställningar samt Statens biografbyrå. Riksdagen beslöt också om övergripande mål för bidragen till Svenska riksteatern, LL-stiftelsen, Dövas TV, Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden samt för de under anslaget Bidrag till vissa museer inrymda bidragen till museer och övriga institutioner (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129).

Riksdagen har också beslutat om *mål eller syften för vissa områden*, oftast verksamhetsområden inom utgiftsområdet, samt om *syften med statsbidrag till vissa verksamheter*.

Syftet med myndigheters arkivbildning har införts i arkivlagen (1990:782) i enlighet med riksdagens beslut vid 1989/90 års riksmöte (prop. 1989/90:72, bet. 1989/90:KrU29, rskr. 1989/90:307). Dessa syften överensstämmer med de ovan nämnda övergripande mål på anslagsnivå som hösten 1996 godkändes av riksdagen för Riksarkivet och landsarkiven.

Våren 1998 beslöt riksdagen om mål för statens arbete med arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225). Dessa mål är sektorsövergripande.

Mål för kulturmiljövården beslutades våren 1988 (prop. 1987/88:104, bet. 1987/88:KrU21, rskr. 1987/88:390). Som redovisats ovan beslöt riksdagen hösten 1996 om övergripande mål för Riksantikvarieämbetet. I proposition 1998/99:114 Kulturarv – kulturmiljöer och kulturföremål har regeringen föreslagit övergripande mål för arbetet med kulturmiljön. Detta förslag behandlar utskottet under våren 2000.

Syftet med statsbidraget till folkbildningen fastställdes av riksdagen år 1991 (prop. 1990/91:82, bet. 1990/91:UbU18, rskr. 1990/91:358) och kompletterades våren 1998 (prop. 1997/98:115, bet. 1997/98:KrU17, rskr. 1997/98:258).

Regeringens förslag beträffande syftet med statsbidraget till idrottsrörelsen har nyligen tillstyrkts av utskottet (prop. 1998/99:107, bet. 1999/2000:KrU3). Riksdagen beslutar i frågan i månadsskiftet november/december 1999.

Regeringens förslag beträffande mål för den nationella ungdomspolitiken har nyligen tillstyrkts av utskottet (prop. 1998/99:115, bet. 1999/2000:KrU4). Dessa mål är sektorsövergripande. Även i denna fråga beslutar riksdagen i månadsskiftet november/december 1999. Övergripande mål för Ungdomsstyrelsen fastställdes av riksdagen år 1994 (prop. 1993/94:135, bet. 1993/94:KrU31, rskr. 1993/94:354). I proposition 1998/99:115 har regeringen redovisat sin syn på behovet av en revidering av dessa övergripande mål och föreslagit att det skall vara regeringens uppgift att utforma nya övergripande mål för Ungdomsstyrelsens verksamhet. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag (bet. 1999/2000:KrU4).

Regeringen har i proposition 1998/99:124 Staten och trossamfunden – stöd, medverkan inom totalförsvaret, m.m. föreslagit riksdagen att anta regeringens förslag till lag om stöd till trossamfund. I lagförslaget finns intaget mål för stödet. Konstitutionsutskottet har efter hörande av kulturutskottet tillstyrkt förslaget (yttr. 1999/2000:KrU3y, bet. 1999/2000:KU5, rskr. 1999/2000:45).

Utifrån de nationella kulturpolitiska målen, mål för vissa områden och de övergripande målen för institutioner och för olika bidrag utformar regeringen i regleringsbrevet *verksamhetsmål* m.m. På senare tid används även begreppet *delmål* för sådana mål som regeringen fastställer med utgångspunkt i av riksdagens fastställda mål (jfr prop. 1998/99:115 På ungdomars villkor).

Enligt lagen (1996:1059) om statsbudgeten skall regeringen redovisa för riksdagen de mål som åsyftas och de resultat som uppnåtts på olika verksamhetsområden.

I proposition 1995/96:220 om lagen om statsbudgeten slogs fast att ett mål eller ett förväntat resultat skall anges och att en jämförelse skall göras med det faktiska resultat som uppnåtts. Detta är grundläggande i en styrprocess som syftar till en successivt allt effektivare och mer ändamålsenlig verksamhet. Resultatredovisningen i budgetpropositionerna har sedan lagen trädde i kraft genomgått förändringar för att förbättra riksdagens beslutsunderlag.

I budgetpropositionen under utgiftsområde 17 gör regeringen i det inledande avsnittet en redovisning områdesvis för tillståndet och utvecklingen samt de viktigaste statliga insatserna (prop. avsnitten 3.3.1 och 3.3.2). De redovisade områdena överensstämmer i stort sett med verksamhetsområdena inom utgiftsområde 17. Därefter redogör regeringen för effekterna av de statliga insatserna i förhållande till de nationella målen för kulturpolitiken och syftena med statsbidragen till folkbildning samt ungdoms- och idrottsverksamhet (avsnitt 3.3.3). Regeringens slutsats är att målpuppfyllelsen är god (avsnitt 3.3.4). Därefter redovisar regeringen sina prioriteringar inför år 2000 och följande år (avsnitt 3.4).

Resultatbedömningen vidareutvecklas under inledningen till varje verksamhetsområde under rubrikerna Tillståndet och utvecklingen inom området, De viktigaste statliga insatserna inom området, Effekterna av de statliga insatserna och Regeringens slutsatser. Ytterligare resultatinformation lämnas under anslagen.

Utskottet anser att resultatredovisningen har utvecklats avsevärt under de senaste åren och att den inom flera av verksamhetsområdena är mycket rikhaltig och väl speglar utvecklingen och de behov som finns. Det som redovisas i budgetpropositionerna är till nytta inte endast vid behandlingen av budgetfrågorna utan även vid beredningen av förslag som förts fram i motioner som inte är direkt budgetanknutna och som därför behandlas i andra betänkanden under riksmötet eller mandatperioden i övrigt. Det som redovisas bör också kunna utgöra en av utgångspunkterna för kommande arbete inom utskottet med uppföljning och utvärdering.

Utskottet inser att det är en nödvändighet att resultatredovisningen och informationen i den övergripande inledande redovisningen under utgiftsområdet upprepas i inledningen till varje verksamhetsområde och kanske även under de olika anslagen. Detta underlättar läsningen för den som t.ex. är intresserad endast av ett visst verksamhetsområde eller av en särskild fråga. Utskottet skulle emellertid önska att samma information inte upprepades under flera, skilda rubriker avseende tillståndet och utvecklingen, statliga insatser, effekter och slutsatser. I vissa fall kan en sådan upprepning försvåra läsningen och förståelsen och även ge intrycket att regeringen inte gör någon bedömning utan endast redovisar fakta. Det är således viktigt att dispositionen följs så att inte resultat redovisas under olika rubriker och att inte ny information eller förändrad information tillkommer på något av ställena vid sådan upprepad redovisning. Det blir då svårt att överblicka den totala in-

formation som ges. Det bör tydligt framgå var resultatredovisningen i sin helhet återges. Likaså bör bedömningar, slutsatser och prioriteringar inte återges under andra slags rubriker.

Utskottet skulle också önska att bedömningar, prioriteringar och medelsbehov framdeles sätts i en än tydligare relation till uppsatta mål och bidrags syften. Utskottet är medvetet om att det är svårt att redovisa resultat i relation till sådana mera övergripande mål som inte är direkt kvantifierbara. Utskottet är också medvetet om att det inom vissa områden är lätt att kvantifiera mål och resultat, medan det inom andra områden i större utsträckning också måste röra sig om en kvalitetsbedömning som inte så lätt låter sig uttryckas i siffror. Kulturområdet kan i flera avseenden sägas tillhöra den senare kategorin. Detta faktum gör att det krävs möda och uppfinningsrikedom, både inom institutioner, myndigheter och departement, när det gäller att utveckla metoder för att spegla tillståndet och utvecklingen inom olika områden och för att få fram material som kan utgöra grund för bedömningar, uppföljning och utvärderingar.

För att kunna ställa övergripande mål i relation till resultatbedömningar, prioriteringar och medelsbehov uppställs också delmål, verksamhetsmål m.m. Delmålen är en länk mellan de uppmätta resultaten och de övergripande målen. När redovisningen till riksdagen sätts i relation till sådana delmål m.m. är det av värde om det även sägs vilka dessa delmål är. Vidare räcker det enligt utskottets synsätt inte med att t.ex. konstatera att tillgängligheten inom ett verksamhetsområde har ökat. Det bör också tydligt anges på vilket sätt tillgängligheten ökat. Det skulle också vara av värde att få en något mera ingående information om på vilket sätt man mätt effektiviteten i en verksamhet, när det sägs att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt. Resultatredovisning bör om det är möjligt bestå av någon form av jämförelsematerial, t.ex. över en tidsperiod eller i förhållande till annan, liknande verksamhet. Resultatredovisningen bör åtföljas av en bedömning av i vilken grad måluppfyllelse har nåtts.

Det är inte nödvändigt att resultatredovisningen för ett verksamhetsområde är lika omfattande varje år. Pågående översyn m.m. kan motivera att en fylligare redovisning lämnas ett senare år.

Utskottet inser att utvecklingen av mål- och resultatstyrningsprocessen, som börjat tillämpas i större utsträckning inom kulturområdet först under senare år, måste få ta tid. Det kommer också att ta tid innan denna process är helt anamman i riksdagens beredning av budgeten. Det är givetvis viktigt att riksdagen – när den bedömer att detta behövs – anger för regeringen vilken komplettering av resultatredovisningen som är nödvändig för riksdagens ställningstaganden. Under de två följande avsnitten tar utskottet upp två sådana mera övergripande frågor, där riksdagen begärt redovisning från regeringen.

Redovisning av regional fördelning av statens stöd till kultur

En av huvudfrågorna vid riksdagens beslut i mitten av 1970-talet om nya statliga satsningar inom kulturområdet gällde uppbyggnaden av kulturens infrastruktur i hela landet. Nya stödformer infördes för regionala och lokala

kulturinstitutioner. Frågan om fördelningen av det statliga stödet till storstadsområdena och till övriga delar av landet har sedan dess aktualiserats vid flera tillfällen. Diskussionen togs upp på nytt i samband med att Kulturutredningen år 1995 lade fram sitt betänkande (SOU 1995:84).

I anslutning till den kulturpolitiska propositionen 1996/97:3 väcktes en motion, 1996/97:Kr283 (c), om en jämnare fördelning av kulturreсурserna i landet (yrkande 3). Vid sin behandling av motionsyrkandet (bet. 1996/97:KrU1 s. 64–65) ansåg utskottet att det var motiverat med en skyndsam utredning som omfattar samtliga områden där staten ger stöd till kulturinstitutioner. Resultaten av utredningen borde läggas till grund för statsmakternas ställningstagande till principerna för fördelningen av stödenheter till den regionala och lokala kulturen. Riksdagen gav som sin mening regeringen till känna vad utskottet anfört (rskr. 1996/97:129).

I budgetpropositionen för år 1998 redovisade regeringen resultaten av det dittillsvarande kartläggnings- och analysarbetet avseende budgetåret 1995/96 (prop. 1997/98:1 volym 9 utgiftsområde 17, avsnitt 3.7). Denna kartläggning begränsades till att avse de bidrag som betalats ut av Kulturrådet samt bidraget till Riksteatern.

I regleringsbrev för år 1998 gav regeringen i uppdrag till myndigheter och institutioner inom Kulturdepartementets verksamhetsområde att kartlägga och analysera det regionala utfallet av den egna verksamheten för år 1997. Kulturrådet fick dessutom i uppdrag att sammanställa och analysera de regionala analyserna samt att ta fram metoder, rutiner och förslag till uppläggning av hur en regional analys kan utvecklas.

I budgetpropositionen för år 1999 (prop. 1998/99:1 volym 9 utgiftsområde 17, avsnitt 3.4) redovisades resultaten av de regionala analyser som gjorts inom olika verksamhetsområden. För att ge en mera heltäckande bild av de offentliga insatserna för kultur i de olika länen redovisades även den regionala fördelningen av landstingens och kommunernas insatser inom kulturområdet år 1996. Regeringen ansåg att det inte var möjligt att sammanfatta analyserna i form av en total fördelning av de statliga utgifterna per län men att detta på sikt skulle bli möjligt i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Hösten 1998 utgick utskottet från att resultaten av arbetet skulle kunna läggas till grund för en analys i nästa års budgetproposition. Utskottet utgick också från att regeringen skulle återkomma i budgetpropositionen för år 2000 med de förslag till åtgärder som resultaten av kartläggningen och analysen skulle kunna föranleda (bet. 1998/99:KrU1 s. 22–24).

I årets budgetproposition (prop. 1999/2000:1 volym 9 utgiftsområde 17, avsnitt 3.5) redovisar regeringen att Kulturrådet, liksom tidigare år, betonar svårigheten i att analysera det regionala utfallet av verksamheten. Detta gör det svårt att ge en övergripande bild av den regionala fördelningen i landet. Det återstår ytterligare utvecklingsarbete vad gäller den regionala analysen innan sådana särskilda förslag till åtgärder kan lämnas som utskottet hösten 1998 sagt sig förvänta i budgetpropositionen för år 2000.

Regeringen anför även följande.

Statens insatser inom kulturområdet har både en nationell och en regional inriktning. Målet är bl.a. att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser. Det finns nationella verksamheter där publiken och användarna, oavsett hemort, har samma tillgång till kulturutbudet, men där regionen där verksamheten är lokaliserad kan ha vissa fördelar, t.ex. i fråga om sysselsättningstillfällen. Exempel på sådana insatser är stöd till litteraturutgivning. Vidare finns nationella verksamheter där publiken och användarna på den aktuella orten har bättre tillgång till kulturutbudet än man har i landet i övrigt, t.ex. till de centrala museerna och nationalscenerna. Flertalet av de nationella institutionerna är belägna i Stockholm. Det finns vidare regionala och lokala uppgifter och verksamheter som kulturpolitiskt huvudsakligen är motiverade för kulturlivet i en region eller centrala insatser som till stor del förbrukas regionalt och lokalt inom en kulturinstitution, kommun eller annan organisation, t.ex. bidrag till regionala kulturinstitutioner samt verksamheten vid Riksutställningar, Rikskonserter och Riksteatern. Slutligen finns internationell verksamhet, t.ex. bidrag för gästspel utomlands eller andra projekt i syfte att främja det internationella kulturutbytet.

Regeringen redovisar slutligen vissa uppgifter som speglar den regionala fördelningen inom olika områden år 1998.

Utskottet kan således konstatera att det finns svårigheter med att analysera det material som kartläggningarna givit, att analysmetoderna uppenbarligen måste utvecklas vidare och att någon totalbild ännu inte finns av det regionala utfallet av statens kultursatsningar. Det kommer följaktligen att dröja ytterligare en tid innan förslag till åtgärder kan göras grundade på analyser av kartläggningsresultaten. Utskottet instämmer med regeringen i att insatser ändå fortlöpande bör göras för att bättre sprida de statliga kultursatsningarna i landet.

Utskottet utgår från att regeringen i nästa budgetproposition presenterar den analys av den regionala fördelningen av de statliga insatserna på kulturområdet som riksdagen begärde hösten 1996 och sin bedömning av vilka åtgärder som bör vidtas för en bättre regional spridning av insatserna. För det fall att det fortfarande skulle finnas hinder vid denna tidpunkt för slutförandet av analysutvecklingen och av analysen förutsätter utskottet att regeringen redovisar hur dessa eventuella hinder skall undanröjas.

Redovisning av vissa kulturinstitutioners hyreskostnader

Riksdagen beslöt under våren 1999 på kulturutskottets förslag att begära redovisning i kommande budgetpropositioner av hur stor andel av föregående års bidrag till olika institutioner som använts till att betala hyreskostnader (bet. 1998/99:KrU6, rskr. 1998/99:188). Utskottet ansåg att det är viktigt att bidragen till verksamheten vid olika kulturinstitutioner kan jämföras med varandra och att det därvid lätt skall kunna utläsas hur stor del av bidragen som är avsatta till den faktiska verksamheten vid institutionerna respektive till hyreskostnader.

I budgetpropositionen har regeringen gjort en sådan redovisning av hyreskostnader under ett antal anslag. Utskottet är medvetet om att det har stått kort tid till förfogande för insamling och redovisning av uppgifterna och

utgår från att det till nästa budgetproposition skall vara möjligt att göra de redovisade uppgifterna mera jämförbara med varandra.

Redovisningen av hyreskostnaderna sker i texterna under respektive anslag. När det gäller de statliga museerna redovisas hyreskostnaderna i en tabell. Det skulle underlätta läsningen och förbättra överblicken om alla uppgifter samlas i en gemensam tabell i nästa budgetproposition.

För tydlighets skull bör det – i enlighet med riksdagsbeslutet – även framgå av en sådan tabell hur stor andel av medelstildelningen som utgörs av hyreskostnader för varje institution det aktuella budgetåret så att det lätt går att utläsa hur stor del av bidragen som avsatts till den faktiska verksamheten vid institutionerna respektive till hyreskostnader.

Vidare är det önskvärt att sammanställningen om möjligt också visar vilka institutioner som har lokaler i s.k. ändamålsfastigheter och dessa lokalers andel av institutionernas hyreskostnader.

(Utskottet kommenterar redovisningen även under rubriken C Budgetfrågor, avsnitt 8.1.)

C Budgetfrågor

1 Allmän kulturverksamhet (A)

1.1 Statens kulturråd (A 1)

I budgetpropositionen redovisas att Kulturrådet mött tidigare besparingskrav genom att prioritera uppgiften att fördela bidrag före analys-, utvärderings- och utvecklingsarbete. Enligt regeringen är någon förändring av inriktningen av verksamheten vid Statens kulturråd inte aktuell. Dock tillförs Kulturrådet uppgiften att ansvara för driften av Kulturnät Sverige. Med anledning av detta föreslår regeringen att anslaget förstärks med 2,5 miljoner kronor. Förslaget finansieras genom omprioriteringar inom kulturområdet. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 35 510 000 kronor under anslaget.

I motion Kr318 (m) yrkande 1 föreslås ett minskat anslag med 18 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anser att Kulturrådet har fått en alltför dominerande ställning och att detta medför att en vital förnyelse av kulturen försvåras. Genom minskad kulturbyråkrati kan den föreslagna besparingen på anslaget göras möjlig, enligt motionen.

I motion Kr317 (m) yrkande 4 föreslås att driften av Kulturnät Sverige skall upphandlas i konkurrens. Det är, enligt motionen, naturligt att det finns statliga medel med i finansieringen av Kulturnät Sverige men Statens kulturråd bör inte överta driften.

I motionerna Kr314 (fp) yrkandena 6, 7 och 27 i denna del och Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del föreslås anslaget minskas med 2,5 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna välkomnar regeringens förslag att Kulturnät Sverige skall permanentas. Det finns dock inget skäl till att det ovillkorligen måste finansieras med offentliga medel enligt motionärerna. I stället föreslås att möjligheterna till utomstående finansiering samt produktion bör undersökas innan Kulturnät Sverige helt finansieras av offentliga medel.

Utskottet har vid flera tillfällen tagit ställning till frågan om Kulturrådets ansvarsområden (senast i bet. 1998/99:KrU1 s. 31). Utskottet vidhåller uppfattningen som redovisades i betänkande 1997/98:KrU1 (s. 65–66) att det behövs en central myndighet på kulturområdet lika väl som på andra områden. Mångfalden och förnyelsen kan främjas dels vid Kulturrådets tillsättning av referens- och arbetsgrupper, dels som en följd av att statligt stöd fördelas av ett antal från varandra fristående instanser.

Vad gäller förslaget att Kulturnät Sverige permanentas inom Statens kulturråd instämmer utskottet i regeringens bedömning att verksamheten överensstämmer med Kulturrådets uppdrag. Genom att Kulturrådet ges ansvar för drift, utveckling och marknadsföring av Kulturnät Sverige förbättras Kulturrådets förutsättningar att förverkliga myndighetens målsättningar. Dessutom tillförs kulturnätsredaktionen värdefull information om utvecklingen inom kulturområdet genom placeringen inom Kulturrådet.

Utskottet avstyrker således motionerna Kr314 (fp) yrkandena 6, 7 och 27 i denna del, Kr317 (m) yrkande 4, Kr318 (m) yrkande 1 samt Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del. Riksdagen bör anvisa medel i enlighet med regeringens förslag.

1.2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (A 2)

Under anslaget A 2 beräknas medel till en rad olika ändamål på kulturområdet. Här finns t.ex. medel till Kulturrådets disposition för tillfälliga insatser av utvecklingskaraktär eller insatser som på annat sätt är kulturpolitiskt angelägna. Vidare beräknas bidrag till centrala amatörorganisationer, centrumbildningar för deras centrala verksamhet, lokalhållande organisationer för kulturverksamhet samt till organisationer med mångkulturell inriktning.

Medel utgår också för bidrag till internationellt kulturutbyte, Svenskhemmet Voksenåsen i Norge och Hanaholmens kulturcentrum i Finland. Inom anslaget finns även medel för bidrag till länskonstnärer, kulturinsatser i arbetslivet och bidrag till länsbildningsförbund m.fl. för kultur- och föreläsungsverksamhet. Vissa medel till regeringens disposition under anslaget avser särskilda insatser inom kulturområdet, liksom försöksverksamheten Forum för världskultur. Bidrag som disponeras av Sametinget utgår till samisk kultur.

Regeringen konstaterar att ändamålen med bidragen från anslaget omfattar de flesta av kulturpolitikens områden. En närmare redovisning lämnas för omfattningen och inriktningen av verksamheten med länskonstnärer, Svenska institutets stödgivning och verksamheten vid Svenskhemmet Voksenåsen. Vidare redovisas Sametingets fördelning av bidrag till samisk kultur samt åtgärder som vidtagits för kulturinstitutioner med särskilda behov. Avtalet med Stockholms läns landsting och Stockholms stad om Forum för världskultur samt det förhållandet att starten av denna verksamhet försenats redovisas också. Övriga stödändamål berörs inte.

Efter att ha tagit del av Kulturrådets analys av resultaten av bidragsgivningen, vissa årsredovisningar m.m. bedömer regeringen att bidragsgivningen och medelsförbrukningen skett i enlighet med fastställd inriktning.

Regeringen påpekar att det ankommer på regeringen att fördela medlen under anslaget på de olika ändamålen. Någon fördelning på ändamål eller anslagsposter för år 2000 redovisas således inte. Däremot redovisas vissa förändringar av medelsberäkningen i enlighet med regeringens prioriteringar.

Anslaget föreslås bli förstärkt med sammanlagt 9 250 000 kronor. Därav avser 350 000 kronor utveckling av Östersjöns tonsättarcentrum på Gotland. Vidare avser 1,5 miljoner kronor försök med länsteaterverksamhet i Jämtland. För genomförandet av Kulturbro 2000, som är en dansk-svensk kulturbiennal för bildkonst, design, teater, dans och musik, beräknas 2,5 miljoner kronor. Slutligen ingår i förstärkningen för år 2000 medel till ett engångsvis bidrag om 4,9 miljoner kronor till Dramaten för bortfall av intäkter på grund av att Lilla scenen byggs om.

Anslaget minskas med 8 639 000 kronor för omprioriteringar inom kulturområdet. Vidare minskar anslaget med 7 400 000 kronor på grund av att en engångsanvisning upphör.

Regeringen föreslår att anslaget skall föras upp med 116 196 000 kronor.

Enligt motion Kr318 (m) bör anslaget minskas med 60 miljoner kronor (yrkande 2). Motionärerna anser att flera av de ändamål som får bidrag under anslaget inte bör finansieras med statliga medel. Statens ansvarsområde måste definieras närmare och klart avgränsas. Det som inte efterfrågas eller får lokalt stöd bör inte permanentas genom statliga bidrag.

Utskottet, som haft att ta ställning till motsvarande yrkanden under tidigare år, vidhåller att en sådan avsevärd minskning av anslaget som motionärerna förordar inte bör göras, då den skulle drabba verksamheter inom många av kulturpolitikens områden på ett mycket kännbart sätt. Motion Kr318 (m) yrkande 2 bör avstyrkas av riksdagen.

En minskning av anslaget med 1,5 miljoner kronor till förmån för en motsvarande ökning av anslaget B 3 Bidrag till teater-, dans- och musikändamål föreslås i motion Kr239 (s). Under anslaget B 3 avses medlen användas för ökat stöd till Vadstena-Akademien.

Utskottet kommer i det följande, under anslaget B 3, att behandla ett antal motionsyrkanden som rör Vadstena-Akademiens behov av ökat stöd. Utskottet kan inte tillstyrka att det nu aktuella anslaget skall minskas med 1,5 miljoner kronor, vilket skulle kunna minska regeringens möjligheter att t.ex. lämna tillfälliga bidrag till institutioner i ett ekonomiskt krisläge eller i behov av planeringsutrymme för framtida förändringar. Utskottet avstyrker därmed motion Kr239 (s) i nu aktuell del.

Av de medel som regeringen ämnar avsätta under anslaget för bidrag till kulturinstitutioner med särskilda behov bör enligt motion Kr284 (fp) 2,5 miljoner kronor avsättas för bidrag till Vadstena-Akademien (yrkande 1) och enligt motion Kr313 (kd) 0,5 miljoner kronor avsättas för bidrag till Stockholms Spårvägsmäns Musikkår, SSM (yrkande 13).

Utskottet anser att riksdagen inte bör uttala sig om hur regeringen skall använda de medel som avsätts under anslaget för kulturinstitutioner med behov av särskilt stöd. Under åren 1998 och 1999 har sådant bidrag fördelats till en lång rad av institutioner. Det bör vara regeringens ansvar att under år 2000

avgöra vilka institutioner som då är i störst behov av sådant stöd. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna Kr284 (fp) yrkande 1 och Kr313 (kd) yrkande 13.

1999/2000:KrU1
Utskottet

Utskottet har erfart att yrkandet i motion Fi212 (fp) yrkande 17 (delvis), om en ökning av anslaget A 2 med 1 miljon kronor avser ändamål som bestrids under anslaget B 3. Ett yrkande om samma belopp under anslaget B 3 har gjorts av Folkpartiet i en annan motion (Kr314 (fp) yrkande 27 i denna del). Detta senare yrkande behandlar utskottet i ett följande avsnitt av betänkandet avseende anslaget B 3.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen – med avslag på samtliga redovisade motionsyrkanden – anvisar 116 196 000 kronor i enlighet med regeringens förslag.

1.3 Nationella uppdrag (A 3)

Riksdagen har beslutat om inrättande av treåriga nationella uppdrag inom sju ämnesområden, nämligen barn- och ungdomsteater, regional filmverksamhet, ungdomskultur, musik, samtidskonst och museiverksamhet (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 129) samt formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225). Av dessa löper sex ut vid årsskiftet och nya uppdragstagare skall utses av regeringen. För det sjunde uppdraget gäller att det löper under perioden 1999 till 2001.

I budgetpropositionen redovisas resultaten av utvärderingar av de två första åren som de nationella uppdragen funnits. Statens kulturråd och Svenska Filminstitutet har på regeringens uppdrag genomfört utvärderingarna. Kulturrådet gör bedömningen att uppdragen i samtliga fall givit innehavarna viktig uppmärksamhet som lyft fram verksamheterna på ett positivt sätt. Inom tre av de fem uppdrag som Kulturrådet utvärderat har innehavarna uppfyllt sina mål medan de övriga på grund av generella ekonomiska problem inte fullt ut kunnat leva upp till uppsatta mål. Filminstitutet gör bedömningen att innehavaren av filmuppdraget förvaltat sitt uppdrag på ett mycket bra sätt. Regeringen redovisar ingen egen bedömning av resultaten från Kulturrådets och Filminstitutets utvärderingar.

Regeringen föreslår inte någon omprövning eller ändrad ämnesinriktning av de sex nationella uppdrag som löper ut vid kommande årsskifte. I budgetpropositionen redovisar och motiverar regeringen sitt val av nya uppdragstagare. Regeringen framhåller att fem av de sex blivande innehavarna har en verksamhet som är inriktad mot barn och ungdom.

I budgetpropositionen föreslås att 7 miljoner anslås för de sju nationella uppdragen under år 2000.

I motion Kr315 (mp) yrkande 3 föreslås att de nationella uppdragen skall förlängas från tre år till fem år. Motionärerna anser att tre år är en för kort tid för innehavarna av uppdragen att sprida sin kunskap och bygga nätverk.

Utskottet anser att de utvärderingar som gjorts visar att tre år inte behöver vara en för kort tid för innehavarna att uppfylla sina uppdrag. Anledningen till att två innehavare inte fullt ut lyckats uppfylla sina uppdrag är enligt

Kulturrådet främst ekonomiska problem. Utskottet avstyrker därmed motion Kr315 (mp) yrkande 3.

1999/2000:KrU1
Utskottet

I motionerna Fi212 (fp) yrkande 17 och Kr314 (fp) yrkande 27, båda i denna del, föreslås att antalet nationella uppdrag utökas med ett och att anslaget därför ökas med 1 miljon kronor i jämförelse med regeringens förslag. I Kr314 (fp) yrkande 13 föreslår motionärerna att Textilmuseet i Borås bör få detta nya uppdrag. Museet skulle därmed kunna utveckla sin verksamhet. I motion Kr203 (c) förespråkas likaså Textilmuseet i Borås som mottagare av ett nationellt uppdrag.

I motion Kr272 (c) i denna del föreslås ett ökat anslag med 1 miljon kronor att användas till ett nationellt uppdrag till Bildens Hus i Sundsvall inom området fotots och bildens historia. Även i motionerna Kr262 (s) och Kr319 (c, m) föreslås Bildens Hus som mottagare av ett nationellt uppdrag. I den senare föreslås att uppdraget ges för den kommande treårsperioden.

I flera motionsyrkanden föreslås att ett nytt nationellt uppdrag inrättas för området dans. Det gäller motion Kr242 (s) i denna del och Kr282 (v) yrkande 1 där uppdraget föreslås gälla från år 2000 samt Kr313 (kd) yrkande 10 där år 2001 föreslås bli det första året för ett nytt uppdrag. Vidare föreslås dans som ett nytt område för ett nationellt uppdrag i motionerna Kr235 (v) yrkande 1, Kr277 (v) yrkande 7 samt Kr315 (mp) yrkande 4 de båda sistnämnda i denna del, utan att startår anges.

I motion Kr228 (c) föreslås att ett museum i Skara för svensk populärmusik på sikt skall komma i fråga för ett nationellt uppdrag. Vidare förs i motion Kr235 (v) fram tre förslag om nationella uppdrag. Det gäller Tom Tits experiment i Södertälje (yrkande 2), Barnkulturcentrum i Eskilstuna (yrkande 3) samt ett nytt uppdrag inom biblioteksområdet (yrkande 4). Slutligen föreslås ett uppdrag inom teaterområdet i motion Kr277 (v) yrkande 7 i denna del samt ett uppdrag inom området världskultur i motion Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del. I det sist nämnda yrkandet pekas Re:Orient i Stockholm ut som en lämplig innehavare av ett sådant nytt uppdrag.

Utskottet är inte berett att utöka antalet uppdrag redan nästa budgetår. Utskottet anser att riksdagen inte bör ändra inriktningen av de sex uppdrag som löper ut vid årsskiftet. När det gäller nya innehavare av dessa sex uppdrag vill utskottet påminna om att riksdagen år 1996 godkände ett system där riksdagen beslutar om ämnesinriktning och finansiering av de nationella uppdragen, medan det är regeringen som utser innehavare av dessa.

Utskottet instämmer i vad flera motionärer framfört att det är angeläget med ett nationellt uppdrag inom dansområdet. Intresset för dans som konstform har ökat under senare tid. Dansen har lyckats väl med att locka en ung publik. Ett nationellt uppdrag kan få stor betydelse för att bredda intresset ytterligare och nå nya publikgrupper.

Kulturrådet har föreslagit att ett nationellt uppdrag inom dansområdet inrättas med motiveringen att dansen får en allt större betydelse och att verksamheten på dansområdet växer och utvecklas i hela landet.

Utskottet förutsätter mot denna bakgrund att regeringen åter prövar behovet av ett nationellt uppdrag inom dansens område, t.ex. när inriktningen av nationella uppdrag omprövas eller när det blir aktuellt att öka antalet upp-

drag. Motionerna Kr235 (v) yrkande 1, Kr242 (s) i denna del, Kr277 (v) yrkande 7 i denna del, Kr282 (v) yrkande 1, Kr313 (kd) yrkande 10 samt Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del avstyrks.

I tre motioner, nämligen Kr242 (s) i denna del, Kr282 (v) yrkande 2 och Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del, förordas Norrdans i Härnösand som innehavare av ett nationellt uppdrag inom dansområdet. Enligt motionerna arbetar ensemblen mycket aktivt på sin regionala förankring och kan även fungera som modell för hur ett regionalt arbete kan bedrivas. Även Kulturrådet har föreslagit Norrdans som innehavare av ett nationellt uppdrag inom dansområdet.

Utskottet, som anser att riksdagen inte bör peka ut innehavare av nationella uppdrag, avstyrker motionerna Kr242 (s) i denna del, Kr282 (v) yrkande 2 och Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del.

Utskottet avstyrker övriga motioner, nämligen Kr203 (c), Kr228 (c), Kr235 (v) yrkandena 2–4, Kr262 (s), Kr277 (v) yrkande 7 i denna del, Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del samt Kr319 (c, m) i denna del i vilka yrkas att riksdagen skall besluta om nya nationella uppdrag inom olika områden och om innehavare av dessa.

Utskottet vill i sammanhanget understryka att grundtanken med ett tidsbegränsat nationellt uppdrag är att ta till vara kunskande och idéer från hela landet som kan ge vitalitet åt kulturlivet i stort. Institutioner eller verksamheter som får nationella uppdrag förutsätts, genom det medelstillskott som följer uppdraget, få ökade möjligheter att bidra till utveckling och förnyelse inom ett konstområde. Ett nationellt uppdrag får självfallet inte betraktas som en – om än tillfällig – lösning på problem med finansieringen av en verksamhet.

Slutligen tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget för år 2000 och avstyrker motionerna Kr272 (c) i denna del, Kr314 (fp) yrkandena 13 och 27 i denna del, Kr319 (c, m) i denna del samt Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del.

1.4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (A 4)

En försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning pågår under tiden den 1 juli 1997–den 31 december 2002 i Kalmar, Gotlands och Skåne län. Regionala självstyrelseorgan har fr.o.m. den 1 juli 1998 från Kulturrådet övertagit befogenheten att besluta om fördelningen av statsbidrag till regional kulturverksamhet. Under anslaget beräknas medel för försöksverksamheten.

För att möjliggöra utvecklingsinsatser för länsmusiken i de tre försökslänen har regeringen överfört 616 000 kronor till anslaget B 2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Som en följd av att bidragsmedel avseende Östgötabaletten frigjorts för omprioritering till andra dansinstitutioner, däribland Skånes Dans-teater, beräknas en ökning av anslaget till Skåne län med 1,5 miljoner kronor genom en överföring från anslaget B 2.

I propositionen föreslås att 141 056 000 kronor skall anvisas för budgetåret 2000 under anslaget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

1999/2000:KrU1
Utskottet

1.5 Kulturfond

I motion Kr317 (m) föreslås att en s.k. dubbleringsfond skall inrättas för kompletterande stöd till nyskapande kulturverksamhet inom alla konstområden (yrkande 13). Stöd från fonden skall utgå med samma belopp som den sökande kunnat mobilisera genom enskildas insatser eller sponsorsinsatser. Fondens styrelse bör bestå av personer utan politisk bindning och utan bindning till någon särskild del av den kulturella verksamheten. I motion Kr318 (m) yrkas att riksdagen under ett nytt anslag benämnt A 5 Kulturfond skall anvisa 100 miljoner kronor för ändamålet (yrkande 3).

Vid utskottets behandling vid föregående riksmöten av motsvarande motionsyrkanden har tidigare riksdagsbehandling av frågan redovisats, liksom förekomsten av vissa kulturfonder (bet. 1996/97:KrU1 s. 46–47, bet. 1997/98:KrU1 s. 30–33, 72–73 samt bet. 1998/99:KrU1 s. 36–37). Utskottet har då ansett att det inte är motiverat med något riksdagens initiativ med syfte att få till stånd bl.a. en sådan typ av fond som nu åter föreslås. Utskottet har också anfört att användningen av medel som utgår över statsbudgeten inte bör styras av prioriteringar som görs på det sätt som motionärerna föreslår. Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna Kr317 (m) yrkande 13 och Kr318 (m) yrkande 3.

2 Teater, dans och musik (B)

2.1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter (B 1)

Enligt budgetpropositionen har bidragen använts i enlighet med de mål som har angivits för verksamheten inom respektive institution. Någon förändring av målen eller av bidragsgivningens allmänna inriktning är därför inte aktuell. Regeringen föreslår dock vissa förstärkta bidragsnivåer. Dessa finansieras genom omprioriteringar inom kulturområdet. Regeringen föreslår att 764 055 000 kronor anvisas under anslaget för år 2000.

Enligt regeringens förslag får Operan ett extra bidrag på 5,9 miljoner kronor. Det är ett permanentande av ett tidigare tillfälligt bidrag på 3,9 miljoner kronor samt en förstärkning om 2 miljoner kronor för att möjliggöra en högre årlig avsättning till upprustningsåtgärder.

I budgetbetänkandet hösten 1998 (bet. 1998/99:KrU1 s. 32–33) framförde utskottet sin oro för problem som uppstått med Drottningholmsteaterns föreställningsverksamhet. Besparingar som gjorts borde inte få leda till att den unika verksamheten på Drottningholmsteatern på sikt helt skulle upphöra. Utskottet förutsatte att Operan och Drottningholmsteatern i samråd, och i

kontakt med Regeringskansliet, skulle diskutera sina prioriteringar och möjligheterna till mera långsiktiga lösningar. Utskottet förutsatte att regeringen skulle redovisa och bedöma situationen i nästa budgetproposition. Regeringen redovisar nu att en överenskommelse ingåtts mellan institutionerna. Regeringen förutsätter att Operan genomför uppsättningar på Drottningholmsteatern med det antal föreställningar som angivits i uppgörelsen mellan de båda teatrarna.

Dramatens lilla scen hålls stängd under perioden maj 1999–oktober 2000 för en genomgripande ombyggnad. Regeringen förslår att en medelsram på 4,9 miljoner kronor ställs till regeringens disposition under anslaget A 2 för att täcka inkomstbortfallet för Dramaten under år 2000. Vidare överväger regeringen att för att täcka behov av investeringsmedel för Lilla scenens inredning och utrustning anvisa ett särskilt belopp från 1999 års medelsram till åtgärder för kulturinstitutioner. Amortering på det av staten övertagna lånet i Riksgäldskontoret kommer, enligt budgetpropositionen, att avräknas i regleringsbrevet.

Regeringen förordar att bidraget till Dansens Hus ökas med 2,22 miljoner kronor för att möjliggöra fortsatt helårsverksamhet.

Slutligen föreslår regeringen ett med 0,4 miljoner kronor förstärkt bidrag till Rikskonserter för ökade insatser för folkmusiken, dels genom att kunna erbjuda en centralt placerad arena för sceniska framträdanden, dels genom att utveckla nya former av samverkan med olika regionala folkmusikcentrum.

I motion Kr318 (m) yrkande 4 föreslås att anslaget minskas med 131 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna anser att besparingar kan göras på Riksteaterns verksamhet. Det är enligt motionen inte rimligt att behålla en verksamhet vid Riksteatern på oförändrad nivå när det nu finns ett regionalt teaterutbud. Vidare anser motionärerna att Rikskonserterns verksamhet bör omprövas och minskas.

En omprövning av Riksteaterns uppdrag föreslås även i motion Kr314 (fp) yrkande 16. Enligt motionärerna bör resurser överföras från Riksteatern till regionteatrarna och de större stadsteatrarna. Riksteatern skulle enligt motionen kunna fungera bl.a. som samordnare av teaternas turnéverksamhet.

I motion Kr218 (m) begärs att riksdagen ger regeringen till känna att Riksteatern brister i följsamhet mot de grundläggande mål som motiverat teaterns existens (yrkande 1) samt att, vid fortsatta brister, anslagstilldelningen skall omprövas (yrkande 2). Enligt motionärerna tycks Riksteaterns tillämpade policy bryta mot två fundamentala punkter som motiverat de statliga anslagen till teatern, dels vad gäller den geografiska spridningen av teaterns verksamhet, dels vad gäller att undvika uppenbara konflikter med grundläggande principer i ett rättssamhälle.

I motion Kr278 (kd) föreslås att bidraget till Riksteatern skall ökas med 1,5 miljoner kronor. Medlen skall enligt motionären användas till att fullfölja arbetet med Scenpass Sverige. Finansieringen skall, enligt motionen, ske genom en omfördelning inom anslaget.

Även i motion Kr272 (c) i denna del föreslås ökade medel till Riksteatern för att möjliggöra en fortsatt satsning på Scenpass Sverige. Enligt motionärerna bör Riksteatern för detta ändamål få 2 miljoner kronor utöver vad

regeringen föreslagit. Finansiering föreslås ske genom en motsvarande minskning av bidraget till Operan.

Tyst teater vid Riksteatern bör genom en "öronmärkning" av medel få ökade anslag enligt motion Kr279 (s). Motionärerna anser att genom en omfördelning av bidragsmedel inom anslaget kan Tyst teater förstärkas vilket skulle betyda oerhört mycket för de döva.

Utskottet har vid flera tillfällen tagit ställning till yrkanden som gäller avsevärda minskningar av anslagen till Riksteatern och Rikskonserter (senast i bet. 1998/99:KrU1 s. 38) och då funnit att en genomgripande förändring inte bör ske av institutionernas uppdrag, vilka fastställdes av riksdagen hösten 1996 (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan och konstaterar att den ökning av Riksteaterns och Rikskonserterns verksamhet i Stockholmsregionen som skett under år 1998 har sin förklaring i Kulturhuvudstadsåret 1998.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion Kr314 (fp) yrkande 16.

Vidare finner utskottet inte anledning att göra ett sådant uttalande om omprövning av bidraget till Riksteatern som begärs i motion Kr218 (m). Motionen avstyrks.

Utskottet avstyrker, med hänvisning till tidigare ställningstaganden i frågan, motion Kr318 (m) yrkande 4 om en minskning av anslaget med 131 miljoner kronor.

Utskottet kan inte heller tillstyrka att omfördelningar inom anslaget görs enligt motionerna Kr272 (c) i denna del, Kr278 (kd) samt Kr279 (s), varför dessa motionsyrkanden avstyrks.

I motion Kr313 (kd) uttrycker motionärerna oro för Dramatens ekonomiska situation. Motionärerna utgår från att regeringen noga följer den ekonomiska utvecklingen och i nästa års budgetproposition återkommer med långsiktigt hållbara satsningar. Dessutom föreslås att bidraget till Dramaten skall höjas redan år 2000 med 2 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 40 delvis).

I motion Kr315 (mp) yrkande 13 begärs att regeringen undersöker hur Dramatens ekonomiska problem skall lösas och att Dramaten ges möjlighet att bygga upp en buffertfond att ha till hands vid eventuella framtida ekonomiska bakslag. Detta kan enligt motionen ske genom att Dramaten inte längre behöver stå för kostnaderna för det lån om 25 miljoner kronor som staten övertagit från teatern.

Utskottet påminner om att övertagandet av lånet på 25 miljoner kronor från Dramaten år 1997 enligt de förutsättningar som då angavs inte skulle innebära någon ökad belastning på statsbudgeten. Vidare vill utskottet peka på att regeringen begär medel för sin disposition under anslaget A 2 för att täcka intäktsbortfall hos Dramaten med anledning av Lilla scenens ombyggnad. Utskottet kan därmed inte ställa sig bakom förslag om anvisande av ytterligare medel till Dramaten för nästa budgetår. Med hänvisning till det ovan anförda samt till att frågan om medelsberäkning för därefter följande år får behandlas i då aktuell budgetberedning avstyrker utskottet motion Kr313 (kd) yrkande 40 i denna del.

Även motion Kr315 (mp) yrkande 13, om uppbyggnad av en buffertfond, avstyrks med hänvisning till det ovan anförda.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för år 2000.

1999/2000:KrU1
Utskottet

2.2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (B 2)

Under anslaget beräknas medel för länsmusikverksamhet samt för regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, vilka erhåller statsbidrag enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Regeringen beslutar om vilka teater-, dans- och musikinstitutioner som är berättigade till bidrag. Statens kulturråd fördelar bidragen i form av s.k. stödenheter. En stödenhet är 100 000 kronor. En viss del av stödet har avsatts för riktade, tidsbegränsade insatser. Med anledning av den pågående försöksverksamheten med regional fördelning av kulturpolitiska medel i Skåne, Kalmar och Gotlands län beräknas under detta anslag endast medel för riktade insatser vid de regionala institutionerna i de tre försökslänerna. Övriga medel som berör dessa län beräknas under anslaget A 4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.

Regeringen lämnar under anslaget en fyllig resultatinformation. Bl.a. anför att Kulturrådet har redovisat en första analys av hur det förändrade statsbidraget till länsmusiken har påverkat verksamheten. I några fall har huvudmännen ökat sina ekonomiska insatser och nya organisatoriska lösningar prövas också på flera håll. Skillnaderna mellan länsmusikorganisationernas sätt att lösa sin uppgift ökar. Kulturrådet noterar att de regionala huvudmännens nysatsningar i få fall har gällt länsmusikens främjande och samordnande uppgifter.

Då det gäller orkesterinstitutioner samt teater- och dansinstitutioner redovisar regeringen att Kulturrådet för närvarande genomför en successiv översyn av de statligt stödda institutionerna. En första rapport, benämnd Från Sevilla till Duvemåla (1998:4), avseende musikteaterverksamhet har avgivits. Genomgången visar att musikteater är en kostnadskrävande konstform som ställer stora krav på organisation och ledning. Kulturrådet finner inte behov av en fortsatt utbyggnad av musikteaterverksamheten med nya institutioner. Däremot betonas vikten av nya samverkansformer för att nå publik inom större geografiska områden. Under år 1999 fortsätter översynen med en genomgång av stadsteatrar och teatrar med regionala uppdrag samt orkesterinstitutioner.

Regeringen bedömer att bidragsgivningen under anslaget skett i enlighet med de mål och riktlinjer som har angivits för denna. Så länge Kulturrådets systematiska genomgång av teater-, dans- och musikinstitutionerna pågår vill regeringen inte ta initiativ till några genomgripande förändringar av bidragsgivningen under detta anslag.

Vidare redovisar regeringen att en anslagsteknisk omläggning av medelsanvisningen för tidsbegränsade riktade insatser kommer att göras fr.o.m. nästa budgetår. Omläggningen innebär att särskilda anslagsposter inrättas för utvecklingsbidrag till teater- och dansinstitutioner samt musikinstitutioner, inklusive länsmusiken. I fortsättningen kommer det inte att finnas någon

beloppsmässig koppling mellan de ordinarie verksamhetsbidragen och utvecklingsbidragen.

Enligt en överenskommelse om länsmusiken som träffats mellan staten och Landstingsförbundet år 1997 skall de riktade insatserna omfatta länsmusiken fr.o.m. år 2000. För år 1999 har regeringen engångsvis fördelat 3,7 miljoner kronor till utvecklingsinsatser till länsmusiken. Detta belopp kommer enligt regeringen i fortsättningen att ingå i en anslagspost för utvecklingsbidrag till musikinstitutioner.

För att möjliggöra utvecklingsinsatser för länsmusiken inom de tre försökslänerna, Kalmar, Gotlands och Skåne län, bör anslagsposten även tillföras 616 000 kronor från anslaget A 4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.

Efter nedläggningen av Östgötabaletten har medel frigjorts som tillfälligt omfördelats till Norrdans, Göteborgsoperan och Skånes Dansteater. För år 2000 föreslås att 1,5 miljoner kronor förs över från anslaget B 2 till anslaget A 4 för att ge beslutsfattarna i Region Skåne möjlighet till fortsatta insatser för Skånes Dansteater.

Regeringen redovisar under anslaget B 2 att särskilda medel, 1,5 miljoner kronor, beräknats under anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete för försök med länsteaterverksamhet i Jämtland.

Slutligen redovisas att regeringen i proposition 1998/99:143 Nationella minoriteter i Sverige gjort bedömningen att de nationella minoriteterna särskilt bör beaktas vid fördelningen av stöd enligt bl.a. förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det ankommer på regeringen att utforma närmare föreskrifter om detta, anför det.

Sammanlagt föreslår regeringen att anslaget B 2 för budgetåret 2000 skall föras upp med 537 250 000 kronor på statsbudgeten.

Motionsvägen har en rad förslag väckts som dels innebär ökning av anslaget med varierande belopp, dels syftar till att omfördelningar av medlen inom anslaget skall göras. Vidare har förslag väckts som främst rör inrättande av en ny länsmusikinstitution samt förslag som rör inrättande av nya regionala teatrar.

Utskottet behandlar inledningsvis förslag om *medelsanvisningen och om medelsanvändningen* under anslaget B 2.

I motion Kr314 (fp) föreslås att anslaget skall ökas med sammanlagt 30 miljoner kronor. Motionärerna anser att 5 miljoner kronor av ökningen bör tillföras Göteborgsoperan, som har en hög grad av självfinansiering och som därför inte kan räkna med att få ökade intäkter via biljettförsäljning. Vidare bör av beloppet 25 miljoner kronor tillföras länsmusikverksamheten för att garantera att en fortsatt hög ambition kan upprätthållas (yrkande 27 i denna del).

I motion Fi212 (fp) föreslås en höjning av anslaget med 25 miljoner, vilket enligt vad utskottet erfarit rätteligen bör vara 30 miljoner kronor. Av beloppet föreslås att 5 miljoner kronor skall tillföras Göteborgsoperan, medan resten bör gå till länsmusikverksamheten (yrkande 17 i denna del).

Motionärerna bakom motion Kr313 (kd) anser att det finns en stor risk för att det regionala musiklivet utarmas och föreslår att länsmusikverksamheten skall få utökade resurser. Anslaget B 2 bör tillföras 15 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit. Ökningen bör avse både länsmusiken och annan teater-, dans- och musikverksamhet (yrkandena 12 och 40 i denna del).

Förslaget i motion Kr281 (kd) syftar till att den medelsökning av anslaget som föreslås i motion Kr313 (kd) bl.a. skall användas till att förstärka Norrlandsoperan i Umeå som har problem med sina lokaler och sin ekonomi.

I två motioner, Kr237 (m, v, kd, c, fp) och Kr280 (s), framhålls bl.a. att framtiden ter sig oviss för Göteborgsoperan. Operan, som har en förhållandevis hög självfinansieringsgrad, kan t.ex. inte räkna med ökade intäkter genom ytterligare höjning av biljettpriset. I båda motionerna föreslås att statens bidrag till Göteborgsoperan skall ökas med 20 miljoner kronor. Förslagen torde avse en omfördelning av medlen inom anslaget.

I motion Kr238 (m, kd, c, fp) föreslås att Göteborgs Symfoniker skall få en ökning med 2,5 miljoner kronor för vart och ett av åren 2000 och 2001. Utan sådana förstärkningar kommer orkestern att tvingas till smärtsamma nedskärningar. Förslaget torde avse en omfördelning av medlen inom anslaget.

Utskottet vill med anledning av de motionsförslag som syftar till en ökning av anslaget i förhållande till regeringens förslag erinra om att riksdagen – efter förslag från regeringen – hösten 1997 beslutade om en generell sänkning av bidragsnivån för länsmusiken med 50 miljoner kronor, en sänkning som skulle fördelas på åren 1998 och 1999 (prop. 1997/98:1 utgiftsområde 17, bet. 1997/98:KrU1, rskr. 1997/98:97). Sänkningen motiverades av behovet av en omfördelning inom anslagsområdet till förmån bl.a. för musikteater- och dansområdena samt för bidraget till musikarrangörer, som hittills haft en jämförelsevis låg bidragsnivå (jfr prop. 1996/97:3 s. 80–82). Besparingen har nu fullföljts. Enligt utskottets mening bör den nuvarande bidragsnivån för länsmusikverksamheten ligga fast. Utskottet är således inte berett att höja anslaget för att tillföra länsmusiken medel. Utskottet är inte heller berett att föreslå ökad medelsanvändning för övriga stödändamål under anslaget.

Då det gäller förslagen rörande medelsanvändningen under anslaget vill utskottet understyrka att ett bifall till motionsförslagen skulle innebära en omfördelning mellan eller inom de olika anslagsposterna under anslaget B 2. Utskottet är inte berett att uttala sig för en omfördelning av medlen mellan anslagsposterna under anslaget. Vidare erinrar utskottet om att regeringen beslutar om vilka institutioner som skall vara bidragsberättigade och att Kulturrådet beslutar om fördelningen av bidragen mellan de bidragsberättigade institutionerna med utgångspunkt bl.a. i huvudmännens ekonomiska åtaganden och en bedömning av verksamheten.

I fråga om Göteborgsoperan, som är en av de regionala institutioner som erhåller bidrag från anslaget, vill utskottet anföra följande. Utskottet har i tidigare sammanhang – med anledning av att staten bidrog med 347 miljoner kronor till byggandet av ett nytt operahus i Göteborg – understrukit att uppbyggnaden av en stor musikteaterinstitution i Göteborg har betydelse för hela landets kulturliv. (Se t.ex. bet. 1993/94:KrU21.) I Kulturrådets rapport om musikteatern i Sverige (1998:4) konstateras att teatern från en säsong till en

annan, dvs. öppningssäsongen, lyckades med prestationen att publikbelägga en salong, tre gånger så stor som den tidigare salongen, och att samtidigt presentera ett utbud med kvalitet och kulturpolitisk förankring. Teatern har blivit en viktig institution både för regionen och för musikteaterns utveckling i landet. Den har en betydelsefull verksamhet för barn och unga. Den samarbetar med institutioner i regionen, landet och internationellt. Utskottet kan konstatera att Göteborgsoperan väl motsvarat de förväntningar som fanns när riksdagen beslöt stödja byggandet av ett nytt stort operahus i landet. Utskottet har inhämtat att kulturnämnden i Västra Götalandsregionen nyligen har beslutat att öka sitt stöd till Göteborgsoperan från drygt 103 miljoner kronor år 1999 till 113 miljoner kronor år 2000.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att anslaget B 2 skall föras upp med 537 250 000 kronor på statsbudgeten för år 2000. Därmed avstyrks motionerna Kr237 (m, v, kd, c, fp), Kr238 (m, kd, c, fp) i här aktuell del, Kr280 (s), Kr281 (kd), Kr313 (kd) yrkandena 12 och 40 i här aktuell del, Kr314 (fp) yrkande 27 i här aktuell del samt Fi212 (fp) yrkande 17 i här aktuell del.

Utskottet anser att det inte finns anledning att redan nu ta ställning till förslag som rör omfördelningar inom anslaget för budgetåret 2001. Därmed avstyrks förslaget i här aktuell del i motion Kr238 (m, kd, c, fp) om *medelsökning för Göteborgs Symfoniker för år 2001*.

Förslag som innebär att Kulturrådet skall omfördela medel inom anslaget, så att *Göteborgsmusiken* får möjlighet att upprätthålla sin kvalitativa och kvantitativa nivå och därigenom får möjlighet att utvecklas till ett genrecentrum för svensk blåsmusik, framförs i motion Kr220 (m, kd, c, fp).

Utskottet har uppfattat att motionsyrkandet syftar till att en omfördelning av medlen under anslaget skall göras för tiden efter budgetåret 2000.

Utskottets ställningstagande i det föregående innebär att utskottet inte är berett att uttala sig om omfördelningar mellan och inom anslagsposter för budgetåret 2000. Utskottet är inte heller berett att uttala sig i denna fråga för tiden efter år 2000. Det bör dock än en gång understrykas att det ankommer på Kulturrådet att göra avvägningar mellan olika stödändamål, bedöma medelsbehov, prestationer m.m. och besluta om storleken på medelstilldelningen till de olika regionala institutionerna. Därmed avstyrks motion Kr220 (m, kd, c, fp).

Förslag som syftar till att *Stockholms Spårvägsmäns Musikkår* skall bli en statsbidragsberättigad *länsmusikinstitution* framförs i tre motioner, Kr289 (s), Kr313 (kd) yrkande 14 och Kr315 (mp) yrkande 9.

Stockholms Spårvägsmäns Musikkår (SSM), som bildades år 1906, är en ideell förening. Fram till år 1994 var SSM:s musiker anställda av Storstockholms Lokaltrafik (SL). Av musikernas anställningskontrakt framgick att de – förutom att vara bussförare och liknande – vid behov skulle kunna utlånas till SSM för spelning. Fr.o.m. år 1994 är SSM arbetsgivare för musikerna, som i regel är deltidsanställda med 60 % tjänstgöring.

Stockholms läns landstingsfullmäktige har nyligen på förslag av landstingsstyrelsen beslutat

- att överföra det kulturpolitiska ansvaret för SSM från SL till kulturnämnden,
- att överföra budgetmedel om 6 600 000 kronor från den 1 januari 2000 från SL till kulturnämnden,
- att uppdra åt SL att reglera SSM:s spelningar för SL i fleråriga avtal mellan SSM och SL där SL betalar för marknadsvärdet av dessa spelningar,
- att överföra SSM:s skulder till SL till koncernfinansiering,
- att uppdra åt landstingsstyrelsen att verka för att SSM erhåller ett länsmusikuppdrag.

Utskottet vill påminna om att utgångspunkterna för länsmusikverksamheten angavs i prop. 1984/85:1 om omorganisation av regionmusiken och Rikskonserter. Huvudpunkterna i riksdagens beslut med anledning av förslagen i propositionen innebar att den statliga myndigheten regionmusiken, som tillkommit i början av 1970-talet genom en omorganisation av militärmusiken, och den statligt finansierade stiftelsen Institutet för rikskonserter (Rikskonserter) samordnades på central och regional nivå. Vidare innebar beslutet att landstingen skulle erbjudas att överta huvudmannaskapet för den regionala verksamheten och att statligt bidrag skulle utgå till den regionala musikorganisationen (bet. KrU 1984/85:7, rskr. 1984/85:53).

Som en följd av riksdagsbeslutet träffades år 1986 en överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet om ändrat huvudmannaskap för den regionala musikverksamheten. Av en bilaga till överenskommelsen framgår vilka musikpolitiska utgångspunkter som ligger till grund för överenskommelsen. Här kan nämnas att de nya huvudmännen skulle fastställa riktlinjer för och fatta beslut om den nya regionala musikorganisationen. Det förutsattes att landstingen som ett led i musikpolitiken skulle svara för att en regional musikplanering kom till stånd som gav en total bild av musiklivet i regionen. Målet angavs vara att utforma en sammanhängande regional musikpolitik som skulle beakta alla delar av musiklivet. Landstingen förutsattes ha konstnärliga ledare och musiker på professionell nivå anställda eller engagerade i verksamheten. Behovet av insatser för frilansande musiker och för arrangörsledet skulle särskilt beaktas. Landstingen skulle sträva efter att utveckla ett musikliv för människor i olika miljöer och med olika levnadsvillkor. Musiklivet borde bl.a. av detta skäl präglas av kvalitet, bredd och mångfald. Landstingen skulle samverka över länsgränserna för att komplettera andra läns musikresurser och delta i ett brett och varierat utbyte av konserter. Överenskommelsen godkändes av riksdagen (prop. 1985/86:114, bet. KrU 1985/86:22, rskr. 1985/86:330).

Därefter slöt staten avtal med samtliga landstingskommuner, utom med Stockholms läns landsting, samt med Gotlands kommun om övertagande av huvudmannaskapet för den regionala musikverksamheten.

Här bör även nämnas att regeringen i budgetpropositionen för år 1998 föreslog att länsmusiken skulle inordnas i det nya regionala stödssystem som infördes från och med år 1997 för övriga regionala kulturinstitutioner (prop. 1997/98:1 utgiftsområde 17). Riksdagen godkände förslaget (bet. 1997/98:KrU1 s. 55–56, rskr. 1997/98:97).

Vidare vill utskottet påminna om att det av förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet framgår att statsbidrag lämnas till regionala och lokala kulturinstitutioner som regeringen har förklarat berättigade till sådant stöd (1 §). Av förordningen framgår även att statsbidrag lämnas endast till regionala och lokala institutioner som också får bidrag från landstingskommun, en kommun eller någon annan huvudman (2 §).

Utskottet är medvetet om att den verksamhet som bedrivs inom SSM är mycket omfattande och varierande. Här kan bl.a. nämnas att SSM strävar efter att höja den konstnärliga nivån samtidigt som orkestern söker bevara den svenska blåsmusiktraditionen och förvalta kunskapen om tidigare generationers blåsorkestermusik och traditionella blåsensembleformer. SSM arbetar även i form av flera mindre ensembler och har en omfattande barn- och ungdomsverksamhet samt ger ett stort antal skol- och familjekonserter. SSM spelar såväl på offentliga platser mitt i människors vardag som i slutna sammanhang på sjukhus och vårdhem. SSM deltar i festivaler, spelar in musik på CD, framför konserter i Sveriges Radio och turnerar.

Utskottet konstaterar att skilda villkor och olika modeller gäller för de olika länsmusikinstitutionerna men att förutsättningarna för statsbidrag i överenskommelsen mellan staten och Landstingsförbundet rörande huvudmän, musikaliska utgångspunkter m.m. gäller för samtliga landsting och för Gotlands kommun samt att avtalen mellan staten och de olika landstingen reglerar huvudmannaskapsfrågan.

Enligt utskottets mening bör de nämnda förutsättningarna – åtminstone i huvudsak – även gälla för Stockholms läns landsting om landstinget – med utgångspunkt i sitt beslut att överta det kulturpolitiska ansvaret för SSM, m.m. – beslutar att en regional musikorganisation skall inrättas. Enligt utskottets mening ankommer det således på Stockholms läns landsting att vidta sådana åtgärder som krävs för att en länsmusikorganisation skall kunna komma till stånd i enlighet med förutsättningarna i överenskommelsen mellan staten och landstingen. Det ovan citerade beslutet från landstingsfullmäktige torde innebära att landstingsstyrelsen kommer att vidta åtgärder i detta syfte. Utskottet ser mycket positivt på en sådan utveckling. Under förutsättning att landstinget i sina kontakter med regeringen förklarar sig långsiktigt vilja stödja SSM som en länsmusikorganisation, utgår utskottet från att regeringen i positiv anda prövar förutsättningarna för att en länsmusikorganisation i den form som parterna kan komma överens om skall byggas upp även inom Stockholms läns landstings område.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte i detta skede finns skäl för riksdagen att ta något initiativ i frågan. Motionerna Kr289 (s), Kr313 (kd) yrkande 14 och Kr315 (mp) yrkande 9 avstyrks därför.

Behovet av att lösa *pensionsfrågan för SSM:s orkestermedlemmar* påtalas i motion Kr288 (s). Oavsett vilken modell för premiesystem – statlig eller kommunal – som väljs måste medel härför tas från SSM:s budget.

Utskottet konstaterar att det ankommer på arbetsgivaren, i detta fall den ideella föreningen Stockholms Spårvägsmäns Musikkår, att ansvara för att det finns ett ekonomiskt utrymme för pensionspremierna för SSM:s orkestermedlemmar.

Utskottet påminner om att regeringen i budgetpropositionen anför att pensionsreformen som genomfördes under föregående år fick konsekvenser som förefaller mindre lämpliga för konstnärer inom bl.a. dans- och musikområdena på grund av dessa yrkens speciella karaktär. Mot denna bakgrund bildades hösten 1998 en informell arbetsgrupp inom Regeringskansliet med företrädare för Kulturdepartementet, Justitiedepartementet och Socialdepartementet samt för berörda konstnärsorganisationer med uppgift att finna lösningar på de problem som uppstått. Det är, menar regeringen, angeläget att regelverken på alla politikområden anpassas så att rimlig hänsyn tas till konstnärernas speciella förhållanden (prop. s. 90).

Utskottet anser sig kunna utgå från att de problem som lyfts fram i motionen beaktas i detta sammanhang. Motion Kr288 (s) avstyrks därmed.

I motion Kr277 (v) anföras att det är glädjande att *regionala teatrar* nu byggs upp i *Jämtlands län och Södermanlands län*. Dessa teatrar bör, anser motionärerna, få möjlighet att få del av statliga anslag och regeringen bör följa upp det pågående arbetet med att skapa fasta ensembler i de båda länen för att skapa långsiktighet och kontinuitet (yrkande 8).

Utskottet konstaterar att motionsyrkandet i den del som avser Jämtlands län redan är tillgodosett. Som framgår av inledningen till detta avsnitt beräknar regeringen för år 2000 särskilda medel, 1,5 miljoner kronor, under anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete för försök med länsteaterverksamhet i Jämtland. Avsikten är att under en provotid av tre år ge verksamheten möjlighet att utveckla en sådan stadga och långsiktighet att det kan bli aktuellt att införliva den i det permanenta stödsystemet för regionala kulturinstitutioner.

Någon motsvarande satsning på en regional teater i Södermanland görs inte i budgetpropositionen. Utskottet, som inhämtat att en försöksverksamhet med en länsteater pågår med stöd från Södermanlands läns landsting, ser positivt på de pågående försöken, som innebär att teatern Sörmland Fri scen avses samarbeta med kommunerna i länet, länsmusiken, frilansande konstnärer inom musik- och teaterområdet m.fl. Utskottet utgår från att regeringen noga följer det pågående arbetet med att bygga upp denna teater. Utskottet är emellertid inte berett att föreslå att riksdagen skall göra något uttalande om en eventuell statlig satsning på en fast teaterensemble i Södermanlands län. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

2.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (B 3)

Regeringen bedömer, enligt budgetpropositionen, att bidragsgivningen under detta anslag har fyllt sina syften och föreslår därför inga förändringar.

Statens kulturråd har fått i uppdrag att årligen avrapportera omfattningen av de fria teater-, dans- och musikgruppernas turnerande. Det kan, enligt regeringen, bli aktuellt med en fördjupad utvärdering av turnéverksamheten när det finns statistik över en längre tidsperiod. I ett sådant sammanhang kan det även vara intressant att få belyst hur andra kulturpolitiska stödformer påverkar de turnerande gruppernas arbetsvillkor och vilken betydelse man bör tillmäta insatser på regional och kommunal nivå.

Orienteatern i Stockholm får sedan lång tid tillbaka ett årligt verksamhetsstöd från bidraget till fria teater-, dans- och musikgrupper under anslaget B 3. För år 1999 uppgick stödet till 3 miljoner kronor. Ett lika stort stöd lämnas av Stockholms stad. Då verksamheten vid Orienteatern numera huvudsakligen bedrivs i andra former än de som vanligen kännetecknar en fri grupp avser regeringen att i regleringsbrevet för år 2000 omföra 3 miljoner kronor, avseende Orienteatern, från bidraget till fria teater-, dans- och musikgrupper till medelsramen för stöd till vissa mindre teaterinstitutioner. Denna medelsram har hittills avsett bidrag till Drottningholmsteatern, Ulriksdals slottsteater (Confidensen), Internationella Vadstena-Akademien och Marionetteatern.

Vidare avser regeringen att tilldela Drottningholms Slottsteater ett engångsbidrag på 1 miljon kronor av de för år 1999 tillgängliga dispositionsmedlen för åtgärder för kulturinstitutioner under anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Regeringen förutsätter att Operans ordinarie repertoarplan kommer att inbegripa minst en årlig nyproduktion av opera eller balett på Drottningholms Slottsteater under de närmaste tre åren.

Anslaget beräknas till oförändrat 115 240 000 kronor.

I motion Kr314 (fp) yrkande 27 (delvis) föreslås att anslaget ökas i jämförelse med regeringens förslag. Motionärerna anför att *Marionetteatern* brottas med ekonomiska problem. Teatern bör därför enligt motionen få ett permanent stöd på ytterligare 1 miljon kronor.

I motion Kr239 (s) föreslås att *Vadstena-Akademien* få ökade anslag. Motionärerna anser att 1,5 miljoner kronor bör överföras från anslaget A 2 som en tillfällig lösning för Vadstena-Akademien under år 2000. För åren därefter bör enligt motionen en permanent höjning av anslaget genomföras. Även i motion Kr283 (kd) anföras att Vadstena-Akademien bör tillföras ytterligare medel. Enligt motionären bör 2,5 miljoner kronor omfördelas inom ramen för kulturanslagen till förmån för ändamålet. Slutligen tas Vadstena-Akademiens problem upp i motionerna Kr284 (fp) yrkande 2 och Kr315 (mp) yrkande 14. Enligt den första motionen måste regeringen beakta behovet av en höjd anslagsnivå i planeringen för statsbudgeten år 2001. I den andra motionen anföras att regeringen borde undersöka möjligheten att ge Vadstena-Akademien en permanent lösning på sina problem.

Utskottet ser med oro på Vadstena-Akademiens ekonomiska problem. Det är viktigt att såväl akademiens nyskapande verksamhet och dess forskning och utbildning som föreställningsverksamheten kan bibehållas. Vidare bör samarbetet med Linköpings universitet kunna utvecklas. Utskottet är dock av den uppfattningen att det saknas utrymme inom utgiftsområdet för att öka stödet utöver regeringens förslag redan år 2000. Utskottet förutsätter att regeringen beaktar Vadstena-Akademiens behov inför beredningen av kommande budgetpropositioner. Även vad gäller förslaget om ökat stöd till Marionetteatern anser utskottet att utrymme saknas inom ramen för budgeten år 2000. Motionerna Kr239 (s) i denna del, Kr283 (kd) och Kr314 (fp) yrkande 27 i denna del om medelsökning under anslaget B 3 avstyrks därmed.

Även yrkandena om ett uttalande om Vadstena-Akademiens framtida medlemsbehov i motionerna Kr239 (s) i denna del, Kr284 (fp) yrkande 2 och Kr315 (mp) yrkande 14 avstyrks.

I motion Kr241 (s) anfördes att stödet till fria teatergrupper bör fördelas på ett sådant sätt att det möjliggör verksamhet, till rimlig kostnad, även utanför den ort där gruppen är stationerad. Även i motionerna Kr277 (v) yrkande 4 samt Kr315 (mp) yrkande 6 diskuteras *stöd till turnéverksamhet*. I båda motioner föreslås att ett särskilt turnéstöd bör övervägas.

Utskottet anser att det behövs en sådan fördjupad utvärdering av turnéverksamheten som regeringen överväger. Resultaten bör avvaktas innan ställning tas till frågan om det är lämpligt att exempelvis ha ett särskilt turnéstöd vid sidan av verksamhetsstödet, som i dag även får användas till turnékostnader. Utskottet fann vid tidigare tillfällen att värdet av en sådan ordning kunde vara tveksamt (senast i bet. 1998/99:KrU1 s. 43). Utskottet har noterat att regeringen i budgetpropositionen utgår från att Kulturrådet vid bidragsfördelningen ägnar särskild uppmärksamhet åt grupper som huvudsakligen bedriver turnéverksamhet. Utskottet avstyrker därmed ovanstående tre motionsyrkanden.

I motion Kr315 (mp) yrkande 11 anfördes att finansieringen av *Eric Sahlström-institutet i Tobo* inte bör ske inom ramen för arrangörsstödet. I motion Kr287 (c) föreslås att staten garanterar att verksamheten vid folkmusikcentret i Tobo ges möjligheter att fortsätta och att utvecklas i samarbete med övriga intressenter.

Utskottet ser med tillfredsställelse att Eric Sahlström-institutet i Tobo, i enlighet med utskottets förslag och riksdagens beslut (bet. 1997/98:KrU13 s. 28, rskr. 1997/98:303, bet. 1998/99:KrU1 s. 44, rskr. 1998/99:55), får statligt stöd för att utvecklas till ett mångsidigt nationellt centrum för folkmusik. Utskottet är dock inte berett att redan nu föreslå förändringar vad avser stödet och noterar att regeringen som villkor för fortsatt statligt stöd kräver kompletterande bidragskällor. Utskottet har inhämtat att institutet under år 1999 finansierats – vid sidan av statliga stöd från regeringen, Kulturrådet, Skolverket och länsstyrelse – med medel från kommun, landsting samt Stiftelsen Framtidens kultur. Enligt vad utskottet inhämtat kommer beslut om finansieringen för år 2000 att fattas inom kort i kommun och landsting. Stöden från regeringen, Skolverket, länsstyrelsen och Framtidens kultur har varit av engångskaraktär. Utskottet förutsätter att regeringen i nästa budgetproposition redovisar hur institutet utvecklats. Motionerna Kr287 (c) och Kr315 (mp) yrkande 11 avstyrks därmed.

I två motioner framhålls *Skådebanerörelsens* behov av ökat stöd. Det gäller dels motion Kr240 (s) där motionärerna vill ha ett tillkännagivande till regeringen om rörelsens behov av ökat stöd, dels motion Kr205 (c) där motionären föreslår att Skådebanerörelsen skall tilldelas ytterligare 3 miljoner kronor. Enligt motionen skall dessa medel tas från anslagsposten för stöd till uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor under anslaget L 1 inom detta utgiftsområde.

Utskottet instämmer i vad som sägs i motion Kr240 (s) att Skådebanerörelsens verksamhet ligger väl i linje med de kulturpolitiska mål som riksdagen fastställt. De ideellt arbetande kulturombuden inom Skådebanerörelsen gör en mycket viktig insats för att skapa entusiasm för och sprida kunskap om kultur i landet. Utskottet är dock inte berett att genomföra någon omfördelning av medel inom utgiftsområdet, som med nödvändighet skulle minska stödet till någon annan verksamhet. Förslaget till finansiering som förs fram i motion Kr205 (c) är inte heller möjligt att genomföra inom utgiftsområdet då de medel som avses användas till finansieringen flyttats till utgiftsområde 16. Därmed avstyrker utskottet motionerna Kr205 (c) i denna del och Kr240 (s).

I motion Kr311 (v, c) anförs att *Teatercentrums planerade teaterfestival* i Sundsvall bör få ekonomiskt stöd från Statens kulturråd med 565 000 kronor. Högre turnékostnader uppstår som en följd av valet av Sundsvall som festivalort år 2000 jämfört med förra årets teaterfestival i Eskilstuna.

Utskottet instämmer i att väl genomförda festivaler kan ge stimulans och ökad kunskap hos arrangörer samt leda till ökad mångfald och spridning av teaterutbudet i landet. En vald festivalorts geografiska läge påverkar kostnaderna för en festivals genomförande. Det är angeläget att Kulturrådet tar hänsyn till detta vid sina bidragsbeslut. Utskottet avstyrker dock motion Kr311 (v, c) då den slutliga prioriteringen av ändamål och bidragsmottagare görs av Kulturrådet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för anslaget.

3 Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (C)

3.1 Bidrag till regional biblioteksverksamhet (C 1)

Från anslaget utgår statsbidrag till länsbiblioteken, tre allmänna lånecentraler, en invandrarlånecentral samt ett depåbibliotek. Syftet med bidraget är i första hand att bibehålla fjärrlånefunktionen och att stödja utvecklingsverksamhet. Regeringen bedömer att statens insatser bidrar till en väl fungerande biblioteksverksamhet och är betydelsefulla för folkbibliotekens utveckling. Inriktningen på bidraget bör vara oförändrad för år 2000.

I propositionen föreslås att 36 140 000 kronor skall anvisas för budgetåret 2000 under anslaget.

Förslaget i motion Kr318 (m) syftar till att stödet till lånecentraler och depåbibliotek skall upphöra. Motionärerna anser att statens åtaganden skall renodlas och att lånecentralerna främst är ett regionalt ansvar. Anslaget bör därför minskas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5).

Lånecentralerna kompletterar i sina regioner länsbiblioteken med fjärrlån av mer kvalificerad litteratur och bistår biblioteken i bibliografiskt komplicerade ärenden, lokaliserar och förmedlar avancerad litteratur från forsknings- och specialbibliotek inom och utom landet och är ett stöd för folkbibliotekens referensarbete. Enligt bibliotekslagen (1996:1596, omtryckt 1998:1249) skall det för den kompletterande medieförsörjningen finnas en eller flera lånecentraler i landet (4 §).

Depåbiblioteket i Umeå fungerar som ett centralt fjärrlånemagasin för de svenska folkbiblioteken. Samlingarna består av utgallrade böcker från svenska bibliotek och beståndet omfattar monografier på svenska i ett exemplar av varje upplaga. Böckerna är registrerade i databasen Libris och är därmed tillgängliga för utlån till såväl folkbibliotek som vetenskapliga bibliotek.

Utskottet konstaterar att lånecentralernas och depåbibliotekets uppgifter har nationell karaktär, vilket också är skälet till att de är helstatligt finansierade. Enligt utskottets uppfattning har lånecentralerna liksom länsbiblioteken en viktig funktion i den s.k. lånekedjan. De binder ihop landets bibliotek så att en låntagare från folkbiblioteken kan beställa vilken bok som helst, trots att det egna biblioteket inte har den. Vidare kan nämnas att Kungl. biblioteket och Kulturrådet för närvarande genomför ett kartläggnings- och utredningsarbete rörande behovet av förändringar i fjärrlåneorganisationen.

Sammantaget finner utskottet att det är angeläget att staten även fortsättningsvis tar ett ansvar för litteraturförsörjningen i syfte att ge medborgarna tillgång till den mindre frekventa litteraturen och den kvalificerade litteraturen. Det finns därför inte någon anledning för riksdagen att bifalla motionen, som således avstyrks. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medelsanvisning.

3.2 Litteraturstöd (C 2)

Från anslaget utgår medel för utgivning av litteratur, inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek, stöd till En bok för alla AB för utgivning och spridning av kvalitetslitteratur till lågpris, stöd till läsfrämjande insatser, utgivning av en barnbokskatalog och marknadsföring av utgivningsstödd litteratur. Regeringen bedömer (prop. avsnitt 6.3) att de statliga insatserna på litteraturområdet har en avgörande betydelse för att stimulera en bred utgivning av kvalitetslitteratur, öka tillgången till och intresset för litteratur i hela landet och därmed även för att främja svenska språket. Åtgärder för att främja litteratur, språk och läsning skall fortsatt ges hög prioritet.

Mot bakgrund av de bedömningar som framförts av regeringen i proposition 1998/99:143 Nationella minoriteter i Sverige föreslås i budgetpropositionen att anslaget skall förstärkas med 750 000 kronor så att de nationella minoriteterna i ökad omfattning kan beaktas vid fördelningen av utgivningsstödet. Medlen överförs från utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Regeringen föreslår att 89 917 000 kronor skall anvisas under detta anslag för budgetåret 2000.

I motion Kr318 (m) föreslås att anslaget skall minskas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anser bl.a. att En bok för alla AB inte skall erhålla något statligt stöd för utgivning av vuxenlitteratur (yrkande 6).

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt motionsyrkanden med innehåll liknande det nu aktuella (senast i bet. 1998/99:KrU1 s. 45). Utskottet anser nu liksom tidigare att En bok för alla AB utgivning av vuxenlitteratur skall fortsätta. Enligt utskottets uppfattning är den verksamhet som bedrivs

av En bok för alla med spridning av kvalitetslitteratur till lågpris och med lässtimulerande insatser av stort värde som en del av satsningarna på litteratur, språk och läsande. Utskottet är således inte berett att minska medelstillelningen till En bok för alla. Utskottet är inte heller berett att minska medelstillelningen till några av de övriga bidragsändamålen under anslaget.

Utskottet tillstyrker således regeringens förslag att 89 917 000 kronor skall anvisas under anslaget. Detta innebär att motion Kr318 (m) yrkande 6 avstyrks.

3.3 Stöd till kulturtidskrifter (C 3)

Från anslaget utgår produktionsstöd och utvecklingsstöd till kulturtidskrifter. Fr.o.m. år 1999 utgår dessutom ett särskilt prenumerationsstöd till biblioteken.

Av resultatinformationen i propositionen framgår bl.a. att utformningen av det nya stödet till kassettversion av kulturtidskrifter nu har gjorts och att bidragsgivningen kommer i gång under hösten 1999.

Mot bakgrund av de bedömningar som framförts av regeringen i proposition 1998/99:143 Nationella minoriteter i Sverige föreslås i budgetpropositionen att anslaget skall förstärkas med 250 000 kronor så att de nationella minoriteterna i ökad omfattning kan beaktas vid fördelningen av stödet. Medlen överförs från utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Regeringen föreslår att 20 650 000 kronor skall anvisas under detta anslag för budgetåret 2000.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

Utskottet har som ett led i uppföljningen av tidigare riksdagsbeslut noterat att regeringen i propositionen angivit att utformningen av det nya stödet till kassettversion av kulturtidskrifter gjorts och att bidragsgivningen kommer i gång under hösten 1999. Utskottet har också noterat att regeringen bedömer att bidragen har använts i enlighet med de riktlinjer som angivits och att det statliga stödet till kulturtidskrifter har gett önskvärda effekter.

Av förordningen (1998:1385) om ändring i förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter framgår att produktionsstöd får lämnas som bidrag till utgivning av kulturtidskrifter på kassett (5 §). För att en kulturtidskrift skall erhålla produktionsstöd för den tryckta upplagan krävs bl.a. att intäkterna under redovisningsåret inte kommer att täcka kostnaderna. Detta krav gäller dock inte för stöd till utgivning av kulturtidskrifter på kassett (6 §). Förordningsändringen trädde i kraft den 1 januari 1999. Därmed har regeringen fullföljt riksdagens beslut med anledning av regeringens proposition 1997/98:86 Litteraturen och läsandet i denna del och med anledning av ett motionsyrkande (fp). (Jfr bet. 1997/98:KrU15 s. 10–11, rskr. 1997/98:240.)

Utskottet har från Kulturrådet inhämtat att information om det nya kassettstödet sänts ut först den 10 september 1999 till kulturtidskrifter som har produktionsstöd under budgetåret 1999. Informationen har således riktats till kulturtidskrifter som har rätt till produktionsstöd, dvs. till tidskrifter "för vilka det kan beräknas att intäkterna under redovisningsåret inte kommer att

täcka kostnaderna" (SFS 1993:567 6 § punkt 2). Av informationen framgår inte att det numera är möjligt även för kulturtidskrifter som går med vinst och som således inte erhåller statligt stöd för den tryckta upplagan att erhålla stöd för en kassettupplaga. Någon information till denna kategori av kulturtidskrifter synes Kulturrådet inte ha lämnat.

Med hänvisning till det anförda förefaller det som om kulturtidskriftsbidraget – åtminstone vid tidpunkten för överlämnandet av budgetpropositionen till riksdagen – inte fullt ut använts i enlighet med de riktlinjer som angivits av riksdagen och regeringen och att det statliga stödet till kulturtidskrifter därför, i vad avser kassettversion av kulturtidskrifter, ännu inte gett avsedda effekter. Utskottet utgår från att regeringen vid lämpligt tillfälle återkommer till riksdagen med en redovisning för hur bestämmelserna i förordningen har tillämpats.

3.4 Stöd till bokhandel (C 4)

Under anslaget anvisas medel för kreditstöd, sortimentsstöd, stöd till rådgivning samt katalogdatorstöd. Stöd får även lämnas för enskilda projekt inom området informationsteknik.

Regeringen anger att den förstärkning av bokhandelsstödet som skett fr.o.m. år 1999 har stor betydelse för om den mindre bokhandeln fortsatt skall ha möjlighet att upprätthålla sortiments- och servicenivå. Regeringen framhåller att en modernisering och effektivisering av verksamheten genom ett utvecklat IT-stöd är nödvändig för att bokhandeln skall kunna hävda sig i den alltmer krävande och ökande konkurrensen.

Regeringen föreslår att 9 801 000 kronor skall anvisas under detta anslag för budgetåret 2000.

I motion Kr318 (m) föreslås att stödet till bokhandeln skall upphöra. Som skäl anges att stödet i sig är konkurrenssnedvridande, eftersom t.ex. internetbokhandlar inte är stödberättigade (yrkande 7).

Utskottet erinrar om att det statliga stödet till bokhandeln syftar till att öka tillgängligheten av kvalitetslitteratur i bokhandeln och att vidmakthålla och om möjligt förstärka ett vittförgrenat bokhandelsnät. Bestämmelser för stödet finns i förordningen (1985:525) om statligt stöd till bokhandeln.

Utskottet vill i sammanhanget peka på det kulturpolitiska värdet i att även små och medelstora orter har en bokhandel. Bokhandeln kan fungera som en kulturell mötesplats, där kunderna konkret kan ta i och bläddra i böckerna och där det finns personal som kan bistå dem i deras inköp. Det statliga stödet bidrar till att bokhandelsbeståndet är väl spritt i landet och till att allmänheten kan få tillgång till ett brett utbud av litteratur på eller i närheten av hemorten. Som konstateras i det nu aktuella motionsyrkandet är internetbokhandlar inte stödberättigade, något som för övrigt även gäller bokklubbarna. Utskottet kan inte heller se något skäl till att vidga stödändamålen till att även avse internetbokhandlar.

Regeringens förslag till medelstilldelning tillstyrks därmed. Motionsyrkandet avstyrks.

Enligt budgetpropositionen bedömer regeringen att Talboks- och punktskriftsbiblioteket på ett effektivt sätt arbetar för att tillgodose synskadades och andra läshandikappades behov av litteratur. De nuvarande statliga insatserna som görs för främjandet av läshandikappades möjligheter att ta del av litteratur m.m. är enligt regeringen av största betydelse. Utan dessa insatser skulle en bred och kvalitativt hög utgivning av talböcker, punktskriftsböcker, LL-litteratur m.m. saknas och Sverige skulle inte, vilket är fallet i dag, stå främst inom den tekniska utvecklingen inom området.

Enligt resultatredovisningen i propositionen fortsätter antalet registrerade bibliotek och enskilda låntagare av talböcker att öka. Utlåningen ökar samtidigt som kostnaderna för utlåningen fortsätter att minska. Likaså ökar antalet låntagare av punktskriftsböcker liksom antalet utlånade volymer samtidigt som kostnaderna för utlåningen minskar.

Regeringen föreslår att 59 690 000 kronor skall anvisas under anslaget. I anvisningen ingår en återläggning av den tillfälliga besparingen på 3 miljoner kronor som beslutades för år 1999 (1998/99:KrU1). Vidare föreslås att regeringen skall få ett bemyndigande avseende beställningar som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 miljoner kronor under år 2001.

I motion Kr318 (m) yrkande 8 föreslås att anslaget ökas med 9 801 000 kronor i jämförelse med regeringens förslag. Förslaget ligger, enligt motionen, väl i linje med vad Moderata samlingspartiet föreslår på andra områden när det gäller satsningar på funktionshindrade. Förslaget finansieras med en motsvarande minskning på anslaget C 4 Stöd till bokhandeln.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning av lämplig anslagsnivå och tillstyrker regeringens förslag samt avstyrker motion Kr318 (m) yrkande 8. Utskottet tillstyrker även att riksdagen bemyndigar regeringen att göra beställningar som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 miljoner kronor under år 2001.

3.6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (C 6)

Regeringen bedömer, enligt budgetpropositionen, att bidraget till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (LL-stiftelsen) har använts i enlighet med det övergripande målet för stiftelsen. Det finns därmed inget behov av förändringar för verksamhetsinriktningen. Vidare meddelas att det avtal mellan regeringen och LL-stiftelsen som reglerar verksamheten kommer att omförhandlas under hösten 1999 då avtalsperioden löper ut den 31 december 1999.

Enligt resultatredovisningen i propositionen har både upplagan av tidningen 8 SIDOR och utgivningen av lättlästa böcker ökat. Även antalet läsombud har fortsatt ökat kraftigt.

Regeringen föreslår ingen förändring av anslaget i jämförelse med föregående år och beräknar anslaget till 13 517 000 kronor för år 2000.

I motion Kr313 (kd) yrkandena 24 och 40 (delvis) föreslås att anslaget ökas engångsvis med 1 miljon kronor i jämförelse med regeringens förslag.

De ökade resurserna skall enligt motionen användas till en brett upplagd informationskampanj om LL-utgivningen.

Utskottet är av den uppfattningen att den marknadsföring som sker i dag och som redovisas översiktligt i propositionen är tillfyllest för närvarande. Av propositionen framgår också att stiftelsen når fler läsare. Således avstyrker utskottet motion Kr313 (kd) yrkandena 24 och 40 (delvis) och tillstyrker propositionens förslag till medelstillsdelning under anslaget.

1999/2000:KrU1
Utskottet

3.7 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (C 7)

Under anslaget anvisas medel för bidrag till Svenska språknämndens och Sverigefinska språknämndens verksamheter. Enligt budgetpropositionen möjliggör det statliga stödet en aktiv språkvård. Vidare slås fast att nämndernas språkforskning och rådgivning är av största vikt. Regeringen bedömer att anslaget till Sverigefinska språknämnden bör förstärkas så att nämnden får möjlighet att utveckla verksamheten. Således föreslår regeringen att anslaget skall uppgå till 4 393 000 kronor, vilket inkluderar en förstärkning jämfört med år 1999 med 300 000 kronor. Reformen föreslås finansieras genom omprioriteringar inom kulturområdet.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

4 Bild och form samt konsthantverk (D)

4.1 Statens konstråd (D 1)

Målet för Statens konstråds verksamhet är att konsten blir ett naturligt inslag i samhällsmiljön. Konstrådet skall verka för detta genom att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet. Fr.o.m. år 1997 är Statens konstråds uppdrag vidgat till att gälla även förvärv av konst till andra gemensamma miljöer än sådana som brukas av staten när förvärvet bedöms som kulturpolitiskt angeläget. Konstrådet är landets största beställare av konst. Konstrådet skall också sprida kunskap om konstens betydelse för en god samhällsmiljö.

I inledningen till verksamhetsområdet Bild, form samt konsthantverk redovisar regeringen sina prioriteringar för år 2000. Inriktningen på politiken skall vara att göra den samtida bild- och formkonsten tillgänglig för så många som möjligt oavsett var man bor i landet. Åtgärder på olika områden, bl.a. inom ramen för Statens konstråds verksamhet, skall göras för att förbättra möjligheterna att möta samtida bild- och formkonst. Samtidigt skall förutsättningar ges för hög kvalitet i det konstnärliga arbetet. Det är också viktigt att konsten når nya grupper.

På regeringens uppdrag har Statens kulturråd, Statens konstråd, Konstnärsnämnden, Riksställningar och Statens konstmuseer utarbetat en rapport om former för ökad samverkan för att förbättra för publik i hela landet att möta samtida bildkonst, formgivning och konsthantverk av god kvalitet. I propositionen redovisas att Riksställningar, i samverkan med Statens konstråd,

avser att göra utställningar med anknytning till större satsningar som gjorts av Konstrådet under senare år.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget D 1 anvisa 5 484 000 kronor.

1999/2000:KrU1
Utskottet

4.2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (D 2)

Från anslaget D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön utgår medel till utsmyckning av lokaler i statlig ägo och lokaler som används för statlig verksamhet. Vidare utgår bidrag till folkparkerna och vissa samlings-lokalhållande organisationer för konstinköp. Från och med budgetåret 1997 utgår medel även till konstnärlig utsmyckning av andra gemensamma miljöer än de statliga, t.ex. bostadsområden samt skol- och fritidsmiljöer. Konstrådet har formulerat riktlinjer för samverkan inom denna nya del av sitt uppdrag.

Regeringen föreslår att anslaget för budgetåret 2000 till viss del skall återställas, från förra årets nedskärning på 7 miljoner kronor, och höjer anslaget med 5 miljoner kronor.

Anslaget D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön föreslås av regeringen uppgå till 40 438 000 kronor. Regeringen föreslår vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att beställa konstverk som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 miljoner kronor efter år 2000.

Anslaget bör enligt motionärerna bakom motion Kr318 (m) minskas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anser att staten bör renodla sitt ansvar och att bidrag inte bör utgå till utsmyckning av annan gemensam miljö än den statliga (yrkande 9).

Motionärerna bakom motionerna Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del och Kr314 (fp) yrkandena 19 och 27 i denna del anser att anslaget bör vara oförändrat i förhållande till förra året, dvs. en minskning av anslaget med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I den sistnämnda motionen påpekas att kostnadsansvaret för den konstnärliga utsmyckningen i offentliga miljöer inte bara är statens ansvar utan till stor del även ett ansvar för lands-ting och kommuner.

Utskottet konstaterar att Statens konstråds uppdrag att tillföra konst även till andra gemensamma miljöer än sådana som brukas av staten bl.a. medför att fler uppdrag ges till konstnärer över hela landet och därmed bidrar till att öka dessas försörjningsmöjligheter. Utskottet anser att de skäl som angavs för införande av ett statligt stöd till utsmyckning av skolor, bostadsområden m.m. alltjämt äger sin giltighet (prop. 1996/97:3 s. 121–123). Utskottet kan inte tillstyrka att ändamålet med anslaget D 2 skall begränsas på det sätt som föreslås i motion Kr318 (m) yrkande 9, varför motionen avstyrks.

Utskottet anser inte heller att anslaget skall minskas för nästa budgetår i enlighet med motionerna Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del och Kr314 (fp) yrkandena 19 och 27 i denna del.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att under anslaget anvisa 40 438 000 kronor och avstyrker därmed de aktuella motionsyrkandena. Utskottet tillstyrker också att regeringen bemyndigas att beställa konstverk som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 miljoner kronor efter år 2000.

Regeringen bedömer att Nämnden för hemslöjdsfrågor stöder och initierar en verksamhet som i enlighet med det övergripande målet för myndigheten ökar intresset för, kunskapen om och utövandet av hemslöjd i hela landet. Verksamhetens inriktning bör därför ligga fast. Dock anser regeringen att, som en följd av minskade ekonomiska resurser, myndigheten har svårt att leva upp till de krav som ställs på verksamheten. För att den nuvarande ambitionsnivån skall kunna upprätthållas föreslår därför regeringen att anslaget ökas med 400 000 kronor. Enligt regeringens bedömning bör ökningen även kunna förbättra nämndens möjligheter att ha en mer aktiv roll när det gäller form- och designfrågor. Verksamheten kan också komma att påverkas av kommande förslag från utredningen (KU 1999:01) om statens ansvar för formgivning och design. I budgetpropositionen föreslås således en anslagsnivå på 1 488 000 kronor för år 2000.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget.

4.4 Främjande av hemslöjden (D 4)

Anslaget disponeras av Nämnden för hemslöjdsfrågor för bidrag till hemslöjdskonsulenternas verksamhet, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund och projekt inom hemslöjdsområdet. Regeringen gör enligt budgetpropositionen bedömningen att medlen har använts på ett effektivt sätt och föreslår en oförändrad anslagsnivå i jämförelse med år 1999. Föreslagen medelstilldelning för år 2000 är därmed 17 462 000 kronor efter pris- och löneomräkning.

Utskottet tillstyrker föreslagen medelstilldelning.

4.5 Bidrag till bild- och formområdet (D 5)

Regeringen gör bedömningen att det statliga stödet till organisationer inom bild- och formområdet har haft stor betydelse för att uppfylla målet att söka en ny publik och att göra det möjligt att möta den samtida bild- och formkonsten oavsett var man bor i landet. Även den konstnärliga kvaliteten stärks genom bidraget. Stödet har, enligt budgetpropositionen, medfört att organisationerna har fått stärkta resurser att främja intresset för konst och form. För att klargöra i vilken grad målen för det statliga stödet har uppnåtts och om utställningsersättningen även för övrigt har en helt ändamålsenlig utformning är det, enligt regeringens uppfattning, välkommet med den översyn som nu görs av Kulturrådet. På så sätt kan framtida förändringar baseras på en mer samlad bild av hur bidraget har fungerat. Enligt en rapport från Statens kulturråd m.fl. om samverkan för spridning av samtidskonsten, vilken redovisas i propositionen, bör det vara en prioriterad uppgift att långsiktigt bygga upp kompetensen på mottagarsidan. Regeringen föreslår att 27 805 000 kronor, inklusive pris- och löneomräkning, anslås under anslaget.

I motionerna Kr223 (c) och Kr300 (s) yrkande 3 föreslås att utställningsarrangörer skall få ekonomiskt stöd när de arrangerar utställningar med konst-

närer som är berättigade till utställningsersättning. Enligt motionerna kan utställningsverksamheten och främjandet av god bildkonst utvecklas på avsett sätt genom ett sådant stöd.

Enligt utskottets mening kan ett stöd till utställningsarrangörer vara ett sätt att ytterligare bidra till en höjd kvalitet i utställningsverksamheten på lokal nivå. Möjligheterna att ställa ut verk av mer etablerade konstnärer även i landets mindre orter skulle på så sätt kunna förbättras. Utskottet är dock av den uppfattningen att den översyn av utställningsersättningen som genomförs av Kulturrådet bör avvaktas innan riksdagen tar ställning till om ytterligare stöd bör lämnas för utställningsverksamhet. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget och avstyrker motionerna Kr223 (c) och Kr300 (s) yrkande 3.

5 Ersättningar och bidrag till konstnärer (E)

5.1 Konstnärsnämnden (E 1)

Det övergripande målet för Konstnärsnämnden är att främja bild-, form-, ton-, scen- och filmkonstnärers möjlighet att ägna sig åt kvalificerat konstnärligt arbete samt att främja internationellt konstnärsutbyte genom att bl.a. erbjuda gästateljéer. Nämnden skall bidra till ökade kunskaper om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden. Nämnden beslutar om statliga ersättningar och bidrag till konstnärer och skall tillsammans med styrelsen för Sveriges författarfond avge förslag till innehavare av inkomstgarantier.

I propositionen anför regeringen att inriktningen av statens åtgärder för konstnärer, såsom de fastlades i samband med den kulturpolitiska propositionen (1996/97:3) och den konstnärspolitiska propositionen (1997/98:87), ligger fast. Regeringen redovisar att en informell arbetsgrupp inom Regeringskansliet arbetar med frågor om pensionsreformens effekter för konstnärerna. Regeringen anför att det är angeläget att regelverken på alla politikområden anpassas så att rimlig hänsyn tas till konstnärernas speciella förhållanden. Utskottet förutsätter att regeringen nästa år redovisar hur långt arbetet fortlöpt och vilka åtgärder som kan bli aktuella.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 10 036 000 kronor under anslaget.

Utskottet tillstyrker den av regeringen föreslagna medelstilldelningen.

Utskottet behandlade våren 1999 ett motionsförslag rörande *förslagsrätten vid utseende av styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond*. Utskottet uttalade att det inte är tillfredsställande att de ovan nämnda styrelserna utses efter nominering endast från ett visst antal, i förordningen angivna, konstnärsorganisationer. Utskottet konstaterade att det även finns andra organisationer som representerar konstnärer och konstnärsgupper. Enligt utskottet borde nomineringarna komma från en vidare krets av organisationer för att de två styrelserna skall kunna tillföras en så bred kunskap och kompetens som möjligt. På utskottets förslag tillkännagav riksdagen att regeringen borde se över frågan om hur konstnärernas förslagsrätt skall kunna vidgas beträffande ledamöterna i styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond och att regeringen därefter för riksdagen

skulle redovisa hur regeringen avser att öka kretsen av nominerande organisationer (bet. 1998/99:KrU9, rskr. 1998/99:189).

Regeringen har i budgetpropositionen utförligt redogjort för bakgrund, huvudsakliga syftet m.m. beträffande förslagsrätten i de båda styrelserna. När det gäller Konstnärsnämndens styrelse redovisar regeringen att fem av styrelsens ledamöter utses efter förslag från Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS). Skälet härför är att KLYS företräder flertalet etablerade och representativa organisationer inom samtliga konstnärsområden och därmed tillsammans ca 30 000 konstnärer. Regeringen gör bedömningen att en utvidgning av kretsen nominerande organisationer knappast skulle bidra till att öka kompetensen hos de nominerade utan endast leda till ökad administration. Beträffande förslagsrätten till Bildkonstnärsfondens styrelse är det regeringens uppfattning att de organisationer som nu lämnar förslag på ledamöter har en sådan legitimitet att det motiverar att dessa särskilt anmodas att lämna förslag. Detta skall dock enligt regeringen inte utesluta möjligheten för andra organisationer att lämna förslag, vilka regeringen också utfäster sig att beakta. Enligt regeringens mening är det svårt att se hur en sådan öppen ordning skulle kunna vara till men för regeringens möjligheter att finna de bästa möjliga kandidaterna till ledamotskap i styrelsen för Bildkonstnärsfonden. Mot bakgrund av det ovan angivna är det regeringens uppfattning att de bakomliggande ambitionerna vid införandet av den formaliserade förslagsrätten på ett tillfredsställande sätt tillgodoses med rådande ordning. Regeringen understryker också att regeringen även i fortsättningen anser sig ha frihet att avgöra vem som är mest lämpad för ett ledamotsuppdrag, obundet av vederbörandes organisationstillhörighet. Riksdagens hemställan föranleder därför enligt regeringen ingen ändring av nuvarande ordning.

Motionärerna bakom motionerna Kr298 (s, v, mp) och Kr313 (kd) yrkande 28 konstaterar att regeringen inte har fäst något avseende vid riksdagens tillkännagivande beträffande förslagsrätten vid utseende av styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond. Motionärerna anser att de skäl för förändringar av förslagsrätten som utskottet och riksdagen ställt sig bakom kvarstår och att det tidigare tillkännagivandet som riksdagen har beslutat om bör följas upp med ett nytt med samma innebörd.

Utskottet konstaterar att regeringen inte fullföljt riksdagens beslut och vidhåller i likhet med motionärerna att det inte är tillfredsställande att styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond utses efter nomineringar endast från ett visst antal konstnärsorganisationer. Utskottet anser att en sådan utvidgning av antalet nominerande organisationer som riksdagen beslöt om förra året bör kunna öka möjligheterna ytterligare för regeringen att finna ledamöter till nämndens och fondens styrelser som har den kompetens, goda kunskap om konstnärer och konstutveckling samt stora personliga integritet som behövs för det betydelsefulla arbetet inom dessa styrelser. Utskottet föreslår att riksdagen på nytt, med anledning av motionerna Kr298 (s, v, mp) och Kr313 (kd) yrkande 28, som sin mening ger regeringen till känna att regeringen snarast bör se över frågan om hur konstnärernas förslagsrätt skall kunna vidgas beträffande ledamöterna i styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond och att regeringen därefter för

1999/2000:KrU1
Utskottet

5.2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (E 2)

Under anslaget E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer beräknas medel till visningsersättning som fördelas av Konstnärsnämnden, individuell visningsersättning som fördelas av upphovsrättsorganisationen Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS), bidrag till konstnärer som fördelas av Konstnärsnämnden respektive Sveriges författarfond samt inkomstgarantier som fördelas av regeringen.

Från och med den 1 januari 1999 finns regler om s.k. kassettersättning i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, varför regeringen nu finner skäl att dra in statsbidraget för ersättningar till rättighetshavare på musikområdet, 1 820 000 kronor, i dess helhet.

I enlighet med förslag i proposition 1997/98:87 Konstnärernas villkor samt i budgetpropositionen för år 1999 tillfördes utgiftsområdet medel för genomförande av vissa reformer kopplade till tre försöksverksamheter, dels försök med en tredje anställningsform inom teatern, dels försök med arbetsförmedling vid centrumbildningarna och dels försök med tydligare kriterier avseende vilka som skall ha rätt till arbetsmarknadspolitisk åtgärd med riktning mot kulturarbetsmarknaden. Försöksverksamheterna bedrivs under en period av ett och ett halvt år och påbörjades den 1 januari 1999. Försöksverksamheterna bedrivs således bara halva delen av år 2000, varför anslaget minskar med 7,5 miljoner kronor i jämförelse med anslagsnivån år 1999.

Den totala kostnaden för bibliotekstersättningen år 2000 uppgår till 112 235 000 kronor, vilket är en kostnadsökning med 6 058 000 kronor i jämförelse med föregående år. Orsaken är dels ett ökat biblioteksutnyttjande, dels ett höjt grundbelopp. Regeringen föreslår att anslaget ökar med 6 058 000 kronor för år 2000.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 252 184 000 kronor under anslaget Ersättningar och bidrag till konstnärer.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för budgetåret 2000.

6 Arkiv (F)

6.1 Riksarkivet och landsarkiven (F 1)

Riksarkivet och landsarkivens verksamhet hanterar enligt regeringens bedömning myndigheternas arkiv så att de, i enlighet med arkivlagen (1990:782), tillgodoser rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information samt forskningens behov. Inriktningen för myndigheten bör därmed ligga fast. I regeringens förslag till anslagsnivå ingår en överföring, för leveranser av arkiv från berörda myndigheter på 1 083 000 kronor. För mikrofilmning av kyrkobokföringshandlingar föreslås en överföring på 1 081 000 kronor från utgiftsområde 3. För utökade uppgifter i samband med mottagandet och förvarandet av kyrkoarkiven föreslås en ökning av anslaget

med 400 000 kronor. Slutligen föreslås dels en återläggning av en tidigare besparing på 1 000 000 kronor, dels en tillfällig besparing på 2 450 000 kronor. Finansiering föreslås ske genom omprioriteringar inom utgiftsområdet. Vidare meddelar regeringen att frågan om en utredning av det statliga arkivväsendet bereds i Regeringskansliet. Den föreslagna medelstilldelningen blir inklusive ovanstående förändringar samt pris- och löneomräkning 246 431 000 kronor.

Utskottet tillstyrker den av regeringen föreslagna medelstilldelningen under anslaget.

6.2 Bidrag till regional arkivverksamhet (F 2)

Syftet med bidraget är att främja regional arkivverksamhet, att få ett nät av väl fungerande regionala arkivinstitutioner i landet samt att bättre integrera folkrörelsearkiven i den regionala kulturpolitiken. De regionala arkiven fyller, enligt regeringen, en viktig funktion och har en viktig kulturpolitisk uppgift, inte minst avseende den släkt- och hembygdsforskning som vuxit till en bred folkrörelse. I enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för år 1999 föreslås en ökning med 1,6 miljoner kronor för folkrörelsearkiven för år 2000. Bidraget till folkrörelsearkiven ökar därmed med sammanlagt 2,2 miljoner kronor under åren 1999 och 2000. Inklusive pris- och löneomräkning föreslår regeringen medelstilldelning på 4 633 000 kronor under anslaget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning.

6.3 Språk- och folkminnesinstitutet (F 3)

Enligt budgetpropositionen har Språk- och folkminnesinstitutet genom insamling, digitalisering och förmedling av arkivmaterial samt forskning inom sitt verksamhetsområde bidragit till att bevara vårt kulturarv. Myndighetens inriktning bör därmed ligga fast. Regeringen meddelar vidare att, i enlighet med riksdagens beslut, Svenskt visarkiv organisatoriskt har överförts till Statens musiksamlingar den 1 juli 1999. Detta medför att anslaget minskas med 4,5 miljoner kronor enligt regeringens förslag. Inklusive en pris- och löneomräkning föreslås därmed en medelstilldelning under anslaget på 26 153 000 kronor.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning.

6.4 Svenskt biografiskt lexikon (F 4)

Myndigheten Svenskt biografiskt lexikons mål är att ha genomfört utgivningen av publikationen Svenskt biografiskt lexikon år 2015. Myndigheten har, enligt regeringens bedömning, på ett effektivt sätt fortsatt att genomföra utgivningen av publikationen Svenskt biografiskt lexikon och ökat spridningen genom att ge ut delar av materialet även på cd-romskiva. Myndighetens inriktning bör därmed ligga fast. Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 3 815 000 kronor under anslaget.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelstilldelningen.

Arkivet för ljud och bild (ALB) har under år 1998 anlitat en internationell expert som utvärderat myndighetens hantering av det insamlade materialet. Utvärderingen ger en positiv bild av verksamheten och av personalens kompetens. Regeringen kan, enligt budgetpropositionen, instämma i utvärderingsresultatet. Regeringen är dock av den uppfattningen att ALB:s katalogisering av utbudet från andra producenter än den statliga radion och televisionen kan förbättras. Myndigheten arbetar med denna fråga under år 1999 och arbetet bör, enligt regeringen, prioriteras även under följande budgetår.

ALB:s verksamhet påverkas fr.o.m. budgetåret 1999 av att regeringen gett elva TV-bolag rätt att starta digitala sändningar. Dessa sändningar faller under lagen om pliktexemplar av dokument. Materialet skall därför levereras till ALB. Regeringen föreslår dock ingen förändring av anslaget mot bakgrund av att inte alla kanaler startat sina sändningar ännu. Regeringen har för avsikt att i stället utnyttja anslagssparande som står till regeringens förfogande under utgiftsområde 16 om de digitala sändningarna ökar i omfattning under kommande budgetår.

ALB:s framtida verksamhet berörs även i hög grad av den ökade användningen av elektronisk information. Frågor som rör insamlande och bevarande av elektronisk online-information har utretts av den s.k. E-pliktutredningen, och utredningens betänkande (SOU 1998:111) har remissbehandlats. Regeringen meddelar i budgetpropositionen att den avser att återkomma med förslag angående villkoren för att säkra ett tillräckligt bevarande av elektronisk information.

Regeringen föreslår att 27 732 000 kronor, vilket inkluderar en pris- och löneomräkning, skall anvisas under anslaget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

7 Kulturmiljö (G)

7.1 Riksantikvarieämbetet (G 1)

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är central förvaltningsmyndighet för kulturmiljön. RAÄ skall följa det regionala kulturmiljöarbetet och biträda länsstyrelserna i ärenden som rör dessa, medverka i EU-arbetet och i det internationella arbetet med kulturmiljön, svara för konservering och vård av kulturminnen samt bygga upp kunskap på området.

RAÄ fördelar fr.o.m. juli 1998 även statsbidrag till regionala och lokala museer i Skåne, Kalmar och Gotlands län i den del statsbidraget avser kulturmiljövård (anslag H 3 Bidrag till regionala museer).

På grund av ökade kostnader som följer av ett arbetsgivaransvar, för arbetsledare och personer med lönebidrag som är placerade vid de regionala museerna, i samband med genomförandet av satsningen på Kulturarvs-IT föreslår regeringen att anslaget ökas med 300 000 kronor årligen under åren 2000–2002. (Beträffande Kulturarvs-IT se vidare under anslaget G 2.)

År 1999 påfördes anslaget engångsvis 2,7 miljoner kronor för flyttkostnader. Regeringen föreslår att anslaget minskas med motsvarande belopp för år 2000.

7.2 Bidrag till kulturmiljövård (G 2)

Under anslaget anvisas medel för bidrag till byggnadsvård samt fornvård och landskapsvård. Medel får även utgå för bl.a. vissa arkeologiska undersökningskostnader samt till vård och underhåll av vissa kyrkliga inventarier. Bidrag utgår också till ombyggnad, renovering och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

I 1999 års ekonomiska vårproposition redovisades att utgiftsområde 17 under åren 2000 och 2001 minskar med 20 miljoner kronor. Av beloppet hänför sig 10 miljoner kronor till anslaget Bidrag till kulturmiljövård. Anslaget minskas således enligt regeringens tidigare förslag med nämnda belopp. För att i viss mån kompensera minskningen föreslår regeringen en tillfällig ökning av anslaget med 2,4 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att, liksom för innevarande år, 8 miljoner kronor skall avsättas för arbetet med storstädernas kulturmiljöer i enlighet med propositionen Utveckling och rättvisa – en politik för storstaden (prop. 1997/98: 165).

Regeringen har vidare för åren 1999–2001 beräknat sammanlagt ca 24,5 miljoner kronor för regeringens satsning på industrisamhällets kulturarv. För år 2000 föreslår regeringen att 12,2 miljoner kronor anvisas för ändamålet. Anslaget ökar därvid med 6,1 miljoner kronor i förhållande till år 1999.

Regeringen föreslår att 249 618 000 kronor skall anvisas under anslaget för budgetåret 2000. Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 50 miljoner kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003.

I motion Kr318 (m) föreslås – med hänvisning till att den verksamhet som erhåller stöd under anslaget är mycket värdefull – att anslaget för år 2000 skall öka med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 10).

Även i motion Kr272 (c) föreslås en ökning av anslaget, nämligen med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (delvis).

I motion Kr313 (kd) anför motionärerna att även folkrörelsearkiven bör få del av den breda satsning på industrisamhällets historia som regeringen genomför, där sammanlagt ca 24 miljoner kronor avsatts under anslaget G 2 (yrkande 4).

Motionärerna bakom motion Kr257 (s) anser det angeläget att den av regeringen tillsatta Delegationen för industrisamhällets kulturarv uppmärksammar de möjligheter som erbjudits av Länsmuseum i Västmanland att fördjupa sina insatser inom området regional industrihistoria. Insatserna skall enligt motionärerna ske med såväl regionalpolitiska medel som kulturmedel.

Beträffande önskemålen i motionerna Kr257 (s) och Kr313 (kd) yrkande 4 konstaterar utskottet i likhet med motionärerna att regeringen under åren 1999–2001 genomför en bred satsning på industrisamhällets kulturarv. En särskild delegation (Ku1999:06) har tillkallats med uppgift att i samverkan

med berörda myndigheter och institutioner inom kulturarvsområdet svara för den närmare utformningen och genomförandet av satsningen (dir. 1999:60). Särskilda medel, sammanlagt ca 24,5 miljoner kronor, beräknas för ändamålet under åren 1999–2001. Delegationen, som för närvarande bereder vilka projekt som bör erhålla de avsatta medlen, skall lämna förslag till regeringen som därefter skall besluta i frågan. Utskottet, som i och för sig finner motionsförslagen angelägna, anser dock att delegationens arbete inte bör föregripas. Motionerna Kr257 (s) och Kr313 (kd) yrkande 4 avstyrks.

Utskottet vill som tidigare år framhålla att betydande summor anvisats under senare år för kulturmiljövård under flera departements huvudtitlar. Bland annat pågår, som ovan angetts under anslaget G 1, en särskild satsning för att bereda arbetshandikappade anställning och öka tillgängligheten till kulturarvet (Kulturarvs-IT). Den anslagna summan till Kulturarvs-IT har beräknats till 14 miljoner kronor årligen åren 1999–2001 och belastar utgiftsområde 14, anslaget A 3 Särskilda åtgärder för arbetshandikappade.

Utskottet är inte berett att förorda en medelsanvisning som överstiger den som regeringen föreslagit. Utskottet föreslår att riksdagen med avslag på motionerna Kr272 (c) (delvis) och Kr318 (m) yrkande 10 beslutar att anvisa medel under anslaget i enlighet med regeringens förslag.

Vidare tillstyrker utskottet att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 50 miljoner kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003.

8 Museer och utställningar (H)

8.1 Centrala museer: Myndigheter (H 1)

Regeringen bedömer i inledningsavsnittet till verksamhetsområdet Museer och utställningar att många museers ekonomiska situation är ansträngd. Det är därför viktigt att den ekonomiska situationen analyseras djupare och att möjligheterna till samverkan inom sektorn, bl.a. i syfte att effektivisera resursanvändningen, övervägs. I nästa års budgetproposition, för år 2001, avser regeringen att lämna en redogörelse för den sedan länge pågående översynen av strukturen inom museiområdet.

Under anslaget H 1 Centrala museer: Myndigheter beräknas medel för följande centrala museer, vilka samtliga är statliga myndigheter: Statens historiska museer, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Statens museer för världskultur, Statens sjöhistoriska museer, Arkitekturmuseet, Statens musiksamlingar, Statens försvarshistoriska museer och Moderna museet samt myndigheten Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet.

Regeringen föreslår att 641 692 000 kronor skall anvisas för budgetåret 2000 under anslaget. I anslagsbeloppet ingår en engångsvis förstärkning med 2 miljoner kronor till myndigheten Statens sjöhistoriska museer för att Marinmuseum i Karlskrona bl.a. skall färdigställa sina basutställningar. En särskild treårig förstärkning av Moderna museets anslag för inköp av modern konst föreslås. För år 2000 skall museet tillföras 4 miljoner kronor för detta ändamål. Vidare föreslås att Moderna museets anslag skall höjas med ytterli-

gare 3,5 miljoner kronor för att ge museet möjligheter att upprätthålla och förbättra allmänhetens tillgång till samlingarna och säkerställa en hög nivå på arbetet med bevarande av kunskapsuppbyggnad. Naturhistoriska riksmuseets anslag minskas engångsvis med 4 miljoner kronor med hänvisning till högt anslagssparande, medan anslaget till Statens försvarshistoriska museer höjs med 3,5 miljoner kronor genom justering av en tillfällig nivåneddragning för år 1999. Statens musiksamlingars anslag ökas med 4,5 miljoner kronor till följd av överföringen av Svenskt visarkiv från Språk- och folkminnesinstitutet till myndigheten Statens musiksamlingar. I propositionen redovisas att Statens museer för världskultur inte fått full kompensation för Medelhavsmuseets och Östasiatiska museets kostnader, då de båda museerna den 1 januari 1999 överfördes till myndigheten. En justering görs därför mellan anslagsposterna under detta anslag som innebär att anslagsposten för Statens museer för världskultur tillförs 1,1 miljoner kronor för Medelhavsmuseet från anslagsposten för Statens historiska museer och 1,2 miljoner kronor för Östasiatiska museet från anslagsposterna för Nationalmuseum med Waldemarsudde samt Moderna museet.

I propositionen redovisas att de centrala museerna vid utgången av budgetåret 1998 hade ett samlat anslagssparande på nästan 50 miljoner kronor. En stor del av denna summa hänför sig till att vissa museer vid utgången av år 1998 inte hade betalat hyra för året på grund av hyresförhandlingar som inte avslutats.

Utskottet har noterat att riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör göra en separat redovisning av hyreskostnaderna har fullföljts bl.a. då det gäller de centrala museerna (jfr bet. 1998/99:KrU6, rskr. 1998/99:188). I tabell 11.5 under avsnitt 11.5 i budgetpropositionen lämnas en sammanställning av de lokalkostnader som institutionerna haft för år 1998. I propositionen anges att jämförelser mellan myndigheter/institutioner är svåra att göra på grund av olika definitioner av begreppet lokalkostnad.

Utskottet anser att sammanställningen är mycket intressant och är medvetet om att det har stått kort tid till förfogande för insamling och redovisning av uppgifterna. Utskottet utgår från att en uppställning med kompletterande uppgifter om den totala medelstillelningen för respektive museimyndighet kommer att göras i budgetpropositionen för år 2001. Utskottet utgår även från att begreppsdefinitionerna efter hand förtydligas så att de underlag som myndigheterna lämnar till Kulturdepartementet blir mer jämförbara än vad som nu är fallet. (Se även kommentarer i kapitel B Övergripande frågor under rubriken Redovisning av vissa kulturinstitutioners hyreskostnader.)

Hösten 1996 föreslog regeringen i kulturpropositionen (1996/97:3) att Marinmuseum i Karlskrona från den 1 juli 1997 skulle ingå i myndigheten Statens sjöhistoriska museer (SSHM) tillsammans med Sjöhistoriska museet och Vasamuseet i Stockholm. Kulturutskottet tillstyrkte förslaget samt föreslog att riksdagen skulle ge regeringen till känna att den organisationskommitté som skulle förbereda samgåendet mellan de tre museerna skulle få i tilläggsuppdrag att redovisa förutsättningarna för att *lokalisera ledningen för SSHM till Karlskrona* (bet. 1996/97:KrU1 s. 122). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1996/97:129).

I betänkandet Nya samverkansformer inom den sjöhistoriska museiverksamheten (SOU 1997:100) konstaterade organisationskommittén att en lokalisering av SSHM:s ledning till Karlskrona är i linje med statsmakternas intentioner rörande den nya kulturpolitiken och det principiellt viktiga i att öka den geografiska spridningen av museala ansvarsfunktioner. Kommittén ansåg emellertid att den inom Kulturdepartementet pågående översynen av strukturen på museiområdet borde avvaktas innan ställning togs till lokaliseringsfrågan.

Våren 1998 angav kulturutskottet i betänkande 1997/98:KrU7 om museifrågor en rad skäl för att lokalisera SSHM:s ledning till Karlskrona. Utskottet bedömde att den väl utbyggda infrastrukturen inom kommunikationsområdet gör det möjligt att upprätthålla goda kontakter mellan museets olika enheter, mellan det centrala kansliet och enheterna samt mellan myndigheten och övriga kultursektorn, försvarssektorn och statsapparaten i övrigt. Var myndighetens ledning är lokaliserad borde således inte ha något avgörande inflytande på effektiviteten. Utskottet ansåg vidare att det finns ett värde i att sprida statlig verksamhet i landet. På sikt torde även en omlokalisering av här aktuellt slag få en viss – om än begränsad – sysselsättningseffekt. Det förhållandet att myndighetens överintendent inte samtidigt är chef för någon av de i myndigheten ingående tre museienheterna borde underlätta en omlokalisering av ledningen. Vidare ansåg utskottet att frågan om lokalisering av ledningen för SSHM torde ha endast marginell betydelse för Kulturdepartementets övergripande översynsarbete av myndighetsstrukturen inom kulturområdet. Utskottets ställningstagande innebar att myndigheten SSHM borde ha sitt säte i Karlskrona samt att överintendenten och myndighetens centrala kansli borde lokaliseras till Karlskrona. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1997/98:163).

Hösten 1998 framhöll kulturutskottet att förhållandevis lång tid hunnit gå sedan riksdagen i mars 1998 beslutade i ärendet. Mot den bakgrunden underströk utskottet ”vikten av att regeringen bereder ärendet skyndsamt” (bet. 1998/99:KrU1 s. 61).

I budgetpropositionen redovisas den analys av frågor som rör lokaliseringen av ledningen för SSHM till Karlskrona, som har gjorts av myndigheten på uppdrag av regeringen. De merkostnader som SSHM beräknat i samband med en flyttning till Karlskrona fördelas dels på utgifter av engångskaraktär, dels på utgifter som förorsakas av höjda driftskostnader.

Regeringen noterar att riksdagen vid flera tillfällen uttryckt att det är viktigt att öka den geografiska spridningen av museala ansvarsfunktioner. Regeringen finner emellertid att en omlokalisering i detta fall skulle få en mycket begränsad betydelse ur både kulturpolitisk och regionalpolitisk synvinkel eftersom den endast berör några få ledningsfunktioner och inte rymmer något nytt uppdrag eller förändrad verksamhet.

Regeringens samlade bedömning innebär att förutsättningarna för en lokalisering av SSHM:s kansli till Karlskrona förändrats sedan tiden för riksdagens tillkännagivande. Främst gäller detta det ekonomiska läget vid museet och myndigheten som helhet som gör att satsningar bör koncentreras till att upprätthålla en hög kvalitet på verksamheten. Regeringen anser mot denna bakgrund att någon omlokalisering av myndighetens ledning inte bör genom-

föras. Däremot är det angeläget, anser regeringen, att Marinmuseum i Karlskrona ges ökade resurser, vilket redovisats inledningsvis.

Motionsvägen har förslag framförts dels om lokaliseringen av SSHM:s ledning, dels om en höjning av anslaget till myndigheten utöver den som regeringen föreslagit.

Motionärerna bakom motion Kr255 (s) anser att det är anmärkningsvärt att regeringen inte fullföljt riksdagens tillkännagivande våren 1998 om omlokalisering av SSHM:s ledning från Stockholm till Karlskrona. Det sakläge som låg till grund för riksdagsbeslutet har inte ändrats sedan riksdagen fattade sitt beslut. Beslutet bör därför ligga fast anser motionärerna.

Även motionärerna bakom motionerna Kr305 (c) och Kr314 (fp) yrkande 12 anser att riksdagens tillkännagivande om en omlokalisering av SSHM:s ledning till Karlskrona skall fullföljas.

I motion Kr227 (v) begärs att frågan om lokaliseringen av SSHM:s ledning skall prövas på nytt mot bakgrund bl.a. av att Karlskrona numera ingår som ett av objekten på Unescos världsarvslista.

I motion Kr314 (fp) föreslås att anslaget H 1 Centrala museer: Myndigheter skall tillföras 1 miljon kronor för att finansiera omlokaliseringen (yrkande 27 delvis). Även i motion Fi212 (fp) föreslås en ökning av anslaget med 1 miljon kronor (yrkande 17 delvis). Syftet bakom motionen synes vara det samma som i den nyssnämnda motion Kr314 (fp).

Utskottet behandlar först regeringens bedömning då det gäller lokaliseringen av SSHM:s ledning och de motioner som väckts med anledning därav och därefter frågan om medelsanvisning under anslaget.

Utskottet kan i motsats till regeringen inte se att förutsättningarna för en lokalisering av SSHM:s ledning till Karlskrona förändrats sedan tiden för riksdagens tillkännagivande.

Utskottet har vid sina överväganden – liksom vid tidigare tillfällen – kommit fram till att skäl talar för att SSHM:s ledning skall lokaliseras till Karlskrona. Vid behandlingen av frågan i utskottet år 1998 anfördes starka skäl för en sådan omlokalisering. Som redovisats i det föregående beslutade riksdagen i enlighet med utskottets förslag om en omlokalisering av SSHM:s ledning. Detta beslut bör fullföljas. Regeringen bör därför redan i 2000 års ekonomiska vårproposition skapa utrymme inom utgiftsområdet för år 2001 för de kostnader som en sådan flyttning kan medföra. Regeringen bör vid sina beräkningar utgå från att den förstärkning som i årets budgetproposition beräknats för Marinmuseum fr.o.m. år 2001 skall ligga fast.

Vad utskottet sålunda anför bör riksdagen med bifall till motionerna Kr227 (v), Kr255 (s), Kr305 (c) och Kr314 (fp) yrkande 12 som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottets ställningstagande innebär att omlokaliseringen av SSHM:s ledning kan ske först under år 2001.

Det innebär att utskottet inte är berett att tillstyrka någon uppräknings för år 2000 av detta anslag som föreslås i motionerna Kr314 (fp) och Fi212 (fp).

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelstilldelning* för år 2000 och avstyrker motionerna Kr314 (fp) yrkande 27 i denna del och Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del.

Under anslaget anvisas medel för följande museer, vilka är stiftelser: Nordiska museet, Skansen och Tekniska museet.

Regeringen föreslår att 173 999 000 kronor skall anvisas för budgetåret 2000.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

8.3 Bidrag till regionala museer (H 3)

Under anslaget H 3 anvisas medel för regionala museer samt för lönebidragsanställda vid dessa museer. Med anledning av försöksverksamheten i Kalmar, Skåne och Gotlands län beräknas medel för regionala institutioner, däribland regionala museer, under anslaget A 4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel. Medel för försökslänens regionala museers medverkan i kulturmiljöarbetet beräknas dock under det nu aktuella anslaget, H 3.

Regeringen anför att de regionala museerna genom sin verksamhet bidrar till att bygga upp och förmedla kunskap bl.a. om regionens kulturarv och kulturvärden, om dess konstutveckling och om aktuella samhällsfrågor i historisk belysning. Regeringen drar slutsatsen att verksamheten gett goda resultat.

Som ett led i utskottets uppföljning av tidigare riksdagsbeslut har utskottet noterat att regeringen avser att göra en anslagsteknisk omläggning som innebär att en särskild anslagspost inrättas för riktade insatser. Någon sådan beloppsmässig koppling mellan verksamhetsbidrag och bidrag för riktade insatser som funnits hittills kommer inte att finnas i fortsättningen. För år 2000 skall de riktade bidragen för de regionala museernas del i första hand gälla insatser med anknytning till industrisamhällets kulturarv.

Regeringen föreslår att anslaget skall föras upp med 103 416 000 kronor för budgetåret 2000.

I motion Kr314 (fp) föreslås att anslaget H 3 skall ökas med 5 miljoner kronor, medel som bör satsas på *Nordiska akvarellmuseet* på Tjörn (yrkande 27 i denna del). Ett förslag med samma syfte framförs i yrkande 17 i denna del i motion Fi212 (fp).

Även förslaget i motion Kr307 (s, fp) syftar till att Nordiska akvarellmuseet skall tillföras medel. Motionärerna anser att regeringen skall verka inom Nordiska rådet för att ett nordiskt driftsstöd skall inrättas för museet. Motionsförslaget syftar även till att Nordiska akvarellmuseet skall erhålla investeringsstöd från Boverket.

Utskottet erinrar om de principiella ställningstaganden som utskottet gjort i museifrågor och som bl.a. innebär att det ankommer på regionala och lokala intressenter att inrätta avdelningar inom ett länsmuseum och att inrätta lokala museer samt att det är initiativtagarnas ansvar att investeringar och drift kan finansieras (jfr bet. 1998/99:KrU6 s. 5). Vidare bör framhållas att det ankommer på Boverket att enligt förordningen (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler pröva om bidrag skall utgå för investeringar till projektet från anslaget H 5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler. Riksdagen

anvisar endast det totala beloppet under anslaget. Slutligen är utskottet inte berett att föreslå att regeringen inom Nordiska ministerrådet skall verka för ett årligt driftsstöd till museet. (Förslag rörande Nordiska akvarellmuseet behandlas även under anslaget H 4.)

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motionerna Kr307 (s, fp), Kr314 (fp) yrkande 27 i denna del och Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del beslutar anvisa medel under anslaget H 3 för budgetåret 2000 i enlighet med regeringens förslag.

8.4 Bidrag till vissa museer (H 4)

Under anslaget anvisas medel för bidrag till ett antal museer och andra institutioner, nämligen Arbetets museum, Dansmuseet, Drottningholms teatermuseum, Millesgården, Thielska galleriet, Föremålsvård i Kiruna, Röhsska museet, Rooseum, Strindbergsmuseet, Judiska museet, Bildmuseet och Zornsamlingarna.

Regeringen föreslår att 40 689 000 kronor skall anvisas under anslaget för budgetåret 2000. Inom ramen för anslagsbeloppet beräknar regeringen medel för ett ökat bidrag om 700 000 kronor, varav 200 000 utgör en treårig satsning, till Föremålsvård i Kiruna i samband med Kulturarvs-IT. Vidare beräknas en ökning med 100 000 kronor till Strindbergsmuseet med anledning av den nationellt angelägna verksamhet som museet bedriver.

Motionsvägen har förslag framförts dels om en höjning av anslaget, dels om en minskning.

I motion Kr313 (kd) föreslås att *Nordiska akvarellmuseet* på Tjörn skall tillföras 500 000 kronor under detta anslag (yrkandena 8 och 40 i denna del).

Utskottet har i ett tidigare avsnitt (under anslaget H 3) i detta betänkande avstyrkt motionsyrkanden som syftar till att Nordiska akvarellmuseet skall tillföras medel under anslaget till regionala museer. Utskottet erinrar än en gång om de principiella ställningstaganden som utskottet gjort i museifrågor och som bl.a. innebär att det ankommer på regionala och lokala intressenter som inrättar lokala museer att ansvara för finansieringen (jfr bet. 1998/99:KrU6 s. 5). Utskottet är inte berett att föreslå någon höjning av anslaget H 4 i enlighet med motionsförslagen. Motionsyrkandena avstyrks således.

Motionärerna bakom motion Kr318 (m) vill minska anslaget H 4 med 11 miljoner kronor i förhållande till vad regeringen föreslagit (yrkande 12). Minskningen avser indraget anslag till *Arbetets museum*. I motionen anfördes att museet bedriver en verksamhet liknande den som återfinns hos ett stort antal kulturhistoriska museer, industrimuseer m.m. Vidare har – anför motionärerna – Arbetets museum skapats på initiativ av olika intressegrupper, som inte sett till att verksamheten har de medel som behövs för att fortleva av egen kraft.

Utskottet har ett flertal gånger uttalat att verksamheten vid Arbetets museum har stort intresse både nationellt och internationellt (senast i bet. 1998/99:KrU1 s. 62). Utskottet har alltså samma uppfattning i frågan. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att Arbetets museum intar en aktiv

roll i flera nätverk rörande den industrihistoriska verksamheten i landet. Som framgår av budgetpropositionen samarbetar museet med en stor mängd olika institutioner, föreningar m.m. och kan därigenom vara aktivt i samhällsdebatten.

Enligt utskottets uppfattning är den medelstilldelning som regeringen föreslagit väl motiverad. Utskottet avstyrker således motionsyrkandet.

Sammanfattningsvis anser utskottet att riksdagen bör anvisa medel under anslaget H 4 för budgetåret 2000 i enlighet med regeringens förslag.

8.5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (H 5)

Bidraget anvisas enligt förordningen (1990:573) om stöd till vissa icke-statliga kulturlokaler. Enligt bestämmelserna kan stöd ges i form av bidrag till ny- eller ombyggnad av musei-, teater- och konsertlokaler som tillhör någon annan än staten. Bidraget kan också ges till standardhöjande reparationer och handikappanpassning samt till utbyte eller komplettering av inventarier till sådana lokaler. Beslut om bidrag fattas av Boverkets samlingslokaldellegation efter samråd med Statens kulturråd. Beslut om bidrag fattas innan aktuella byggnadsarbeten påbörjas och utbetalas när arbetena är avslutade, vilket kan ta flera år.

Regeringen redovisar att resultatredovisningen för budgetåret 1998 visar att det inkom ansökningar om stöd för ca 65 kulturlokalsprojekt avseende sammanlagt 190 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen för år 2000 anvisar 10 miljoner kronor under anslaget. Dessutom föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 2 miljoner kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003.

I motion Kr318 (m) anser motionärerna att regeringens förslag om bidrag till icke-statliga kulturlokaler skall avslås eftersom det enligt motionärerna inte är logiskt att kräva att huvudmannen skall stå för lokalkostnaderna samtidigt som det finns ett statligt anslag för ändamålet (yrkande 13). Anslaget skall därmed inte tillföras några medel och kostnaderna för handikappanpassning bör enligt motionärerna bestridas från anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (yrkande 14).

Det stora behovet av bidrag till icke-statliga kulturlokaler visar enligt utskottets mening att anslaget bör finnas kvar i minst samma omfattning som i dag. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medelsanvisning för år 2000 och avstyrker motion Kr318 (m) yrkandena 13 och 14.

Utskottet tillstyrker vidare att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2000 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 2 miljoner kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003.

I motion Kr229 (fp) anser motionären att projektet *Kulturbruket i Mellerud* bör stödjas finansiellt. Motionären uppger att kommunens plan är att Boverket skall bidra med 30 %, Länsarbetsnämnden/AMS med lika mycket och kommunen med resterande belopp (yrkandena 1 och 2).

Då det gäller frågan om bidrag från anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler vill utskottet erinra om att det ankommer på Boverkets samlingslokaldelegation att inom ramen för tillgängliga resurser prioritera mellan olika ansökningar och pröva huruvida bidrag bör utgå till aktuella projektet från anslaget. Med hänvisning härtill avstyrks motion Kr229 (fp) yrkandena 1 och 2.

Motionärerna bakom motion Kr315 (mp) ser positivt på den ökning av antalet ansökningar som kommit in till Boverket men saknar – som motionen uppfattas – för åren 2001 och 2002 en motsvarande ökning av medel till anslaget (yrkande 21). Även i motion Kr267 (mp) framhålls betydelsen av stödet till icke-statliga kulturlokaler. Motionärerna pekar på att ansökningar avseende ca 190 miljoner kronor har inlämnats till Boverket.

Utskottet vill betona den betydelse stödet till icke-statliga kulturlokaler har haft både för byggande av nya, funktionella och väl gestaltade kulturlokaler i hela landet och för ombyggnad, handikappanpassning m.m. av befintliga kulturlokaler. Liksom motionärerna anser utskottet att det är positivt att efterfrågan på stöd är så stort. Detta visar att det finns en stark vilja att utveckla och säkra tillgången på goda lokaler för kultur. Utskottet har dock inte nu att ta ställning till medelsfördelning för budgetåren framöver. Regeringens preliminära beräkningar av medelsfördelningen på anslaget för budgetåren 2001 och 2002 har inte underställts riksdagen. Utskottet avstyrker därför motionerna Kr267 (mp) samt Kr315 (mp) yrkande 21.

8.6 Riksutställningar (H 6)

Riksutställningar har, enligt regeringens bedömning, uppfyllt de mål som satts för verksamheten genom att producera och förmedla vandringsutställningar av hög kvalitet och genom sin rådgivning och service till övriga utställare. Satsningarna på barn och unga samt på samtidskonsten har ökat. I budgetpropositionen sägs att Riksutställningars verksamhet ger önskade resultat och att inriktningen därför bör behållas. Den tidigare planerade besparingen på 500 000 kronor under anslaget genomförs inte enligt regeringens förslag. Regeringen anser att med den regional- och kulturpolitiskt betydelsefulla verksamhet som Riksutställningar bedriver är det angeläget att nivån på anslaget upprätthålls. Föreslagen medelstildelning, inklusive pris- och löneomräkning, blir därmed 37 733 000 kronor.

I motion Kr318 (m) yrkande 15 föreslås att anslaget minskas med 25 miljoner kronor. Motionärerna anser att Riksutställningar bör minska antalet egna produktioner och i stället fungera som serviceorganisation åt andra utställningsarrangörer.

I motion Kr314 (fp) yrkande 14 föreslår motionärerna att riksdagen skall begära att regeringen förändrar Riksutställningars uppdrag. Produktion av utställningar kan, enligt motionen, överföras på de kommunala och regionala museerna. Riksutställningar skall i stället koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet genom att aktivt medverka till distribution av utställningar både inom och utom landet.

Utskottet är av den uppfattningen, i likhet med regeringen, att Riksutställningars verksamhet är regional- och kulturpolitiskt betydelsefull. Inriktningen av verksamheten bör därför enligt utskottets mening ligga fast. Utskottet avstyrker därmed motionerna Kr314 (fp) yrkande 14 och Kr318 (m) yrkande 15 i denna del.

Utskottet avstyrker motion Kr318 (m) yrkande 15 i denna del och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

8.7 Statliga utställningsgarantier och inköp av kulturföremål (H 7)

Anslaget får användas för inköp av kulturföremål som har sådant konstnärligt, historiskt eller vetenskapligt värde att det är av synnerlig vikt att de införlivas med offentliga samlingar. Den som anordnar en tillfällig utställning som skall visas i Sverige kan under vissa förutsättningar få en statlig utställningsgaranti. Utställningsgaranti får också lämnas för svenska kulturmanifestationer utomlands.

Statens kulturråd har utvärderat hur handläggningen av utställningsgarantier har fungerat. Utvärderingen visar bl.a. att intäkterna täcker kostnaderna för hanteringen av utställningsgarantier. Från och med år 2000 finansieras verksamheten genom avgifter.

Regeringen bedömer, enligt budgetpropositionen, att bidraget används på ett tillfredsställande sätt och föreslår att anslaget för år 2000 anvisas 80 000 kronor.

Utskottet tillstyrker regeringens föreslagna medelstilldelning.

9 Film och medier (I)

9.1 Filmstöd (I 1)

Under anslaget anvisas medel för statens stöd till svensk filmproduktion m.m., till filmkulturell verksamhet, till regionala resurscentrum för film och video samt för Konstnärsnämndens filmstöd.

I propositionen redovisas att ett nytt filmavtal träffats mellan staten och företrädare för filmbranschen, Sveriges Television och TV 4. Avtalet skall träda i kraft den 1 januari 2000 och gälla t.o.m. den 31 december 2004. Vidare redovisas att regeringen överlämnat prop. 1998/99:131 Ny svensk filmpolitik till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att riksdagen skall godkänna att även stöd till filmkulturell verksamhet och stöd till regionala resurscentrum för film och video skall regleras i 2000 års filmavtal.

För år 2000 beräknar regeringen en ökning av filmstödet med 62,6 miljoner kronor i jämförelse med år 1999. Regeringen föreslår att 200,5 miljoner kronor skall anvisas för filmstöd under detta anslag. Totalt föreslås att anslaget för år 2000 skall uppgå till totalt 205 161 000 kronor, vilket innebär att Konstnärsnämnden skall tilldelas 4 661 000 kronor

Utskottet vill erinra om att riksdagen tidigare under detta riksmöte godkänt regeringens förslag i den filmpolitiska propositionen. Godkännandet innebär att de stödändamål som regleras i filmavtalet utvidgas till att omfatta även filmkulturella frågor och regionala resurscentrum för film och video. Däre-

mot innebär ställningstagandet inte något godkännande av det redan ingångna avtalet som sådant (prop. 1998/99:131, bet. 1999/2000:KrU5, rskr. 1999/2000:13).

1999/2000:KrU1
Utskottet

I motion Kr272 (c) föreslås att detta anslag skall minskas med 11 miljoner kronor (motionen i nu aktuell del).

Utskottet utgår från att motionsförslaget syftar till att anslagsposten för filmstödet skall minskas med 11 miljoner kronor.

Det nya filmavtalet, som utförligt redovisats i den ovan nämnda filmpolitiska propositionen, innehåller bl.a. en bestämmelse om att staten – under förutsättning att riksdagen fattar erforderliga beslut – skall lämna ett årligt bidrag till Svenska Filminstitutet på 200,5 miljoner kronor. Staten har för avsikt att justera bidraget enligt regler som gäller för statliga bidragsanslag (11 §).

Utskottet konstaterar att frågan om storleken på statens årliga bidrag till Filminstitutets verksamhet är fastlagd i 2000 års filmavtal. Enligt utskottets uppfattning bör riksdagen inte göra något uttalande i denna avtalsbundna fråga.

Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till medelstilldelning och avstyrker motion Kr272 (c) i denna del.

I motionerna Kr232 (mp) yrkande 2 och Kr315 (mp) yrkande 33 anfördes att det finns en oro bland oberoende filmare att novell- och dokumentärfilmen inte skall prioriteras tillräckligt. Det finns också en oro för att ingen av de nya filmkonsulenterna kommer att ha barnpedagogisk kompetens. Därför bör en *utvärdering av filmavtalet* göras före utgången av pågående mandatperiod.

Då det gäller frågan om barnfilmpedagogisk kompetens hos filmkonsulenterna vill utskottet erinra om att utskottet tidigare under detta riksmöte i sitt filmpolitiska betänkande uttalat följande (bet. 1999/2000:KrU5 s. 12).

Det ankommer på Filminstitutet att med utgångspunkt i 37 § i filmavtalet självt avgöra om en eller flera konsulenter för barn- och ungdomsfilmsprojekt skall anlitas. Av propositionen framgår emellertid att det finns anledning att på olika sätt särskilt värna barnfilmens ställning och att erfarenheter från tidigare år visar att en särskild barnfilmskonsulent med intresse för och god kunskap om ämnet, exempelvis genom barnpedagogisk utbildning, kan spela en betydande roll inte enbart genom att fördela stöd utan även genom att leta fram lämpliga objekt (prop. s. 19). Enligt utskottets uppfattning är det naturligt att dessa formuleringar är vägledande för Filminstitutet.

Även frågan om stöd till kort- och dokumentärfilm är reglerad i filmavtalet. Enligt 18 § skall en viss lägsta procentsats av de medel som inflyter till Filminstitutet användas till kort- och dokumentärfilm. Eftersom det är omöjligt att säkert uttala sig om storleken på Filminstitutets samlade intäkter är det också omöjligt att ha en bestämd uppfattning om hur stort det totala stödet till kort- och dokumentärfilm kommer att bli. Genom att filmavtalet anger att en lägsta procentsats skall tillfalla detta stödändamål har styrelsen frihet att vid behov höja procentsatsen.

Utskottet förutsätter att filmavtalet kommer att utvärderas i god tid före utgången av avtalsperioden, dvs. före den 31 december 2004. Utskottet är

emellertid inte berett att ange någon tidpunkt för en utvärdering. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

1999/2000:KrU1
Utskottet

Motionärerna bakom motion Kr268 (s) anför att Filminstitutet initierat en egen filmverksamhet för barn, nämligen *Knattebio*, samtidigt som man minskat bidragen till Unga Örnars, Folkets hus-rörelsens och Våra gårdars barn- och filmverksamhet. Möjligheterna för folkrörelserna att vara kultur-spridare och kulturbärare har därigenom minskat. Motionärerna anser att Filminstitutet inte bör satsa på egen verksamhet när det finns folkrörelser som lika gärna kan driva verksamheten.

Utskottet har inhämtat att bidraget till Riksföreningen Våra Gårdar för år 1999 oförändrat var 300 000 kronor, medan bidraget till Unga Örnars Riksförbund halverades (från 600 000 kronor för år 1998 till 300 000 kronor för år 1999) och bidraget till Folkets Hus Riksorganisation minskades med 100 000 kronor (från 2 miljoner kronor för år 1998 till 1,9 miljoner kronor för år 1999).

Knattefilmsprojektet är ett kortfilmpaket för de allra yngsta barnen, som lanserades av Filminstitutet år 1994 och hittills riktat sig till barn i Stockholmsområdet. De filmer som visas är i regel äldre filmer som Filminstitutet producerat. Efterfrågan på dem har varit låg. Genom projektet har Filminstitutet lanserat dessa filmer på nytt. Filminstitutet konstaterar i sin verksamhetsberättelse för år 1998 att den yngsta publiken gärna ser om gamla filmer gång på gång och att det dessutom tillkommer nya åskådare.

Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att även de minsta barnen får tillgång till ett utbud av kvalitetsfilm som kan visas över hela landet. De ideella organisationernas roll bör i detta sammanhang inte underskattas. Enligt utskottets uppfattning borde det vara möjligt för Filminstitutet att i samarbete med dessa organisationer distribuera och visa de filmer som ingår i Knattefilmpaketet.

Utskottet anser att motionen inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Motionen avstyrks således.

9.2 Statens biografbyrå (I 2)

Under anslaget anvisas medel för verksamheten vid Statens biografbyrå, en myndighet som granskar filmer och videogram som skall visas offentligt. Biografbyrån utövar tillsyn över videogrammarknaden och skall yttra sig till Justitiekanslern innan allmänt åtal väcks för brottet olaga våldsskildring.

Regeringen föreslår att 8 214 000 kronor skall anvisas under anslaget för budgetåret 2000.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

9.3 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (I 3)

Under anslaget anvisas medel för de kostnader som Teracom AB har för rundradiosändningar i Storstockholmsområdet av finländska TV-program, de kostnader Sveriges Television AB har för tillhandahållande och överföring av en svensk programkanal till Finland, de kostnader som Telia Infomedia

Television AB har för tillhandahållande av den finländska programkanalen till kabelnät på ett antal orter i Sverige samt Sverigefinska Riksförbundets kostnader i samband med utsändning av den finländska programkanalen i Sverige.

Regeringen föreslår att 24 932 000 kronor skall anvisas under anslaget för budgetåret 2000.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

9.4 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (I 4)

Under anslaget anvisas medel för svensk medverkan i Audiovisuella Eureka och Europeiska Audiovisuella Observatoriet. Regeringen föreslår att 821 000 kronor skall anvisas under anslaget för budgetåret 2000.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelstillelningen.

10 Forskning (J)

10.1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (J 1)

Under anslaget anvisas medel för verksamhetsforskning och utvecklingsarbete inom kultursektorn. Medlen utnyttjas för projekt inom Statens kulturråds, ansvarsmuseernas, Riksarkivets, Riksantikvarieämbetets och Språk- och folkminnesinstitutets ansvarsområden. Vidare belastas anslaget med del av kostnaderna för grundforskning vid Naturhistoriska riksmuseet.

Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet (HSFR) har fått regeringens uppdrag att i samverkan med berörda myndigheter och institutioner utreda och föreslå åtgärder för uppbyggnad och utveckling av sektorsforskningen inom kulturområdet. Uppdraget skall slutredovisas den 1 mars år 2000. HSFR har hittills redovisat tre delrapporter i projektet.

Regeringen föreslår att 35 549 000 kronor skall anvisas under anslaget för budgetåret 2000.

I motion Kr318 (m) föreslås att anslaget skall uppgå till 10 549 000 kronor, dvs. en minskning i förhållande till regeringens förslag med 25 miljoner kronor, ett belopp som i stället bör ställas till forskningsrådets förfogande för forskning på kulturens område. Som skäl för sitt förslag anför motionärerna att forskning inom kultursektorn skall ske på vetenskapliga kriterier och att det finns många exempel på aktiviteter av lägre dignitet såsom sammanställningar, enklare utredningar etc., vilka betecknas som forskning men som inte uppfyller forskningskriterier (yrkande 17).

Utskottet har vid tidigare riksmöten avstyrkt motionsyrkanden av innehåll liknande det nu aktuella. Utskottet har då anført att det är viktigt att sektorsforskningsmyndigheterna inom kulturområdet har möjlighet att själva besluta inom vilka områden forsknings- och utvecklingsarbetet skall bedrivas. Dessa myndigheter vet vilka behov av kunskapsuppbyggnad och utveckling som finns inom respektive verksamhetsområde. Utskottet utgår från att sektorsforskningsmyndigheterna i eget intresse strävar efter en så hög vetenskaplig kvalitet som möjligt i den forskning och det utvecklingsarbete som de tar

initiativ till (jfr senast bet. 1998/99:KrU1 s. 70). Utskottet intar alltså samma ståndpunkt i denna fråga.

Utskottet anser vidare att resultaten av HSFR:s utredning bör avvaktas innan några förändringar av sektorsforskningen inom kulturområdet övervägs.

Utskottet vill tillägga att regeringen i årets budgetproposition redovisar vissa av sina ställningstaganden i propositionen Vissa forskningsfrågor (1998/99:94), vari regeringen bl.a. har framhållit att forskning och utvecklingsarbete är viktiga faktorer i strävandena att främja kvaliteten i den offentliga verksamheten. Det är viktigt att berörda myndigheter tar initiativ till och stödjer relevant forskning. I denna proposition uppmärksammas behovet av kunskaps- och forskningsstrategier. Kunskapsstrategier bör enligt forskningspropositionen innehålla bedömningar av omfattningen och inriktningen av den forskning som pågår eller initieras. Av budgetpropositionen framgår att regeringen avser att lämna uppdrag till Kulturrådet, ansvarsmuseerna, Riksantikvarieämbetet och Språk- och folkminnesinstitutet att utarbeta kunskaps- och/eller forskningsstrategier. Myndigheternas redovisning skall ligga till grund för regeringens ställningstaganden i den forskningspolitiska propositionen år 2000.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr318 (m) yrkande 17 och tillstyrker regeringens förslag till medelsfördelning under detta anslag.

10.2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (J 2)

Under anslaget anvisas medel för stöd till Nordicom-Sverige (Nordicom) vid Göteborgs universitet för information om forskningsresultat och utarbetande av mediestatistik m.m. Regeringen föreslår att 1 264 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2000.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

11 Trossamfund (K)

11.1 Stöd till trossamfund (K 1)

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (SST) fördelar för närvarande anslaget enligt förordningen (1989:271) om statsbidrag till andra trossamfund än Svenska kyrkan. Bidrag kan enligt denna förordning beviljas för religiös verksamhet (verksamhetsbidrag), lokaler till religiös verksamhet (lokalbidrag) och teologiska seminarier m.m. (utbildningsbidrag).

Riksdagen har för avsikt att besluta om ändringar av bidragsreglerna för trossamfunden i slutet av november 1999 (prop. 1998/99:124, Staten och trossamfunden – stöd, medverkan inom totalförsvaret, m.m., ytr. 1999/2000:KrU3y, bet. 1999/2000:KU5). Regeringens förslag innebär bl.a. att det i lag fastställs mål för stödet och kriterier för de samfund som skall kunna få del av det. Stöd till trossamfund skall kunna lämnas i form av statsbidrag och statlig avgiftshjälp till registrerade trossamfund. Målet för stödet skall vara att bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktig inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst,

1999/2000:KrU1
Utskottet

själavård, undervisning och omsorg. Stödet skall få lämnas endast till trossamfund som bidrar till att upprätthålla och stärka samhällets grundläggande värderingar och som är stabila och har egen livskraft. Regeringen skall bestämma vilka trossamfund som kan få bidrag av staten. Om ett samfund får avgiftshjälp skall detta beaktas vid fördelningen av statsbidrag. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2000.

Med anledning av de ändrade relationerna mellan staten och Svenska kyrkan föreslår regeringen att anslaget minskas med 1,7 miljoner kronor avseende medel som tidigare gått till underhåll av medeltida domkyrkor. Regeringen föreslår vidare att 750 000 kronor skall föras över till andra utgiftsområden. Av dessa medel skall 700 000 kronor flyttas från anslaget K 1 till Överstyrelsen för civil beredskaps förvaltningsanslag och 50 000 kronor överförs till Kammarkollegiets ramanslag. Sistnämnda medel avser begravningsavgift för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.

För år 2000 föreslår regeringen att riksdagen skall anvisa 53 250 000 kronor under anslaget.

En höjning av anslaget med 3,5 miljoner kronor föreslås i motion Kr313 (kd) yrkande 40 (delvis). Motionärerna anför att lokalbidraget inom anslaget sänkts under 1990-talet från en årlig nivå på ca 13 miljoner kronor till 2,5 miljoner kronor år 1997. Lokalbidraget bör därför enligt motionärerna höjas, och de vill för detta ändamål avsätta 10,5 miljoner kronor under en treårsperiod.

Även motionärerna bakom motionerna Kr314 (fp) yrkande 27 (delvis) och Fi212 (fp) yrkande 17 (delvis) föreslår en höjning av anslaget 3,5 miljoner kronor. Motionärerna framhåller att trossamfundens stora ansvarsområde motiverar en höjning av anslaget.

Utskottet, som anser att det saknas utrymme för en ökning av anslaget, tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning. Motionerna Kr313 (kd) yrkande 40 (delvis), Kr314 (fp) yrkande 27 (delvis) och Fi212 (fp) yrkande 17 (delvis) avstyrks härmed.

12 Folkbildning (L)

12.1 Bidrag till folkbildningen (L 1)

Enligt regeringens mening har folkhögskolorna och studieförbunden bedrivit en verksamhet som väl uppfyller de syften som uppställts för statsbidrag till folkbildningen för budgetåret 1998. Motsvarande gäller för de särskilda resurser som anvisats till folkbildningen inom ramen för den särskilda utbildningssatsningen, Kunskapslyftet.

I samband med budgetpropositionen för 1999 föreslog regeringen att folkbildningen skulle erhålla ett permanent resurstillskott om 40 miljoner kronor. Riksdagen beslutade emellertid att fördela 10 av de 40 miljoner kronorna till stöd för allmänna samlingslokaler. Riksdagen bedömde samtidigt att folkbildningen så snart det var möjligt borde återfå dessa 10 miljoner kronor. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anslaget tillförs 10 miljoner kronor för år 2000.

Anslagsposten under detta anslag som avser stöd till uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor skall enligt regeringens förslag flyttas till utgiftsområde 16 anslaget A 15 Särskilda utbildningsinsatser för vuxna. Bidraget, som uppgår till 40 miljoner kronor, avser i första hand stöd till uppsökande verksamhet för att underlätta rekryteringen till vuxenutbildningen.

Vidare föreslås att Folkbildningsrådet får ansvar för att fördela medel till Sveriges Folkhögskolestuderandes Förbund för att stimulera studerandeflyttandet och det demokratiska arbetet i folkhögskolorna. För detta ändamål ökas anslaget med 200 000 kronor. Medlen föreslås finansieras genom en överföring från utgiftsområde 16 anslaget A 2.

Regeringen föreslår, inklusive en pris- och löneomräkning, att anslaget anvisas 2 489 073 000 kronor för år 2000.

I motion Kr318 (m) yrkande 19 föreslås ett minskat anslag med sammanlagt 1 150 miljoner kronor. Motionärerna föreslår nämligen att bidraget till folkhögskolorna bör överföras till utgiftsområde 16 samt att en besparing under anslaget på 300 miljoner kronor bör genomföras. Enligt motionen bör aktiva insatser för att öka andelen uppdragsutbildning och annan icke bidragsberoende utbildning inom folkbildningen kunna göras fortsättningsvis.

I motion Kr603 (c) yrkandena 2 och 3 föreslås att rörelsefolkhögskolorna får ytterligare 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Förslaget skall finansieras med en motsvarande minskning av anslagsposten Stöd till uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor.

I motion Kr205 (c) föreslås att anslagsposten Stöd till uppsökande verksamhet och utbildning i samhällsfrågor minskas med 3 miljoner kronor. Medlen skall enligt motionen användas till ökat stöd till Skådebanerörelsen under anslaget B 3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.

Det särskilda stödet till Folkbildningsrådet för försöks- och utvecklingsverksamhet bör enligt motion Kr313 (kd) yrkande 35 ingå i det samlade anslaget till folkbildningen. Motionärerna vänder sig emot den öronmärkning som regeringen föreslår. Det är enligt motionen viktigt att folkbildningen endast styrs av sin egen idé, kan sätta sina egna mål och vara oberoende av ekonomiska och politiska maktgrupper.

Enligt utskottets mening är regeringens förslag till anslagsnivå väl avvägd. Utskottet vidhåller sin uppfattning som redovisades i betänkande 1998/99:KrU1 att en sådan avsevärd besparing på anslaget som föreslås i motion Kr318 (m) yrkande 19 allvarligt skulle motverka syftet med statsbidraget, allra helst som motionärerna hänvisar folkbildningen till att i ökad utsträckning finansiera sin verksamhet genom att erbjuda den som uppdragsutbildning. Utskottet kan inte heller tillstyrka att medelsanvisningen till folkbildningen delas upp mellan två utgiftsområden på det sätt som föreslås i motionen. Yrkandet avstyrks av utskottet.

Vad gäller förslagen i motionerna Kr205 (c) i denna del samt Kr603 (c) yrkandena 2 och 3 föreslås i dem en finansiering som inte är möjlig för utskottet att tillstyrka i detta skede av budgetprocessen då dessa medel flyttats till utgiftsområde 16. Utskottet avstyrker därmed yrkandena.

Slutligen vad gäller motion Kr313 (kd) yrkande 35 instämmer utskottet i regeringens bedömning att det ännu är för tidigt att dra några slutsatser hur medlen för försöks- och utvecklingsverksamhet använts. Innan dessa medel integreras i det samlade folkbildningsanslaget bör ytterligare erfarenheter avvaktas. Yrkandet avstyrks därmed

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

12.2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (L 2)

Från anslaget utbetalas statsbidrag till Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen. Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Stockholms universitet ansvarar för fördelningen av statsbidrag till folkhögskoleförlagd teckenspråksutbildning, tolkutbildning för döva, dövblinda och vuxendöva samt teckenspråkslärarutbildning.

Regeringen föreslår inga förändringar av anslagsnivån i jämförelse med föregående år och beräknar anslaget till 72 377 000 kronor vilket inkluderar en pris- och löneomräkning. Enligt budgetpropositionen vill regeringen avvakta pågående utredningar innan beslut om ändrad medelstillsättning tas. Det gäller dels tilläggsdirektiv till Kunskapslyftskommittén (dir. 1997:104) där kommittén i enlighet med riksdagens beslut år 1997 (1996/97:KrU9, rskr. 1996/97:229) fått i uppdrag att utreda situationen för studerande med funktionshinder inom alla former av vuxenutbildning. Uppdraget har delredovisats i kommitténs delbetänkande Vuxenutbildning för alla? Andra året med Kunskapslyftet (SOU 1999:39). Uppdraget skall slutligen redovisas i kommitténs slutbetänkande våren 2000. Dels gäller det ett uppdrag – likaledes i enlighet med riksdagens ovan nämnda beslut – till Statens institut för handikappfrågor i skolan (SIH) att i samråd med Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet (TÖI) göra en analys av vilken kompetens lärare behöver inom olika teckenspråksutbildningar för barn och vuxna. I uppdraget ingick även att kartlägga dels behovet av utbildning i teckenspråk för andra personalkategorier än lärare, dels behovet av tolkar för döva, dövblinda och vuxendöva. Uppdraget redovisades den 13 mars 1998. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstillsättning under anslaget.

12.3 Bidrag till kontakttolkutbildning (L 3)

Anslaget disponeras av Kammarkollegiet som utbetalar medlen till studieförbund och folkhögskolor enligt särskilt beslut av Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet (TÖI). Regeringen föreslår en oförändrad nivå på anslaget för år 2000 i jämförelse med innevarande år. Inklusiv en pris- och löneomräkning föreslår regeringen att 9 106 000 kronor anvisas under anslaget.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstillsättning under anslaget.

13.1 Ungdomsstyrelsen (M 1)

Regeringen har i proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor – ungdomspolitik för demokrati, rättvisa och framtidstro lagt fram förslag för riksdagen om mål för den nationella ungdomspolitik (prop. avsnitt 4.2) och om Ungdomsstyrelsens verksamhet (prop. avsnitt 4.4). Ungdomsstyrelsen skall enligt propositionsförslaget verka för att målen för den nationella ungdomspolitik uppfylls. Övergripande mål för Ungdomsstyrelsen fastställdes av riksdagen år 1994 (prop. 1993/94:135, bet. 1993/94:KrU31, rskr. 1993/94:354). I proposition 1998/99:115 har regeringen redovisat sin syn på behovet av en revidering av dessa övergripande mål och föreslagit att det skall vara regeringens uppgift att utforma de övergripande målen för Ungdomsstyrelsens verksamhet. Utskottet har i betänkande 1999/2000:KrU4 tillstyrkt regeringens förslag. Riksdagen beslutar i ärendet i månadsskiftet november/december.

I budgetpropositionen bedömer regeringen att Ungdomsstyrelsens arbete med att samordna och utveckla insatser på ungdomsområdet har utvecklats positivt. Efter det att riksdagen fattat beslut med anledning av proposition 1998/99:115 avser regeringen att utforma nya mål för Ungdomsstyrelsens verksamhet. De nya målen kommer främst att innebära en utveckling av myndighetens nationella insatser. Regeringen bedömer att myndighetens insatser på det internationella området fungerat mycket bra. Ungdomsstyrelsen skall få en mycket viktig roll för uppföljning och analys av ungdomspolitik. Detta innebär en ambitionshöjning, bl.a. när det gäller samarbetet med andra myndigheter. Likaså bedömer regeringen att Ungdomsstyrelsens arbete med att stödja och följa upp kommunernas insatser kommer att öka. Mot denna bakgrund föreslås anslaget till myndigheten ökas med 1,5 miljoner kronor nästa budgetår. Regeringen aviserar också en ytterligare ökning med 1 miljon kronor för vart och ett av åren 2001 och 2002. Ökningarna finansieras genom en motsvarande minskning av anslaget M 2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.

I motion Kr313 (kd) hemställs att riksdagen skall avslå regeringens förslag att omfördela 1,5 miljoner kronor till Ungdomsstyrelsen från anslaget till bidrag till ungdomsorganisationerna (yrkande 36 delvis). Även om Ungdomsstyrelsen behöver en förstärkning av anslaget bör detta inte finansieras genom en neddragning av bidraget till ungdomsverksamheten. Motionärerna motsätter sig även att omfördelningar görs åren 2001 och 2002.

En minskning av anslaget till Ungdomsstyrelsen med 8 miljoner kronor föreslås i motion Kr318 (m) yrkande 20. I samma motion föreslås ett minskat bidrag till ungdomsorganisationerna, vilket motiverar ett minskat bidrag till myndigheten då den därigenom skulle få färre ärenden att hantera.

Utskottet anser att anslaget till Ungdomsstyrelsen inte bör minskas i enlighet med motionsförslagen. Det är enligt utskottets mening viktigt att den ungdomspolitik som förs i ökad utsträckning också följs upp och analyseras, inte endast på det statliga området utan även på det kommunala området. Det är också viktigt att Ungdomsstyrelsen kan stödja kommunerna i deras arbete

inom ungdomsområdet. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget M 1 Ungdomsstyrelsen.

Utskottet avstyrker motionerna Kr313 (kd) yrkande 36 i denna del och Kr318 (m) yrkande 20 i vad avser medelsanvisningen för år 2000.

Utskottet anser vidare att riksdagen inte nu bör ta ställning till detaljer i medelsberäkningarna för åren 2001 och 2002. Utskottet avstyrker motion Kr313 (kd) yrkande 36 i denna del.

13.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (M 2)

I betänkande 1999/2000:KrU4 har utskottet tillstyrkt regeringens förslag i proposition 1998/99:115 om övergripande mål för ungdomspolitiken. Riksdagen avser att behandla utskottsbetänkandet i månadsskiftet november/december.

I budgetpropositionen bedömer regeringen att bidragsgivningen under anslaget M 2 har medfört en positiv utveckling av ungdomsverksamheten. De medel under anslaget som avsätts för utvecklingsinsatser gentemot kommunerna har haft mycket stor betydelse och i hög grad bidragit till att alltför många kommuner engagerat sig i att utveckla en samlad ungdomspolitik.

Regeringen föreslår en *medelsanvisning* under anslaget med 94 889 000 kronor, dvs. med 1 500 000 kronor mindre än år 1999. Minskningen beror på en omfördelning av medel till anslaget M 1 Ungdomsstyrelsen, motiverad av myndighetens ökade arbetsuppgifter.

I tre motioner föreslås att ett annat belopp skall anvisas.

Enligt motion Kr313 (kd) yrkande 36 (delvis) bör riksdagen avslå regeringens förslag att omfördela 1,5 miljoner kronor från anslaget M 2 till anslaget M 1 Ungdomsstyrelsen. En utvidgning av Ungdomsstyrelsens arbetsuppgifter och medelsbehov får inte medföra minskade medel till ungdomsverksamheten.

Utskottet har i det föregående, i avsnitt 13.1, avstyrkt motionsyrkandet då det gäller avslag på regeringens förslag att genom omfördelning öka anslaget M 1 Ungdomsstyrelsen med 1,5 miljoner kronor. I enlighet härmed avstyrker utskottet nu motionsyrkandet även i vad gäller avslag på regeringens förslag att minska anslaget M 2 med 1,5 miljoner kronor.

Utskottet avstyrker motionsyrkandet även i den del som avser ett uttalande om medelsberäkningen för åren 2001 och 2002.

Enligt motion Kr318 (m) bör anslaget till ungdomsverksamheten minskas med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 21). I första hand bör minskningen avse bidrag till den internationella verksamheten, men även grundbidragen till ungdomsorganisationerna bör kunna minskas, anför det i motionen. Ett av målen för bidragen till ungdomsorganisationerna har varit att öka antalet föreningsanslutna ungdomar. De flesta ungdomsorganisationer visar en minskning av medlemsantalet, medan det finns klara tecken på att andra ungdomsaktiviteter, som inte får statsbidrag, drar till sig nya grupper av ungdomar. Det är mot denna bakgrund som statsbidraget till ungdomsverksamhet bör omprövas.

Utskottet anser att det är mycket viktigt att staten kan stödja barns och ungdomars egna organisationer och att dessa organisationer kan utvecklas på ett sådant sätt att deras verksamhet är betydelsefull för barnen och ungdomarna och därmed också kan attrahera fler att delta. Det är av stor vikt att dessa organisationer kan bidra till att öka barns och ungdomars möjligheter till inflytande och till en fritid på deras egna villkor. I den ungdomspolitiska propositionen har regeringen aviserat att medel skall avsättas för att ekonomiskt stödja organisations- och verksamhetsutveckling inom såväl befintliga som nya ungdomsorganisationer samt inom paraplyorganisationer och nätverk. Utskottet anser att riksdagen bör avslå motion Kr318 (m) yrkande 21.

I motion Kr272 (c) i denna del yrkas att riksdagen, utöver de medel som regeringen beräknar för ungdomsverksamhet, skall anvisa 65 miljoner kronor till en särskild satsning på ung kultur. Medlen skall disponeras av Ungdomsstyrelsen och gå till ungdomars egna projekt som är till för unga samt genomförs av och med unga. Medlen skall kunna gå till både föreningsanslutna ungdomar och till dem som inte tillhör någon förening. Korta handläggnings-tider och enkla blanketter bör genomsyra satsningen.

I betänkande 1999/2000:KrU4 om ungdomspolitiken har utskottet påmint om att när riksdagen hösten 1996 beslöt om en långsiktig kulturpolitik var ett genomgående tema barns och ungas rätt till både eget skapande och delta-gande i kulturlivet. Det betonades då – liksom i ungdomspropositionen och betänkande 1999/2000:KrU4 – att barn och unga inte är någon enhetlig grupp. De har olika uppväxtvillkor, föräldrar med olika intressen och olika ekonomiska förutsättningar. Barn och unga skapar också sin egen kultur som vuxenvärlden måste respektera och kommunicera med.

I den kulturpolitiska propositionen år 1996 framhölls vidare att barn och ungdomar har olika behov. Barn måste tidigt få ta del av ett brett kulturutbud och stifta bekantskap med litteratur, konst, musik och historia med stöd av engagerade vuxna. Kulturen blir på det sättet ett viktigt redskap i barnets utveckling. Ungdomar däremot har redan skaffat sig kulturella preferenser där de ofta inte bara vill vara kulturkonsumenter utan också kulturproducen-ter. En kulturpolitik för unga människor måste därför också ta sin utgångs-punkt i deras eget skapande och kreativa förmåga. Språket är av stor bety-delse för barn och unga. Satsningar på litteratur och läsande för dessa grup-per är också ett av de prioriterade områdena i denna proposition.

Utskottet vill framhålla att delaktighetsmålet för den nationella kulturpoli-tiken gäller alla människor i landet, givetvis också barn och unga. Det bety-der att satsningar på kultur för, med och av unga bör ingå i både den statliga och den kommunala kulturpolitiken.

I ungdomspropositionen (1999/2000:115) har regeringen aviserat en sär-skild treårig satsning på att stödja och stimulera utvecklingen av ungdomars egna kulturverksamheter inom främst musik, teater, dans och eget skapande i syfte att öka det lokala utrymmet för detta. Vidare anför det att en särskild satsning bör göras på förnyelse av mötesplatser, träffpunkter och annan fritidsverksamhet för ungdomar där föreningar och kommuner arbetar ge-mensamt. Detta stöd bör fördelas av Ungdomsstyrelsen. Utnyttjandet av lokaler för ungdomars behov skall kartläggas. Regeringen har också anført

att den ser positivt på den allt större roll som studieförbunden har kommit att spela för ungdomars fritidsverksamhet, exempelvis inom musikens område. Ett stort statligt stöd kanaliseras via studieförbunden och folkhögskolorna till folkbildning och kultur, varför ett närmare samarbete mellan dem och ungdomar bör stimuleras. Ungdomsstyrelsen skall få i uppdrag att vidareutveckla det samarbete som finns mellan olika centrala bidragsgivare med syfte att underlätta för de ungdomar som söker stöd till sin verksamhet.

I sammanhanget bör också nämnas att 20 % av det förväntade överskottet på AB Svenska Spels värdeautomater på restauranger, dvs. ca 50 miljoner kronor på sikt, avses gå till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet med inriktning på såväl kultur som fritid.

Utskottet vill framhålla att det inte finns utrymme inom ramen för utgiftsområde 17 för det särskilda bidrag till ung kultur som föreslås i motion Kr272 (c) (delvis) utan att stora omfördelningar från andra anslag görs. Utskottet föreslår mot bakgrund av det anförda att riksdagen avslår motion Kr272 (c) i vad den avser anvisande av 65 miljoner kronor för ung kultur.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att riksdagen anvisar 94 889 000 kronor i enlighet med regeringens förslag.

I motion Kr514 (fp) föreslås riksdagen göra ett tillkännagivande till regeringen om behovet av förändrade regler för *statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna* (yrkande 1). Regeringen bör lägga fram ett förslag till ett nytt bidragssystem där bidragsfördelningen grundas på partiernas mandatfördelning i riksdagen (yrkande 2).

Enligt motion Kr515 (s) bör reglerna för *statsbidrag till vissa ungdomsorganisationer* kunna inrymma bidrag till en generationsövergripande organisationsform som vilar på en tydlig pedagogisk verksamhetsidé eller på ideologisk eller teologisk grund och som uppfyller målen i övrigt för statsbidrag till ungdomsorganisationer.

I budgetpropositionen redovisar regeringen att en utvärdering av det målrelaterade bidragssystemet har visat att vissa formella regler riskerar att hämma föreningslivets utveckling. På regeringens uppdrag har därför Ungdomsstyrelsen gjort en översyn där konflikten mellan mål och regler skulle beaktas. Ungdomsstyrelsen överlämnade den 31 mars 1999 rapporten, Förslag till förändrade bidragsregler, till regeringen. I rapporten föreslås vissa förändringar av bestämmelserna i förordningen (1994:641) om statsbidrag till ungdomsorganisationerna. I budgetpropositionen redovisar regeringen att förslaget har remissbehandlats och att det bereds vidare inom Regeringskansliet.

Det pågående beredningsarbetet bör enligt utskottets mening inte föregripas genom något uttalande från riksdagens sida, varför riksdagen bör avslå motion Kr514 (fp).

Utskottet föreslår vidare att utskottet avslår motion Kr515 (s).

14.1 Stöd till idrotten (N 1)

Från anslaget utgår bidrag till Sveriges Riksidrottsförbund (RF) för den verksamhet som bedrivs av förbundet och till förbundet anslutna organisationer.

Utskottet har nyligen behandlat regeringens proposition 1998/99:107 En idrottspolitik för 2000-talet. I propositionen anfördes bl.a. att idrottsrörelsen själv bör lägga fast målen för sin verksamhet och att staten endast bör ange de syften som staten har med sin bidragsgivning. Utskottet har tillstyrkt de syften med statsbidraget som lades fram i propositionen samt att medel årligen skall anvisas för svenskt deltagande vid olympiska spel och Paralympics under anslaget Stöd till idrotten (bet. 1999/2000:KrU3). Riksdagen behandlar betänkandet i månadsskiftet november/december.

För år 2000 föreslår regeringen dock att anslaget engångsvis ökas med 5 miljoner kronor för deltagande vid olympiska spel och Paralympics.

Organisationer utanför RF anvisas från och med år 2000 medel över ett särskilt anslag, benämnt Stöd till friluftsförbund (N 5). Anslaget Stöd till idrotten minskas därför med 13 miljoner kronor.

Inom ramen för anslaget beräknas vissa medel för den sjunde europeiska konferensen om social ekonomi samt 10 miljoner kronor för en fortsatt talangsatsning inom svensk idrott. Satsningen pågår t.o.m. år 2005.

Regeringen anför i propositionen att det inom idrotten finns behov av förstärkta insatser mot dopning, för idrottsforskning, för att främja integration och jämställdhet på fritiden samt för ungdomar i åldern 21 till 25 år.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 462 240 000 kronor under anslaget.

Utskottet har erfarit att regeringen avser att avsätta ytterligare 4,4 miljoner kronor per år till arbetet mot dopning. Av dessa medel skall 1,5 miljoner kronor avsättas för att långsiktigt säkra en bra utveckling för Dopinglaboratoriet, 600 000 kronor till dopningstester från idrotten, 1,4 miljoner kronor till RF:s kansli med anledning av de ökade krav som införandet av IADA:s (The international Anti-doping Arrangement) standarder medför samt 900 000 kronor till Dopingjouren. Frågan har behandlats i utskottets betänkande 1999/2000:KrU3.

I motion Kr314 (fp) yrkande 27 (delvis) föreslår motionärerna en höjning av anslaget med 1 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna påpekar i motionen att idrotten behöver ett tillskott för att bl.a. kunna öka insatserna med dopningskontroller. I motion Fi212 (fp) yrkande 17 (delvis) föreslås en höjning av anslaget med 6 miljoner kronor. Beloppet skall dock – enligt vad utskottet erfarit – rätteligen vara 1 miljon kronor som i motion Kr314 (fp).

Motionärerna bakom motion Kr318 (m) anför att den verksamhet som bedrivs på Dopinglaboratoriet i Huddinge måste ges förutsättningar att fortsätta och att verksamheten bör erhålla 2 miljoner kronor genom omfördelningar inom anslaget Stöd till idrotten (yrkande 22).

Som ovan angetts har regeringen för avsikt att tillföra ytterligare 4,4 miljoner kronor per år till arbetet mot dopning. Av dessa medel skall enligt

regeringen en del användas för att långsiktigt säkra en bra utveckling för Dopinglaboratoriet och en del till dopningstester från idrotten. Härigenom får motionerna Kr314 (fp) yrkande 27 (delvis) och Kr318 (m) yrkande 22 anses tillgodosedda. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsberäkning och avstyrker motionerna Kr318 (m) yrkande 22, Kr314 (fp) yrkande 27 (delvis) och motion Fi212 (fp) yrkande 17 (delvis).

Mellan åren 1992 och 1997 har 55 miljoner kronor av överskottet från AB Tipstjänst (numera AB Svenska Spel) lämnats som ett samlat bidrag till idrotten. Bidraget höjdes år 1998 till 60 miljoner kronor och året därpå ytterligare till 110 miljoner kronor. Våren 1996 beslutade riksdagen (prop. 1995/96:169, bet. 1995/96:FiU14, rskr. 1995/96:248) att ett vinstdelningssystem skulle införas vad gäller överskottet från det statliga spelbolaget. I avvaktan på införandet av ett vinstdelningssystem från AB Svenska Spel föreslår regeringen att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2000 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor.

Utskottet anser i likhet med regeringen att en del av överskottet från AB Svenska Spels verksamhet skall lämnas som ett samlat bidrag till idrotten även för budgetåret 2000. Riksdagen bör därför enligt utskottets mening godkänna att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2000 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 60 miljoner kronor.

14.2 Lotteriinspektionen (N 2)

Lotteriinspektionen är en central förvaltningsmyndighet för frågor om lotterier som anordnas för allmänheten.

Regeringen gör under avsnittet resultatinformation bedömningen att Lotteriinspektionens kontroll och tillsyn av spel- och lotterimarknaden är effektiv och teknikanpassad men uttalar mot bakgrund av kritik från Justitieombudsmannen att myndigheten bör lägga ner tillräckligt med tid och resurser för att undvika felaktigheter i tillståndsgivningen.

Regeringen föreslår att anslaget ökas med 6 miljoner kronor. Højningen motiveras med att konkurrensen på den svenska spel- och lotterimarknaden är mycket hård samtidigt som den tekniska utvecklingen är mycket snabb, vilket ställer stora krav på Lotteriinspektionen att löpande anpassa tillsyns- och kontrollverksamheten. Vidare innebär riksdagens beslut att tillåta kasinospel av internationellt slag behov av kontroll och tillsyn av den nya spelformen.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 28 459 000 kronor under anslaget.

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

14.3 Bidrag till allmänna samlingslokaler (N 3)

Bidrag till allmänna samlingslokaler lämnas för köp, nybyggnad, ombyggnad, standardhöjande reparationer som inte är av ringa omfattning och handikappanpassning.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget anvisar 15 miljoner kronor.

1999/2000:KrU1
Utskottet

Enligt motion Kr318 (m) bör anslaget avskaffas. Motionärerna anser det vara en kommunal uppgift att tillgodose behovet av samlingslokaler. Bidraget till handikappanpassning av lokalerna bör enligt motionärerna anslås från ett annat utgiftsområde (yrkande 25).

Motionärerna bakom motionerna Kr313 (kd) yrkande 40 i här aktuell del, Kr520 (kd) och N277 (kd) yrkande 10 föreslår att totalt 25 miljoner kronor skall anvisas under anslaget. Motionärerna framhåller att samlingslokalerna är väsentliga samt att det är speciellt motiverat att satsa på möjligheter som ökar människors deltagande i den demokratiska processen.

I motionerna Kr272 (c) delvis, Kr521 (c), Ub813 (c) yrkande 3 och Bo231 (c) yrkande 5 föreslås en ökning av anslaget med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen är enligt motionärerna en förutsättning för ett rikt föreningsliv i hela landet. I motion Ub813 (c) anser motionären att de ytterligare medel som föreslås tillföras anslaget bör gå till att öka tillgången till föreningslokaler för ungdomar.

Enligt utskottets mening är samlingslokalstödet väsentligt för kultur- och föreningslivet ur såväl ett lokalt som regionalt utvecklingsperspektiv, varför anslaget bör finnas kvar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget och avstyrker därmed motionerna Kr272 (c) i denna del, Kr313 (kd) yrkande 40 i denna del, Kr318 (m) yrkande 25, Kr520 (kd), Kr521 (c), Ub813 (c) yrkande 3, N277 (kd) yrkande 10 och Bo231 (c) yrkande 5.

Motionärerna bakom motionerna Kr504 (s) och Kr522 (c) anser att *samlingslokalerna* inom en snar framtid behöver *anpassas till ungdomar* och att 10 miljoner kronor bör anslås under tre år för detta ändamål.

Som regeringen anfört i propositionen har Boverket redovisat att det förekommer omfattande ungdomsaktiviteter i flertalet av de allmänna samlingslokalerna. Av redovisningen framgår bl.a. följande. Folkets Hus Riksorganisation, Folkparkerna i Sverige, Bygdegårdarnas Riksförbund och Riksföreningen Våra Gårdar har totalt ca 2 750 anslutna lokaler. I ca 1 850 av dessa förekommer riktad ungdomsverksamhet. I lokalerna görs enligt Boverket årligen i storleksordningen fem till sex miljoner besök av ungdomar i åldersgruppen 12–25 år. Besöken gäller olika former av verksamhet fördelade på ca 200 000 verksamhetstillfällen.

Utskottet har med tillfredsställelse tagit del av Boverkets redovisning som visar att det förekommer en omfattande ungdomsaktivitet i samlingslokalerna. I likhet med motionärerna anser utskottet att det är viktigt att samlingslokalerna anpassas till ungdomars behov. Utskottet vill dock påpeka att utskottet inte nu har att ta ställning till medelstilldelning för budgetåren framöver samt att det ankommer på Boverket att pröva huruvida bidrag bör utgå till ett visst projekt. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionerna Kr504 (s) och Kr522 (c).

Bidraget skall användas till kostnader för kvinnoorganisationernas centrala verksamhet samt för förnyelse och utveckling av verksamheten. Verksamheten regleras av förordningen (1982:865) om statsbidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet. Det övergripande målet är att genom stödet stärka kvinnornas ställning i samhället i syfte att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män.

Anslaget har överförts från utgiftsområde 14.

Regeringen anför i propositionen att stödet ändrade inriktning år 1995. Syftet var att göra det möjligt för kvinnoförbunden att arbeta i andra former och att engagera nya grupper av kvinnor. Bidragsreglerna reviderades genom en förordningsändring (1995:673) som delade upp stödet i ett särskilt grundbidrag och ett rörligt bidrag. Det rörliga bidraget skall ses som ett projektbidrag för förnyelse och utveckling av kvinnoorganisationernas arbete. Regeringen konstaterar nu att den förändring av bidragsreglerna som gjordes år 1995 har visat sig vara otillräcklig. Regeringen har därför tillkallat en utredare (dir. 1999:29) med uppgift att se över det nuvarande statsbidraget till kvinnoorganisationerna. Uppdraget skall redovisas senast den 31 mars år 2000.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget anvisar 3 432 000 kronor.

Enligt motionärerna bakom motion Kr318 (m) bör anslaget avskaffas (yrkande 23).

Utskottet, som anser att bidraget är av stor betydelse när det gäller att stärka kvinnornas ställning i samhället i syfte att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män, tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker därmed motion Kr318 (m) yrkande 23.

I motion Kr505 (m) begär motionärerna förslag till *ändringar av bidragsreglerna* så att kvinnoorganisationerna inte fastnar i gamla orationella strukturer. Motionärerna anför att Moderata Kvinnoförbundet förlorade sitt bidrag sedan organisationen förnyade sig och omvandlades till en nätverksorganisation.

Som utskottet angett ovan och som framgår av direktiven (dir. 1999:29) till den särskilda utredare som regeringen tillkallat är anledningen till att bidragssystemet nu ses över bl.a. att det nuvarande systemet inte i tillräcklig omfattning uppmuntrar utveckling och förnyelse av organisationernas verksamhet. Ett särskilt problem är enligt direktiven till utredningen att de formella reglerna hindrar att nya former av organisationer, t.ex. nätverk, beviljas bidrag. Med hänvisning till den utredning som pågår avstyrker utskottet motion Kr505 (m).

14.5 Stöd till friluftorganisationer (N 5)

Regeringen gjorde den bedömningen i proposition 1998/99:107 En idrottspolitik för 2000-talet att statens stöd till friluftsliv och främjandeorganisationer inte längre borde ingå som en del av anslaget Stöd till idrotten utan utgöra ett eget anslag riktat direkt till främjandeverksamheten.

Regeringen har nu fullföljt denna bedömning och främjandeverksamheten har fått ett eget anslag benämnt Stöd till friluftorganisationer. Regeringen har under anslaget anvisat 13 miljoner kronor för år 2000, vilka överförs från anslaget N 1 Stöd till idrotten.

I propositionen anges att en översyn har inletts inom Regeringskansliet för att lämna förslag till vilka typer av organisationer som skall erhålla statligt stöd samt hur administrationen av bidragsfördelningen bör ske. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag i dessa frågor under våren 2000 varvid ett nytt system enligt regeringen kan tillämpas fr.o.m. år 2001. Intill dess bedömer regeringen att fördelningen av medlen för år 2000 skall ske enligt nuvarande principer.

Motionärerna bakom motion Kr318 (m) anser att anslaget bör minskas med 3 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 24).

Utskottet anser i likhet med regeringen att anslaget bör uppgå till 13 miljoner kronor, varför motion Kr318 (m) yrkande 24 avstyrks.

14.6 Stöd till ideell verksamhet

Stöd till ideell verksamhet infördes från och med budgetåret 1993. Stödet skulle stimulera organisationer som bedrev barn- och ungdomsverksamhet att starta eller ta över verksamheter som bedrevs i offentlig regi. Syftet var att utveckla generationsövergripande verksamheter i nya former. Anslaget uppgick till 17 800 000 kronor (prop. 1992/93:100 bil. 14 s. 113–114, bet. 1992/93:KrU12, rskr. 1992/93:196). Året därpå tillsatte regeringen Beredningen för främjande av den ideella sektorns utveckling (C 1993:A). Syftet var att initiera olika utrednings- och forskningsprojekt för att utveckla den ideella sektorn. Syftet var också att se över rollfördelningen mellan ideell, offentlig och privat sektor (prop. 1993/94:100 bil. 14 s. 23–25).

Riksdagen beslutade med anledning av förslag i budgetpropositionen hösten 1996 att stödet från och med år 1997 skulle riktas i större utsträckning och främst ges till sådana projekt som bedömdes som strategiskt intressanta för en demokratisk utveckling. Regeringen betonade i propositionen särskilt intresset av att få till stånd projekt i storstädernas förortsområden. Med hänsyn till att anslaget fick en förändrad inriktning bytte anslaget namn till Stöd till demokratiutveckling. Anslaget uppgick till 8 133 000 kronor (prop. 1996/97:1 utgiftsområde 17, bet. 1996/97:KrU1 s. 206, rskr. 1996/97:132).

I 1998 års budgetproposition föreslogs av regeringen och beslutades av riksdagen att anslaget Stöd till demokratiutveckling skulle föras över från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar. Stödet skulle ingå i ett nytt anslag benämnt Integrationsåtgärder. Anslaget skulle enligt regeringen disponeras för åtgärder för att stimulera integrationsprocessen i samhället samt för åtgärder som förebygger och motverkar diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Anslaget tilldelades 68 097 000 kronor.

Motionärerna bakom motion Kr313 (kd) anser att ett nytt anslag för utveckling av den ideella sektorn skall införas. Motionärerna framhåller att folkrörelser och frivilliga organisationer ofta fungerar som samhällets kän-selspröt. De hittar orättvisorna, upptäcker kantigheterna, kartlägger nya områden och antar nya utmaningar. De kompletterar också den offentliga

verksamheten (yrkande 39). Motionärerna föreslår att 10 miljoner kronor anvisas under ett nytt anslag (yrkande 40 i aktuell del).

Utskottet behandlade en liknande motion förra året. Utskottet avstyrkte då motionen och uttalade att utskottet inte var berett att tillstyrka att medel omfördelas från andra anslag inom utgiftsområde 17 med syfte att för budgetåret 1999 införa ett nytt anslag för de ändamål som togs upp i motionen.

Utskottet är inte heller för budgetåret 2000 berett att tillstyrka att medel omfördelas från andra anslag inom utgiftsområdet. Utskottet avstyrker därför motion Kr313 (kd) yrkandena 39 och 40 i här aktuell del.

1999/2000:KrU1
Utskottet

D Radio och TV i allmänhetens tjänst

15 Inledning

Riksdagen beslutade våren 1996 om de villkor och riktlinjer som skall gälla för Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Radio AB (SR) under tillståndsperioden den 1 januari 1997–den 31 december 2001 samt för Utbildningsradion (UR) under tillståndsperioden den 1 januari 1997–den 31 december 1998 (prop. 1995/96:161, bet. 1995/96:KrU12, rskr. 1995/96:297). Hösten 1998 beslutade riksdagen att förlänga UR:s sändningstillstånd från den 1 januari 1999 t.o.m. den 31 december 2001 (prop. 1997/98:184, yttr. 1998/99:KrU2y, bet. 1998/99:KU13, rskr. 1998/99:100).

Public service-företagen finansieras i huvudsak med TV-avgifter som anvisas från rundradiorörelsens resultatkonto. Medelstillelningen till public service-företagen skall värdesäkras enligt ett särskilt kompensationsindex.

Regeringen beslutade i december 1996 – samt för UR:s del även i december 1998 – om sändningstillstånd för ovan angivna tillståndsperioder. Regeringen beslutar årligen om medelstillelning och anslagsvillkor för de tre programföretagen.

Granskningsnämnden för radio och TV finansieras delvis med TV-avgiftsmedel och delvis över statsbudgeten (utgiftsområde 1).

De tre programföretagen lämnade i mars 1999 redovisningar av hur public service-uppdraget uppfyllts. Redovisningarna gäller verksamhetsåret 1998 och utgår från tillståndsvillkor, anslagsvillkor och i förekommande fall företagens egna måldokument. Syftet med redovisningarna är bl.a. att ge staten underlag inför kommande tillståndsperioder, skärpa företagens fokus på hur uppdraget uppfyllts samt att ge allmänheten information om hur TV-avgiftsmedlen används och på så sätt stimulera till offentlig debatt. Granskningsnämnden för radio och TV som har i uppdrag att göra en bedömning av om företagens redovisningar ger staten och allmänheten tillräckligt underlag, har funnit att 1998 års rapporter från SR, SVT och UR allmänt sett är väl genomförda och att de väsentligen tillgodoser de syften som angivits av regering och riksdag. Nämnden pekar dock på vissa punkter där den anser att det finns behov av förtydliganden och kompletteringar i kommande rapporter från företagen.

De tre public service-företagen har sedan år 1997 tilldelats särskilda medel för förnyelse, dvs. för ökade kostnader i samband med övergången till digital

teknik. Dessutom har SVT sedan den 1 juli 1998 fått särskilda medel för kvalificerad programproduktion.

1999/2000:KrU1
Utskottet

15.1 Medelsberäkning för år 2000

I årets budgetproposition föreslås beträffande medelsberäkningen för public service-företagen att de tre företagen för år 2000 tillsammans skall tilldelas 5 097,6 miljoner kronor i 1997 års prisläge enligt kompensationsindex. Enligt den fördelningsnyckel som riksdagen beslutade om hösten 1996 bör av de samlade medlen 3 087,6 miljoner kronor (= 60,57 %) beräknas för SVT, 1 767,3 miljoner kronor (= 34,67 %) beräknas för SR och 242,7 miljoner kronor (= 4,76 %) beräknas för UR. Därutöver skall 38,8 miljoner kronor i 1997 års prisläge beräknas för Radio Sweden.

Som nämnts i det föregående finansieras Granskningsnämnden för radio och TV dels via rundradiokontot med TV-avgiftsmedel, dels över statsbudgeten. I budgetpropositionen (volym 2) föreslås att 7 421 000 kronor skall anvisas under myndighetens anslag inom utgiftsområde 1. Vidare föreslår regeringen i nu aktuell del av budgetpropositionen att Granskningsnämnden från rundradiokontot skall tilldelas 5 046 000 kronor, medel som skall tillföras statsbudgetens inkomstsida.

Utskottet godkänner regeringens förslag till medelsberäkning för år 2000 för SVT, SR, UR och Radio Sweden.

Utskottet godkänner även regeringens förslag till medelstilldelning för år 2000 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden.

15.2 Särskilda medel för förnyelse

I budgetpropositionen för år 1999 uttalade regeringen att SVT och SR borde tilldelas sammanlagt 245 miljoner kronor i 1998 års prisläge för åren 1999–2001 för satsning på förnyelse, vilket avsåg såväl ny distributionsteknik som möjligheter att vidareutveckla programformer och starta nya programkanaler. För år 1999 föreslog regeringen att 100 miljoner kronor skulle tilldelas de två företagen. Riksdagen beslutade att – utöver SVT och SR – även UR skulle få del av medlen. Beslutet innebar att UR tilldelades medel i enlighet med den s.k. fördelningsnyckelns procentsats, dvs. 4,76 % (eller 4,76 miljoner kronor) av beloppet. För resterande belopp ($100 - 4,76 = 95,24$ miljoner kronor) tillämpades den procentuella fördelning som regeringen avsett i sitt förslag, vilket innebar att SVT tilldelades 63 % eller 60 miljoner kronor och SR 37 % eller 35,24 miljoner kronor (prop. 1998/99:1 utgiftsområde 17 avsnitt 12.6, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55).

I årets budgetproposition anför regeringen att public service-företagen befinner sig mitt i en process av omställning. Ett omfattande tekniskifte sammanfaller i tiden med en alltmer tilltagande konkurrens. Denna situation innebär påfrestningar för företagens verksamhet. Övergången till ny teknik för såväl produktion som distribution av radio och TV medför under en övergångsperiod ökade kostnader för public service-företagen. Den digitala tekniken medför att en effektivisering i företagen blir möjlig. En del av dessa

kostnadsökningar kan därför inrymmas inom ramen för företagens ordinarie medelstillskott. Därutöver behövs, anser regeringen, även för år 2000 ett medelstillskott för bl.a. sändningar med digital teknik och för att programföretagen skall ha goda förutsättningar att utveckla programutbudet och skapa nya programformer samt göra detta utbud tillgängligt för hela den svenska publiken.

Regeringen föreslår mot denna bakgrund att särskild medelstillskott för förnyelse till SVT, SR och UR skall utgå med 100 miljoner kronor även för år 2000. Medlen skall fördelas enligt fördelningsnyckeln med 60,57 miljoner kronor till SVT, med 34,67 miljoner kronor till SR och med 4,76 miljoner kronor till UR.

Utskottet godkänner regeringens förslag att SVT, SR och UR skall tilldelas särskilda medel för förnyelse för år 2000.

I motion Kr264 (v) yrkas att en *översyn* skall göras *av fördelningsnyckeln då det gäller medelstillskottet för förnyelse*. SR har nämligen kostnader för den digitala omställningen, som inte är lägre än SVT:s, anför motionärerna. SR bör därför ges lika goda förutsättningar som SVT i detta hänseende (yrkande 8).

Utskottet har noterat att regeringen i budgetpropositionen återger vissa uppgifter om SVT:s och SR:s förbrukning av tilldelade medel samt om företagens åtgärder med anledning av övergången till ny teknik. Bl.a. redovisas att SVT vid utgången av år 1998 hade förbrukat 40 miljoner kronor av dittills tilldelade medel och att företaget bedömer att resterande medel, tillsammans med de av regeringen utfästa medlen för åren 1999–2001, kommer att ha finansierat digital distribution och nya programverksamheter t.o.m. utgången av år 2001. SVT har under år 1999 startat nationella digitala sändningar i marknätet av SVT1, SVT2, SVT24 samt regionala digitala sändningar i fem områden.

Vidare uppger regeringen att SR vid utgången av år 1998 av dittills tilldelade medel för digitala sändningar hade förbrukat 15 miljoner kronor. Regeringen redovisar också att SR räknar med en kostnad på ca 50 miljoner kronor per år för den digitala verksamheten. Regeringen anger även att SR redovisat att det nationella digitala nätet vid halvårsskiftet 1999 täcker 85 % av publiken och det regionala nätet 35 %. SR sänder för närvarande det analoga riksutbudet även digitalt vad avser P1, P3 och P4-riks samt P4 lokalt över de områden där SR har sändningstillstånd. Dessutom sänds den finska kanalen P7 och en del försökssändningar, t.ex. en 24-timmars seriös musikkanal i Stockholm och Malmö.

Utskottet vill understyrka betydelsen av att alla tre programföretagen ges goda förutsättningar att delta i och hålla sig väl framme i den tekniska utvecklingen. I sammanhanget erinrar utskottet om att avsikten med medelstillskottet – vilket för nästa budgetår således föreslås bli totalt 100 miljoner kronor – inte är att beloppet skall täcka programföretagens samlade kostnader för övergången till ny teknik. Av budgetpropositionen liksom av tidigare propositioner framgår det att en del av kostnadsökningarna bör rymmas inom ramen för den ordinarie medelstillskottningen.

Utskottet är inte berett att föreslå en sådan översyn av fördelningsnyckeln som begärs i den nu aktuella motionen då det gäller de s.k. förnyelsemedlen. Utskottet förutsätter dock att regeringen i nästa budgetproposition lämnar en fullständig redogörelse för hur public service-företagen använt tilldelade medel för förnyelse och vilka satsningar de har gjort. Därmed avstyrker utskottet motion Kr264 (v) yrkande 8.

15.3 Särskilda medel för kvalificerad produktion av TV-program

Sedan den 1 juli 1998 har SVT erhållit särskilda medel för kvalificerad produktion av TV-program (prop. 1997/98:150, yttr. 1997/98:KrU5y, bet. 1997/98:FiU27, rskr. 1997/98:317). Medlen var inledningsvis avsedda för särskilt kvalificerad programproduktion som t.ex. dokumentärer, dramatik och program för barn och ungdom. I budgetpropositionen för år 1999 gjorde regeringen vissa kompletteringar angående medlens användning, innebärande att medlen till sina väsentligaste delar skulle användas till att ytterligare skapa förutsättningar för utläggningar av produktionsuppdrag samt för samarbetsprojekt med fria filmare och producenter. Förslaget godkändes av riksdagen (prop. 1998/99:1 utgiftsområde 17 avsnitt 12.6, bet. 1998/99:KrU1, rskr. 1998/99:55).

I årets budgetproposition föreslås att SVT för år 2000 – liksom för innevarande budgetår – skall tilldelas 75 miljoner kronor (i 1998 års prisläge) för särskilt kvalificerad programproduktion. Regeringen anger att syftet med satsningen är att SVT:s ambitionsnivå för produktion av kvalitetsprogram skall höjas.

Utskottet godkänner regeringens förslag att SVT skall tilldelas särskilda medel för kvalificerad programproduktion för år 2000.

Motionärerna bakom motion Kr313 (kd) anser i likhet med regeringen att SVT skall tilldelas 75 miljoner kronor för kvalificerad programproduktion. Motionärerna, som fått oroande rapporter om att andelen barnprogram minskar, föreslår att det bör poängteras att kvalitetsmedlen även skall användas till *förstärkningar av SVT:s barnprogram* (yrkande 31).

Som redovisats i det föregående innebär riksdagens tidigare beslut att de s.k. kvalitetsmedlen som tilldelas SVT bl.a. skall användas för produktion av program för barn och ungdom.

Liksom våren 1998, då utskottet tog ställning till regeringens förslag att införa ett särskilt kvalitetsstöd till SVT, utgår utskottet från att SVT inte avser att minska de ordinarie resurserna för kostnadskrävande kvalitetsproduktion utan att den av regeringen föreslagna medelstilldelningen i stället innebär att SVT kan höja ambitionsnivån då det gäller produktionen av kvalitetsprogram. (Jfr 1997/98:KrU5y.)

Utskottet vill i sammanhanget erinra om de villkor som är knutna till SVT:s sändningstillstånd och som bl.a. innebär att företaget skall ägna ökad uppmärksamhet åt program för och med barn och ungdomar. Av SVT:s public service-redovisning för år 1998 framgår att barn- och ungdomsutbudet mellan åren 1996 och 1997 ökade kraftigt, nämligen med 200 timmar eller

27 %. Mellan åren 1997 och 1998 ökade barn- och ungdomsutbudet med drygt 20 timmar.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandet.

1999/2000:KrU1
Utskottet

15.4 Särskilda medel för att värna mångfald och kvalitet i Sveriges Radios programutbud

I budgetpropositionen erinrar regeringen om att riksdag och regering klart har markerat att förhållanden i olika delar av landet skall bevakas och speglas i public service-företagens programutbud. Detta gäller särskilt programföretagens nyhetsförmedling och samhällsbevakning, men även t.ex. granskning och spegling av kulturlivet. SR:s decentraliserade organisation utgör en förutsättning för detta. Den del i public service-uppdraget som avser mångfald i verksamheten kan också, anför det, översättas i ett krav på att det skall finnas många produktionskällor och medverkan från även andra än företagets egna anställda. I Sveriges Radios uppdrag ingår att öka utomstående medverkan i programverksamheten under tillståndspeioden jämfört med år 1996.

Sveriges Radio har i sin public service-redovisning för år 1998 och i sitt budgetunderlag för år 2000 redovisat problem med att under tillståndspeioden klara av att öka utomstående medverkan i programverksamheten utan att detta får negativa effekter på andra prioriterade programområden.

Regeringen anser att det är önskvärt att undvika en motsättning mellan att kunna behålla en decentraliserad organisation och andra aspekter på mångfald. Det bör heller inte finnas en motsättning mellan hög kvalitet i det totala programutbudet och möjligheten att modernisera och effektivisera verksamheten genom att delta i ett teknikskifte från gammal till ny produktionsteknik.

Regeringen föreslår därför att SR skall erhålla särskilda medel för att värna mångfalden och kvaliteten i programutbudet för åren 2000 och 2001 och att SR för år 2000 skall tilldelas 10 miljoner kronor (i 1998 års prisläge) i detta syfte. De särskilda medlen skall, anför regeringen, i hög grad användas för att skapa ytterligare förutsättningar för ökad medverkan av utomstående i programverksamheten. Av propositionen framgår vidare att regeringen avser att återkomma till riksdagen och föreslå att SR för år 2001 skall tilldelas 5 miljoner kronor för samma ändamål.

Utskottet godkänner regeringens förslag i den mån det avser år 2000. SR bör således för år 2000 tilldelas 10 miljoner kronor ur rundradiokontot för att värna mångfald och kvalitet i programutbudet.

Motionsvägen har förslag framförts som rör dels SR:s, dels de tre *public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000*.

I motion Kr313 (kd) yrkas att SR för år 2001 skall tilldelas 10 miljoner kronor för att värna mångfald och kvalitet i programutbudet (yrkande 32).

Motionärerna bakom motion Kr315 (mp) anser att alla tre programföretagen, SVT, SR och UR, har behov av kvalitetssäkringar och att kvalitetsmedel skall tilldelas alla tre företagen. Därvid bör fördelningsnyckeln tillämpas.

Motionen synes således syfta till att SVT skall tilldelas 60,57 %, SR 34,67 % och UR 4,76 % av de samlade kvalitetsmedlen. Regeringen bör, menar motionärerna, undersöka möjligheten att genomföra en sådan fördelning av kvalitetsmedlen (yrkande 36). Liknande förslag framförs i yrkande 10 i motion Kr232 (mp). Utskottet har uppfattat att båda nu aktuella yrkanden rör tiden efter nästa budgetår.

Utskottet förutsätter att regeringen i beredningen av 2001 års budget gör en bedömning av behovet hos samtliga tre public service-företag också då det gäller tilldelning av medel för mångfald och kvalitet. Utskottet är inte berett att förorda någon uppräknig av de särskilda kvalitetsmedlen till SR för år 2001 som föreslås i motion Kr313 (kd) yrkande 32. Utskottet är inte heller berett att som föreslås i motionerna Kr232 (mp) yrkande 10 och Kr315 (mp) yrkande 36 föreslå att riksdagen skall uttala sig för en annan fördelningsgrund av kvalitetsmedlen än den som nu är aktuell. Regeringens förslag tillstyrks därmed. Motionsyrkandena avstyrks.

15.5 Programverksamhet för döva

Dövas TV är en sektion inom Sveriges Dövas Riksförbund (SDR). Dövas TV producerar TV-program på teckenspråk för och med döva inom områdena nyheter, information och kultur. Verksamheten finansieras nästan uteslutande med statliga medel. Programmen sänds i SVT:s kanaler och sändningsverksamheten regleras i avtal mellan Dövas TV och SVT. I budgetpropositionen för budgetåret 1994/95 aviserade regeringen att verksamheten skulle utvärderas efter fem år, dvs. under år 1999 (prop. 1993/94:100 bil. 12).

En utvärdering som har genomförts inom Kulturdepartementet har resulterat i en departementspromemoria med förslag om ändrad finansiering och vissa bedömningar angående ny organisationsform för Dövas TV. Promemorian har remissbehandlats.

I budgetpropositionen föreslår regeringen att finansieringen av Dövas TV fr.o.m. år 2000 skall ske via TV-avgiften genom medelstilldelning från rundradiokontot. Programverksamheten för döva inom SVT för år 2000 föreslås tilldelas 17 615 000 kronor.

En utförlig redogörelse för skälen till regeringens förslag lämnas i budgetpropositionen. Här kan bl.a. nämnas att ett viktigt skäl för en förändring är att Dövas TV som producent av program som sänds av SVT inte bör ha en intresseorganisation som huvudman. De syften som bär upp verksamheten inom SDR behöver inte alltid vara förenliga med de syften som gäller för public service-televisionen. Vidare bör verksamheten vara självständig i förhållande till staten. Regeringen anser att verksamheten vid Dövas TV är av sådant slag att den bör bedrivas inom ramen för TV-verksamheten i allmänhetens tjänst.

I budgetpropositionen redovisas att SVT och SDR i början av hösten 1999 träffade en principöverenskommelse om att huvudmannskapet för verksamheten vid Dövas TV skall föras över från SDR till SVT.

Utskottet konstaterar att det av den överenskommelse som träffats mellan SVT och SDR framgår att SVT har förklarat sig vara berett att inom företaget organisera programverksamhet för den döva publiken och att därvid

arbeta med utgångspunkt i de allmänna mål för verksamheten som redovisas i departementspromemorian. Vidare framgår det att parterna är överens om att de tillgångar som Dövas TV förfogar över skall föras över till SVT utan kostnad.

De allmänna mål för verksamheten som åsyftas i överenskommelsen torde främst avse den bedömning i departementspromemorian som anger att verksamheten bör bedrivas i minst samma omfattning som verksamheten inom Dövas TV har haft under de senaste åren och att inriktningen bör vara att sända främst nyheter, information och kultur på teckenspråk, varvid barn och ungdomar särskilt bör prioriteras. Utskottet konstaterar att formuleringen står i god överensstämmelse med de övergripande mål som angavs för statsbidraget till SDR Video i budgetpropositionen för år 1997 och som riksdagen beslutat om (prop. 1996/97:1 utgiftsområde 17 s. 34, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129).

Med hänvisning till utfästelserna i överenskommelsen mellan SVT och SDR och till formuleringarna i departementspromemorian om verksamheten som parterna hänvisar till anser sig utskottet kunna utgå från att det sammanlagda utbudet av sändningar på teckenspråk kommer att vara minst lika stort som hittills och att ambitionen för sändningarnas kvalitet skall upprätthållas. I likhet med vad som anförs i departementspromemorian anser utskottet att en kvalitetshöjning dessutom bör kunna åstadkommas genom samordningseffekter inom public service-televisionens ram och att de samordningsvinster som uppstår i huvudsak bör användas för att ytterligare stärka programutbudet på teckenspråk.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att finansieringen av Dövas TV fr.o.m. år 2000 skall ske via TV-avgiften genom medelstildelning från rundradiokontot. Utskottet tillstyrker även att SVT för år 2000 skall tilldelas 17 615 000 kronor från rundradiokontot för programverksamheten för döva.

15.6 TV-avgiften och rundradiokontot

Beträffande *TV-avgiften och rundradiokontot* anges i propositionen att en avgörande faktor för rundradiokontots resultat är utvecklingen av det särskilda kompensationsindexet för public service-företagen. Intäkterna på kontot påverkas bl.a. av utvecklingen av antalet TV-avgiftsbetalare samt storleken på TV-avgiften. Det är nödvändigt, anser regeringen, att rundradiokontots resultat upprätthålls positivt för att medelstildelningen till public service-företagen skall säkras på lång sikt.

Regeringen har utgått från att kompensationsindexet under år 1999 inte kommer att öka med mer än 2,5 % och att antalet avgiftsbetalande blir oförändrat drygt 3,3 miljoner.

Teracom AB skall i enlighet med 1992 års riksdagsbeslut årligen t.o.m. mars månad år 2000 tillföra rundradiokontot medel som ersättning för utrustning som bolaget erhöll vid sitt bildande. I början av år 2000 faller således en viktig intäkt (på årsbasis 213,6 miljoner kronor i 1992 års prisläge) bort från rundradiokontot, vilket regeringen har tagit med i beräkningarna för de kvarvarande åren av gällande tillståndsperiod.

Regeringen föreslår att TV-avgiften höjs med 36 kronor till 1 644 kronor per helår fr.o.m. den 1 januari 2000. Regeringens förslag om TV-avgiften förutsätter en ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift.

1999/2000:KrU1
Utskottet

I två motioner avvisas förslaget till höjning av TV-avgiften, nämligen i motionerna Kr314 (fp) yrkande 25 och Kr318 (m) yrkande 16. Motionärerna i den senare motionen anser att det finns anledning anta att SVT och SR skulle kunna vara mer återhållsamma med satsningarna inom de nya teknikerna. Det finns, menar motionärerna bakom motionen, inte någon anledning för företagen att ligga i täten då det gäller satsningarna på den nya digitala tekniken.

Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att det finns ekonomiska förutsättningar för programföretagen att delta i det pågående teknikskiftet. Utskottets ställningstagande i det föregående innebär att 100 miljoner kronor av influtna TV-avgiftsmedel bör tilldelas de tre programföretagen för år 2000 för övergången till ny teknik. Kostnaderna för denna och övriga satsningar som redovisats i det föregående samt det intäktsbortfall som uppstår då Teracoms ersättningar för utrustning upphör i slutet av mars år 2000 motiverar en höjning av TV-avgiften. Utskottet anser nämligen i likhet med regeringen att det är viktigt att rundradiokontots balanserade resultat upprätthålls för att medelstilldelningen till programföretagen skall säkras på lång sikt. Utskottet tillstyrker därför en höjning av TV-avgiften som fr.o.m. den 1 januari 2000 skall uppgå till 1 644 kronor. Lagen (1989:41) om TV-avgift bör ändras i enlighet härmed. Motionsyrkandena avstyrks.

Utskottet hemställer

Medelsanvisningen för år 2000 m.m.

1. beträffande *anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m.*
att riksdagen

a) med bifall till regeringens förslag (yrkande 2) bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget *C 5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket* beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under år 2001, (avsnitt 3.5)

b) med bifall till regeringens förslag (yrkande 3) bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget *D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön*, beställa konstverk som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 15 000 000 kronor efter år 2000, (avsnitt 4.2)

c) med bifall till regeringens förslag (yrkande 4) bemyndigar regeringen att under år 2000 i fråga om ramanslaget *G 2 Bidrag till kulturmiljövård*, besluta om bidrag som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 50 000 000 kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003, (avsnitt 7.2)

d) med bifall till regeringens förslag (yrkande 5) bemyndigar regeringen att i fråga om ramanslaget *H 5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler*, besluta om bidrag som inkl. tidigare åtaganden medför utgifter på högst 2 000 000 kronor efter år 2000, dock längst t.o.m. år 2003, (avsnitt 8.5)

e) med bifall till regeringens förslag (yrkande 12) godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2000 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett *stöd till idrotten* i form av ett bidrag på 60 000 000 kronor, (avsnitt 14.1)

f) anvisar *anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid* enligt uppställning i *bilaga 3*, (avsnitten 1–14)

g) avslår de i *bilaga 4* upptagna motionsyrkandena, (avsnitten 1–14)

Allmän kulturverksamhet (A)

2. beträffande *de nationella uppdragens längd*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr315 yrkande 3, (avsnitt 1.3)

3. beträffande *inrättandet av ett nationellt uppdrag inom området dans*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr235 yrkande 1, 1999/2000:Kr242 i denna del, 1999/2000:Kr277 yrkande 7 i denna del, 1999/2000:Kr282 yrkande 1, 1999/2000:Kr313 yrkande 10 och 1999/2000:Kr315 yrkande 4 i denna del, (avsnitt 1.3)

res. 1 (kd)

4. beträffande *Norrdans som innehavare av ett nationellt uppdrag*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr242 i denna del,
1999/2000:Kr282 yrkande 2 och 1999/2000:Kr315 yrkande 4 i denna
del, (avsnitt 1.3)

res. 2 (mp)

5. beträffande *nationellt uppdrag för ett museum för svensk popu-
lärmusik i Skara*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr228, (avsnitt 1.3)

6. beträffande *nationellt uppdrag för Textilmuseet i Borås*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr203, (avsnitt 1.3)

7. beträffande *nationellt uppdrag för Bildens Hus i Sundsvall*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr262 och 1999/2000:
Kr319 i denna del, (avsnitt 1.3)

res. 3 (c, mp)

8. beträffande *nationellt uppdrag för Tom Tits Experiment*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr235 yrkande 2, (avsnitt 1.3)

9. beträffande *nationellt uppdrag för Barnkulturcentrum i
Eskilstuna*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr235 yrkande 3, (avsnitt 1.3)

10. beträffande *nationellt uppdrag inom biblioteksområdet*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr235 yrkande 4, (avsnitt 1.3)

11. beträffande *nationellt uppdrag inom teaterområdet*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr277 yrkande 7 i denna del,
(avsnitt 1.3)

12. beträffande *nationellt uppdrag inom området världskultur*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr315 yrkande 4 i denna del,
(avsnitt 1.3)

Teater, dans och musik (B)

13. beträffande *omprövning av Riksteaterns uppdrag*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr314 yrkande 16, (avsnitt 2.1)

res. 4 (fp)

14. beträffande *omprövning av bidraget till Riksteatern*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr218, (avsnitt 2.1)

15. beträffande *Dramatens uppbyggnad av buffertfond*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr315 yrkande 13, (avsnitt 2.1)

16. beträffande *medelsökning för Göteborgs Symfoniker för år 2001*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr238 i denna del, (avsnitt 2.2)

17. beträffande *Göteborgsmusiken*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr220, (avsnitt 2.2)

18. beträffande *Stockholms Spårvägsmäns Musikkår (SSM)*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr289, 1999/2000:Kr313
yrkande 14 och 1999/2000:Kr315 yrkande 9, (avsnitt 2.2)

19. beträffande *pensionsfrågan för SSM:s orkestermedlemmar*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr288, (avsnitt 2.2)

20. beträffande *regionala teatrar i Jämtlands län och Söderman-
lands län*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr277 yrkande 8, (avsnitt 2.2)

21. beträffande Vadstena-Akademiens framtida medelsbehov
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr239 i denna del,
1999/2000:Kr284 yrkande 2 och 1999/2000:Kr315 yrkande 14, (av-
snitt 2.3)

22. beträffande stöd till turnéverksamhet
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr241, 1999/2000:Kr277
yrkande 4 och 1999/2000:Kr315 yrkande 6, (avsnitt (2.3)

res. 5 (v, mp)

23. beträffande *Eric Sahlström-institutet i Tobo*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr287 och 1999/2000:
Kr315 yrkande 11, (avsnitt (2.3)

res. 6 (v, kd, c, fp, mp)

Ersättningar och bidrag till konstnärer (E)

24. beträffande *förslagsrätten vid utseende av styrelserna för
Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Kr298 och
1999/2000:Kr313 yrkande 28 som sin mening ger regeringen till
känna vad utskottet anfört, (avsnitt 5.1)

Museer och utställningar (H)

25. beträffande *lokaliseringen av Statens sjöhistoriska museers led-
ning*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr227, 1999/2000:
Kr255, 1999/2000:Kr305 och 1999/2000:Kr314 yrkande 12 som sin
mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 8.1)

res. 7 (1 m)

26. beträffande *Kulturbruket i Mellerud*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr229, (avsnitt 8.5)

27. beträffande *ökning av medel till anslaget Stöd till icke statliga
kulturlokaler för åren 2001 och 2002*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr267 och 1999/2000:
Kr315 yrkande 21, (avsnitt 8.5)

28. beträffande *Riksutställningars verksamhetsinriktning*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr314 yrkande 14 och
1999/2000:Kr318 yrkande 15 i denna del, (avsnitt (8.6)

res. 8 (m, fp)

Film och medier (I)

29. beträffande *utvärdering av filmavtalet*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 2 och
1999/2000:Kr315 yrkande 33, (avsnitt 9.1)

30. beträffande *Knattebio*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr268, (avsnitt 9.1)

31. beträffande medelsberäkningen för anslagen Ungdomsstyrelsen och Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet för budgetåren 2001 och 2002

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr313 yrkande 36 i denna del, (avsnitten 13.1 och 13.2)

res. 9 (kd)

32. beträffande statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr514, (avsnitt 13.2)

res. 10 (fp)

33. beträffande statsbidrag till vissa ungdomsorganisationer

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr515 (avsnitt 13.2),

Folkrörelse och idrottsfrågor (N)

34. beträffande anpassning av samlingslokaler till ungdomar

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr504 och 1999/2000:Kr522, (avsnitt 14.3)

35. beträffande ändring av bidragsreglerna till kvinnoorganisationerna

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr505, (avsnitt 14.4)

Radio och TV i allmänhetens tjänst

36. beträffande medelsberäkning för år 2000 för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB (inkl. Radio Sweden) och Sveriges Utbildningsradio AB

att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 6), (avsnitt 15.1)

37. beträffande medelstildelning för år 2000 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV

att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 7), (avsnitt 15.1)

38. beträffande särskilda medel för förnyelse

att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 8) att Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB skall tilldelas sammanlagt 100 000 000 kronor ur rundradiokontot för år 2000 för satsning på förnyelse, (avsnitt 15.2)

39. beträffande översyn av fördelningsnyckeln då det gäller medelstildelningen för förnyelse

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr264 yrkande 8, (avsnitt 15.2)

res. 11 (v, c)

40. beträffande särskilda medel för kvalificerad produktion av TV-program

att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 9) att Sveriges Television AB skall tilldelas särskilda medel på 75 000 000 kronor ur rundradiokontot för år 2000 för särskilt kvalificerad programproduktion, (avsnitt 15.3)

41. beträffande *förstärkningar av SVT:s barnprogram*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr313 yrkande 31, (avsnitt 15.3)

res. 12 (kd)

42. beträffande *särskilda medel för att värna mångfald och kvalitet i Sveriges Radios programutbud år 2000*
att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 10 delvis) om särskild medelstildelning till Sveriges Radio AB för att värna mångfald och kvalitet i programutbudet för år 2000 samt att Sveriges Radio AB för år 2000 för detta ändamål skall tilldelas särskilda medel på 10 000 000 kronor ur rundradiokontot, (avsnitt 15.4)

43. beträffande *public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000*
att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 10 delvis) om särskild medelstildelning till Sveriges Radio AB för att värna mångfald och kvalitet i programutbudet för år 2001 samt avslår motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 10, 1999/2000:Kr313 yrkande 32 och 1999/2000:Kr315 yrkande 36, (avsnitt 15.4)

res. 13 (kd)

res. 14 (c, mp)

44. beträffande *programverksamhet för döva*
att riksdagen godkänner regeringens förslag (yrkande 11) att finansieringen av Dövas TV fr.o.m. år 2000 skall ske via TV-avgiften genom medelstildelning från rundradiokontot samt att SVT för år 2000 skall tilldelas 17 615 0000 kronor från rundradiokontot för programverksamheten för döva, (avsnitt 15.5)

45. beträffande *ändring i lagen om TV-avgift*

att riksdagen med avslag på motionerna 1999/2000:Kr314 yrkande 25 och 1999/2000:Kr318 yrkande 16 antar regeringens förslag (yrkande 1) till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift, (avsnitt 15.6).

res. 15 (m, fp)

Stockholm den 25 november 1999

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

I beslutet har deltagit: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Roy Hansson (m), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c) och Lennart Kollmats (fp).

1999/2000:KrU1
Hemställan

1. Inrättandet av ett nationellt uppdrag inom området dans (mom. 3)

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 1.3 Nationella uppdrag (A 3) som börjar med "Utskottet förutsätter" och slutar med "del avstyrks" bort ha följande lydelse:

För att ytterligare stimulera det växande intresset för dans anser utskottet att ett nationellt uppdrag bör ges för utveckling av danskonst för barn och unga. Svensk danskonst genomgår en snabb och stark konstnärlig utveckling. Inom danslivet finns flera verksamheter med spjutspetskaraktär som väl motsvarar de krav som kan ställas för att ett nationellt uppdrag skall skapas inom området år 2001. Detta bör riksdagen med bifall till motion Kr313 (kd) yrkande 10 och med anledning av motionerna Kr235 (v) yrkande 1, Kr242 (s) i denna del, Kr277 (v) yrkande 7 i denna del, Kr282 (v) yrkande 1 samt Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *inrättandet av ett nationellt uppdrag inom området dans*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr313 yrkande 10 och med anledning av motionerna 1999/2000:Kr235 yrkande 1, 1999/2000:Kr242 i denna del, 1999/2000:Kr277 yrkande 7 i denna del, 1999/2000:Kr282 yrkande 1 samt 1999/2000:Kr315 yrkande 4 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 1.3)

2. Norrdans som innehavare av ett nationellt uppdrag (mom. 4)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 1.3 Nationella uppdrag (A 3) som börjar med "I tre" och slutar med "4 i denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med motionärerna bakom motionerna Kr242 (s) i denna del, Kr282 (v) yrkande 2 samt Kr315 (mp) yrkande 4 i denna del, att Norrdans i Härnösand bör tilldelas det nationella uppdraget inom dansområdet när ett sådant uppdrag inrättas. Vad utskottet anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *Norrdans som innehavare av ett nationellt uppdrag* att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr242 i denna del, 1999/2000:Kr282 yrkande 2 samt 1999/2000:Kr315 yrkande 4 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 1.3)

3. Nationellt uppdrag för Bildens Hus i Sundsvall (mom. 7)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 1.3 Nationella uppdrag (A 3) som börjar med "Utskottet avstyrker" och slutar med "av dessa" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motionerna Kr262 (s) och Kr319 (c, m) att Bildens Hus i Sundsvall bör komma i fråga för ett nationellt uppdrag. Bildens Hus bör kunna bli ett museum av nationellt intresse med skildringar av fototeknikens utveckling och komma att utvecklas till ett kunskapscentrum för fotografi. Museet skall också kunna göra den dokumentära bilden tillgänglig för många människor.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr262 (s) och Kr319 (c, m) i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

Övriga motionsyrkanden om nationella uppdrag inom andra områden avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *nationellt uppdrag för Bildens Hus i Sundsvall*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr262 och 1999/2000:Kr319 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 1.3)

4. Omprövning av Riksteaterns uppdrag (mom. 13)

Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 2.1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter (B 1) som börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 16" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i att Sverige har en rikedom inom teaterområdet, vilket konstateras i motion Kr314 (fp), och att såväl nationalscenen Dramaten som de regionala teatrarna är en av förutsättningarna för ett rikt utbud av scenkonst i hela landet. Utskottet anser i likhet med Folkpartiet liberalerna att de resurser och det uppdrag som Riksteatern har vad avser egen teaterproduktion med fördel kan föras över till regionteatrarna och de större stads-teatrarna. Riksteatern skall ha kvar rollen som samordnare av teatramas turnéverksamhet och andra uppdrag som staten givit den.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr314 (fp) yrkande 16 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *omprövning av Riksteaterns uppdrag*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr314 yrkande 16 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 2.1)

5. Stöd till turnéverksamhet (mom. 22)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 2.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (B 3) som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "tre motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

De fria teatergrupperna har en omfattande och mycket viktig turnéverksamhet. Utskottet instämmer i vad som sägs i motionerna Kr277 (v) och Kr315 (mp) att det är olyckligt om grupperna tvingas använda verksamhetsmedel för att finansiera turnékostnader. Av denna anledning bör regeringen överväga om ett särskilt turnéstöd bör inrättas.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr277 (v) yrkande 4 och Kr315 (mp) yrkande 6 samt med anledning av motion Kr241 (s) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 22 bort ha följande lydelse:

22. beträffande *stöd till turnéverksamhet*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr277 yrkande 4 och 1999/2000:Kr315 yrkande 6 samt med anledning av 1999/2000:Kr241 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 2.3)

6. Eric Sahlström-institutet i Tobo (mom. 23)

Inger Davidson (kd), Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v), Dan Kihlström (kd), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c) och Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 2.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (B 3) som börjar med "Utskottet ser med tillfredsställelse" och slutar med "avstyrks därmed" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motionerna Kr287 (c) och Kr315 (mp) yrkande 11 att Eric Sahlström-institutet i Tobo framdeles bör få ett permanent stöd. Det nuvarande bidraget via arrangörsstödet inkräktar på stödet till arrangörer samt garanterar inte fortsatt verksamhet vid institutet på önskvärt sätt.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr287 (c) och Kr315 (mp) yrkande 11 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 23 bort ha följande lydelse:

23. beträffande *Eric Sahlström-institutet i Tobo*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr287 och 1999/2000:Kr315 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 2.3)

7. Lokaliseringen av Statens sjöhistoriska museers ledning (mom. 25)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Elisabeth Fleetwood (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 8.1 Centrala museer: Myndigheter (H 1) som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "år 2001" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser sig kunna utgå från att frågan om lokaliseringen av ledningen för Statens sjöhistoriska museer kommer att behandlas inom ramen för den översyn av organisationsstrukturen på museiområdet som pågår inom Kulturdepartementet och som regeringen i årets budgetproposition sagt sig ämna redovisa i nästa års budgetproposition (prop. 1999/2000:1 utgiftsområde 17 volym 9, avsnitt 11.3). Motionsyrkandena avstyrks således.

dels att utskottets hemställan under 25 bort ha följande lydelse:

25. beträffande *lokaliseringen av Statens sjöhistoriska museers ledning*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr227, 1999/2000:Kr255, 1999/2000:Kr305 och 1999/2000:Kr314 yrkande 12, (avsnitt 8.1)

8. Riksutställningars verksamhetsinriktning (mom. 28)

Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Roy Hansson (m) och Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 8.6 Riksutställningar (H 6) som börjar med "Utskottet är" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom nu aktuella motioner, Kr314 (fp) yrkande 14 och Kr318 (m) yrkande 15 i denna del, anser utskottet att Riksutställningars uppdrag att producera utställningar kan överföras på de större kommunala och regionala museerna. Riksutställningar skall i stället koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet genom att aktivt medverka till att produktioner från andra museer når så långt ut i landet som möjligt. En annan viktig uppgift är att hjälpa till med internationella kontakter och att få verksamhet in i och ut ur landet. Uppdrag och resurser för produktion av utställningar bör överföras till kommunala och regionala museer. Enligt utskottets mening bör regeringen ges i uppdrag att återkomma i denna fråga.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr314 (fp) yrkande 14 och Kr318 (m) yrkande 15 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 28 bort ha följande lydelse:

28. beträffande *Riksutställningars verksamhetsinriktning*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr314 yrkande 14 och 1999/2000:Kr318 yrkande 15 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 8.6)

9. Medelsberäkningen för anslagen Ungdomsstyrelsen och Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet för budgetåren 2001 och 2002 (mom. 31)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 13.1 Ungdomsstyrelsen (M 1) som börjar med "Utskottet anser vidare" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare under höstsessionen behandlat regeringens förslag i proposition 1998/99:115 om nya mål för ungdomspolitiken (bet. 1999/2000:KrU4). När regeringens föreslagna mål och uttalade ungdoms-satsningar skall övergå i konkret handling i budgetpropositionen har rege- ringen emellertid beräknat en minskning av anslaget till ungdomsverksam- heten med 1,5 miljoner kronor för år 2000 och med 1 miljon kronor för vart och ett av åren 2001 och 2002 för att finansiera en – i och för sig välmotive- rad – motsvarande ökning av anslaget till Ungdomsstyrelsen. I likhet med vad som anförs i motion Kr313 (kd) anser utskottet att en sådan omfördel- ning av medel är oacceptabel, inte minst mot bakgrund av att det behövs ett ökat stöd till ungdomsorganisationernas engagemang i det internationella samarbetet.

Utskottet anser att riksdagen med bifall till motion Kr313 (kd) yrkande 36 i denna del som sin mening bör ge regeringen till känna att riksdagen bör föreläggas förslag om en annan finansiering av den i budgetpropositionen förordade ökningen av anslaget till Ungdomsstyrelsen för åren 2001 och 2002.

dels att den del av utskottets yttrande som under rubriken 13.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (M 2) som börjar med "Utskottet har" och slutar med "och 2002" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att bidraget till ungdomsverksamheten för åren 2001 och 2002 inte bör minskas med 1 miljon kronor vardera året, vilket förordas i budgetpropositionen. Detta bör riksdagen med bifall till motion Kr313 (kd) yrkande 36 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 31 bort ha följande lydelse:

31. *beträffande medelsberäkningen för anslagen Ungdomsstyrelsen och Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet för budgetåren 2001 och 2002*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr313 yrkande 36 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet an- fört, (avsnitten 13.1 och 13.2)

10. Statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna (mom. 32)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 13.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (M 2) som börjar med "Det pågående" och slutar med "Kr514 (fp)" bort ha följande lydelse:

Reglerna för fördelningen av stödet till de politiska ungdomsorganisationerna bör enligt utskottets uppfattning främst baseras på de politiska partiernas mandatfördelning i riksdagen.

Det är angeläget att ungdomars politiska intresse och engagemang stimuleras och det är de politiska ungdomsorganisationerna som har störst möjlighet att göra en insats härvidlag. Ett mandatbaserat bidragssystem bör kombineras med ett mindre grundbidrag som garanterar medel till en organisatorisk bas. Riksdagen bör med bifall till motion Kr514 (fp) som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 32 bort ha följande lydelse:

32. *beträffande statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr514 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 13.2)

11. Översyn av fördelningsnyckeln då det gäller medelstillelningen för förnyelse (mom. 39)

Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Birgitta Sellén (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 15.2 Särskilda medel för förnyelse som börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion Kr264 (v) anser utskottet att Sveriges Radio bör ha lika goda ekonomiska förutsättningar som Sveriges Television i fråga om övergången till digital sändningsteknik. Utskottet anser därför att det finns starka skäl att genomföra en översyn av den fördelningsnyckel som nu gäller för att åstadkomma en rättvis medelstillelning till programföretagen.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr264 (v) yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 39 bort ha följande lydelse:

39. *beträffande översyn av fördelningsnyckeln då det gäller medelstillelningen för förnyelse*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr264 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 15.2)

12. Förstärkningar av SVT:s barnprogram (mom. 41)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 15.3 Särskilda medel för kvalificerad produktion av TV-program som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "utskottet motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Utskottet har fått rapporter som tyder på att andelen barnprogram i Sveriges Television kommer att minska. Utskottet anser därför – i likhet med motionärerna bakom motion Kr313 (kd) – att regeringen i sitt beslut om utbetalning av kvalitetsmedlen till företaget tydligt skall ange att medelstillskottet även fortsättningsvis skall användas till förstärkningar av barnprogram.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr313 (kd) yrkande 31 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 41 bort ha följande lydelse:

41. beträffande *förstärkningar av SVT:s barnprogram*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr313 yrkande 31 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 15.3)

13. Public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000 (mom. 43)

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 15.4 Särskilda medel för att värna mångfald och kvalitet i Sveriges Radios programutbud som börjar med "Utskottet förutsätter" och slutar med "Motionsyrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

I likhet med regeringen anser utskottet att Sveriges Radio även för år 2001 skall tilldelas särskilda medel för mångfald och kvalitet i programutbudet. Utskottet anser emellertid att det är angeläget att medelstillskottet för år 2000 kan upprätthållas även för år 2001 och således även för det året uppgå till 10 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mer än vad regeringen sagt sig komma att föreslå. Enligt utskottets uppfattning är det nämligen angeläget att Sveriges Radio även år 2001 får ett medelstillskott som skapar förutsättningar för företaget att öka medverkan av utomstående i programverksamheten.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr313 (kd) yrkande 32, med anledning av regeringens förslag och med avslag på motionerna Kr232 (mp) yrkande 10 och Kr315 (mp) yrkande 36 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 43 bort ha följande lydelse:

43. beträffande *public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr313 yrkande 32, med anledning av regeringens förslag (yrkande 10 delvis) och med avslag på motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 10 och 1999/2000:Kr315 yrkande 36 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, (avsnitt 15.4)

14. Public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000 (mom. 43)

1999/2000:KrU1
Reservationer

Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 15.4 Särskilda medel för att värna mångfald och kvalitet i Sveriges Radios programutbud som börjar med "Utskottet förutsätter" och slutar med "Motionsyrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser – i likhet med motionärerna bakom motionerna Kr232 (mp) och Kr315 (mp) – att alla tre public service-företagen är i behov av kvalitetssäkring och därför bör tilldelas särskilda medel härför. Enligt utskottets mening är det rimligt att kvalitetsmedlen i fortsättningen, dvs. efter år 2000, fördelas enligt den vanliga s.k. fördelningsnyckeln, så att Sveriges Television tilldelas 60,57 %, Sveriges Radio 34,67 % och Utbildningsradion 4,76 % av det samlade medelstillskottet för kvalificerad programproduktion.

Riksdagen bör således med bifall till motionerna Kr232 (mp) yrkande 10 och Kr315 (mp) yrkande 36, med anledning av regeringens förslag och med avslag på motion Kr313 (kd) yrkande 32 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

dels att utskottets hemställan under 43 bort ha följande lydelse:

43. beträffande *public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 10 och 1999/2000:Kr315 yrkande 36, med anledning av regeringens förslag (yrkande 10 delvis) och med avslag på motion 1999/2000:Kr313 yrkande 32 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför, (avsnitt 15.4)

15. Ändring i lagen om TV-avgift (mom. 45)

Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Roy Hansson (m) och Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken 15.6 TV-avgiften och rundradiokontot som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "Motionsyrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motion Kr314 (fp) anser utskottet att det är angeläget att SVT och SR är återhållsamma med satsningarna inom den nya tekniken, eftersom erfarenheten visar att användningen av ny teknik är dyr inledningsvis för att efter hand falla i pris.

Då det gäller frågan om höjning av TV-avgiften har utskottet gjort den bedömningen att behållningen på rundradiokontot bör räcka till de satsningar som föreslagits i budgetpropositionen och som utskottet ställt sig bakom i det föregående, utan den föreslagna höjningen. Regeringens förslag att ändra lagen om TV-avgift bör därför med bifall till motionerna Kr314 (fp) yrkande 25 och Kr318 (m) yrkande 16 avslås av riksdagen.

dels att utskottets hemställan under 45 bort ha följande lydelse:

45. beträffande *ändring i lagen om TV-avgift*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr314 yrkande 25 och 1999/2000:Kr318 yrkande 16 avslår regeringens förslag (yrkande 1), (avsnitt 15.6).

1999/2000:KrU1
Reservationer

1. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Roy Hansson (alla m) anför:

Den 18 november 1999 beslöt riksdagens majoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende budgetåret 2000. Samtidigt beslutades om preliminära utgiftstak för åren 2001 och 2002.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Våra förslag syftar till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Fler och fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden, och den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar både till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma.

När riksdagens majoritet nu genom riksdagsbeslutet den 18 november 1999 om ramar för de olika utgiftsområdena valt en annan inriktning av politiken avstår vi från att reservera oss och påminner i stället om vår syn på kulturpolitikens finansiering i detta särskilda yttrande.

För budgetåret 2000 förordar vi i vår kommittémotion Kr318 (m) att ramen för utgiftsområde 17 minskas med ca 1,4 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. Då är att märka att av beloppet avser 850 miljoner kronor en överföring av bidraget till folkbildningen till utgiftsområde 16 och 25 miljoner kronor en överföring av forskningsmedel till utgiftsområde 16 (anslaget till Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet).

Allmän kulturverksamhet (A)

Vi vill påminna om att Moderata samlingspartiet under många år har framfört kritik mot Kulturrådets dominerande roll och de risker den medför för en vital förnyelse av kulturen. Genom rådets konstruktion finns enligt vår mening inte någon möjlighet att utkräva normalt politiskt ansvar för de beslut som fattas. Bidragen fördelas genom bedömningsgrupper, vars medlemmar ofta har en personlig relation till det verksamhetsfält som de är satta att ta

ställning till. Av denna anledning har vi i motion Kr318 (m) åter föreslagit att anslaget till Kulturrådet skall minskas, denna gång med 18 miljoner kronor. Vi vill också påminna om att vi i motion Kr317 (m) motsatt oss att Kulturnät Sverige införlivas i Kulturrådet, då vi anser att Kulturnätet bör upphandlas i konkurrens.

Vi har i motion Kr318 (m) anført att stödet till flera av de verksamheter som får bidrag från anslaget A 2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete inte bör vara en statlig uppgift. Bakgrunden är att vi anser att det som inte efterfrågas eller får lokalt stöd inte skall kunna räkna med att alltid överleva genom statliga bidrag som övergår till att bli årliga anslag. Statens ansvarsområde måste närmare definieras och klart avgränsas, varför vi i motionen har föreslagit en minskning av anslaget om 60 miljoner kronor.

Vi påminner om att en s.k. dubbleringsfond för kompletterande stöd till nyskapande kulturverksamhet inom alla konstområden föreslås i motion Kr317 (m) yrkande 13. Stöd från en sådan fond skall enligt motionen utgå med samma belopp som kunnat mobiliseras till olika kulturverksamheter genom enskildas insatser eller sponsorsinsatser. Fonden skall inte ha till uppgift att finansiera verksamheter som får offentliga bidrag på annat sätt. Bidrag från fonden avses kunna utgå till institutioner, föreningar, enskilda konstnärer eller projektgrupperingar med samma belopp som de övriga resurser den sökande lyckats mobilisera enligt de kriterier som angivits i motion Kr317 (m). Styrelsen för en sådan föreslagen fond bör bestå av personer utan politisk bindning och utan bindning till någon särskild del av den kulturella verksamheten. I motion Kr318 (m) har vi föreslagit att riksdagen under ett nytt anslag benämnt A 5 Kulturfond skall anvisa 100 miljoner kronor för ändamålet (yrkande 3).

Teater, dans och musik (B)

Mot bakgrund av att det nu finns ett regionalt teaterutbud har Moderata samlingspartiet flera gånger framfört att det inte är rimligt att behålla en verksamhet vid Riksteatern på oförändrad nivå. Det är också uppenbart att för- enings- och arrangörsdelen av Riksteatern på många orter känner sig bunden av utbudet från den producerande delen. Vi har därför i år, liksom under flera år tillbaka, i motion Kr318 (m) föreslagit att vuxenteaterverksamheten vid Riksteatern skall upphöra och att Riksteatern genom sina s.k. specialensembler som Tyst teater och Cullbergbaletten skall erbjuda lokala arrangörer det som inte regionteatrarna har kapacitet till. Vidare vill vi påminna om vad som sägs om Riksteatern i motion Kr218 (m), nämligen att Riksteaterns tillämpade policy tycks bryta mot två fundamentala punkter som motiverat de statliga anslagen till teatern. Dessa två punkter gäller dels den geografiska spridningen av teaterns verksamhet, dels teaterns oförmåga att undvika uppenbara konflikter med grundläggande principer i ett rättssamhälle.

Likaledes vill vi påminna om att Moderata samlingspartiet i motion Kr318 (m) har förordat att Rikskonserterns verksamhet skall omprövas. Bakgrunden till detta är följande. Vi anser till skillnad från regeringen att Rikskonserterns produktion kan minska ytterligare. I likhet med Kulturutredningen anser vi

också att den löpande fonogramutgivningen bör ske på samma villkor som för övriga skivproducenter. Specialutgivning i anslutning till projektet bör kunna ske efter vanlig upphandling med normala konkurrensregler. Då inte Rikskonserter skall ha ett eget ansvar för blåsmusiken som genre bör någon typ av nationellt ansvar genom avtal kunna tilldelas någon av de kvarvarande professionella orkestrarna.

Sammantaget innebär vårt förslag i motion Kr318 (m) på teater-, dans- och musikområdet en lägre medelsanvisning under anslaget B 1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens hus och Svenska rikskonserter med 131 miljoner kronor i jämförelse med regeringens förslag.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (C)

Vi har i motion Kr318 (m) föreslagit att anslaget C 1 Bidrag till regional biblioteksverksamhet skall minskas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5). Vårt förslag syftar till att stödet till lånecentraler och depåbibliotek skall upphöra, eftersom vi anser att dessa verksamheter främst är ett regionalt ansvar.

I samma motion föreslår vi en minskning av anslaget C 2 Litteraturstöd med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vårt förslag innebär bl.a. att En bok för allas utgivning av vuxenböcker skall upphöra (yrkande 6).

Regeringen föreslog förra året att stödet till Talboks- och punktskriftsbiblioteket, anslaget C 5, skulle minskas med 3 miljoner kronor. Vi avvisade detta förslag och för år 2000 föreslår vi i motion Kr318 (m) att riksdagen anvisar nästan 10 miljoner kronor utöver det som regeringen nu föreslår. Detta ligger också väl i linje med vad Moderata samlingspartiet föreslår på andra områden, när det gäller satsningar för funktionshindrade.

Bild och form samt konsthantverk (D)

Vi anser att staten skall renodla sitt ansvar för olika kulturverksamheter. Konstrådet bör t.ex. inte ha till uppgift att lämna bidrag till andra offentliga miljöer än de statliga. I motion Kr318 (m) har vi därför föreslagit att anslaget D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön skall minskas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 9).

Ersättningar och bidrag till konstnärer (E)

Vi kan med tillfredsställelse konstatera att utskottet är helt enigt i sin påminnelse till regeringen om det tillkännagivande som så sent som våren 1999 gjordes av riksdagen rörande förslagsrätten vid utseende av styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges bildkonstnärsfond. Den frågan har vi uppmärksammat under ett antal år och vi finner det anmärkningsvärt att regeringen inte fullföljer riksdagens beslut, utan att ett nytt tillkännagivande måste göras.

Med hänvisning till den mycket värdefulla verksamhet som bedrivs med stöd från anslaget G 2 Bidrag till kulturmiljövård yrkar vi i motion Kr318 (m) att anslaget skall uppgå till 274 618 000 kronor, vilket är en ökning med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 10).

Museer och utställningar (H)

Vi har i vår motion Kr318 (m) föreslagit att anslaget H 4 Bidrag till vissa museer skall minskas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 12). Syftet med en sådan minskning är att statsbidraget till Arbetets museum skall upphöra. Museet har tillkommit på initiativ av olika intressegrupper utan att dessa sett till att verksamheten har de medel som behövs för att kunna fortleva av egen kraft. Av politiska skäl har sedan det ekonomiska ansvaret för verksamheten övertagits av staten, vilket vi motsätter oss i motionen.

Moderata samlingspartiet har i motion Kr318 (m) föreslagit att anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler skall upphöra (yrkande 13) och att inga medel därmed skall betalas ut under anslaget (yrkande 14). Vi anser det ologiskt att det utgår ett statligt investeringsbidrag samtidigt som staten kräver att huvudmannen skall svara för lokalkostnaden. Möjligheten till handikappanpassning av lokaler ser vi som viktig, men bidrag till kostnader för ändamålet bör kunna bestridas från anslag inom samma utgiftsområde som andra handikappåtgärder.

I linje med vad vi föreslagit vid tidigare riksmöten har vi i motion Kr318 (m) framfört att den nya myndigheten Riksutställningar, trots att den tilldelats nya uppgifter, totalt sett bör minska sin verksamhet. Detta motiverar vi med att antalet egna produktioner bör minska och att man i större utsträckning bör fungera som serviceorganisation till andra utställningsarrangörer. Vi har också anfört att efterfrågestyrningen måste förstärkas ytterligare. I motionen har vi föreslagit att anslaget H 6 Riksutställningar skall uppgå till 12 733 000 kronor vilket motsvarar en minskning i förhållande till regeringens förslag med 25 miljoner kronor.

Forskning (J)

I vår motion Kr318 (m) har vi framhållit att det är viktigt att de medel som anslås till forskning används till så kvalificerade uppgifter som möjligt. Detta gäller även forskning inom kultursektorn. Forskning skall ske på vetenskapliga kriterier. Det finns många exempel på att t.ex. enklare utredningar betecknats som forskning. Vi har därför i vår motion föreslagit att anslaget J 1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet i förhållande till regeringens förslag skall minskas med 25 miljoner kronor, medel som vi i stället föreslår skall anvisas under Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådets anslag (utgiftsområde 16).

Vi föreslår i motion Kr318 (m) en besparing på 300 miljoner kronor under anslaget till folkbildningen. Aktiva insatser för att öka andelen uppdragsutbildning och annan icke-bidragsberoende utbildning bör kunna göras även fortsättningsvis. Folkbildningsrådet bör, enligt vår mening, i sina kontakter med anslagsbeviljande kommuner och landsting peka på att dessa utformar sina bidragskriterier efter de lokala förhållandena och inte bara låter dem bli en följd av den bidragsfördelning som de statliga reglerna leder till. Vidare har vi föreslagit att bidraget till folkhögskolorna skall överflyttas från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 16. Detta har riksdagen tyvärr avslagit nyligen i samband med beslutet om budgetramar m.m. (bet. 1999/2000:FiU1, rskr. 1999/2000:28). Slutligen anför vi i motionen att det förslag till kulturfond som presenterats i vår motion också skulle kunna utnyttjas av folkbildningen. Med de förändringar vi föreslår i motionen skulle anslaget L 1 inom utgiftsområde 17 minskas med 1 150 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Ungdomsfrågor (M)

Vi påminner om att vi i motion Kr318 (m) förordat att bidraget till den nationella och internationella ungdomsverksamheten bör minskas i första hand när det gäller den internationella verksamheten men även i fråga om grundbidragen till rikstäckande barn- och ungdomsorganisationer. Målet för bidraget har länge varit att få fler ungdomar i föreningslivet, men de flesta ungdomsorganisationer visar en minskning i medlemsantalet. Det finns enligt vår mening klara tecken på att ungdomsaktiviteter som inte erhåller bidrag drar till sig nya grupper. Mot denna bakgrund har vi funnit att en omprövning av bidragsgivningen är nödvändig. Eftersom Ungdomsstyrelsen enligt vårt förslag skulle få ett mindre anslag till ungdomsverksamheten att hantera har vi också ansett att styrelsen borde klara sig med minskat anslag. I motion Kr318 (m) har vi föreslagit att anslaget M 1 Ungdomsstyrelsen skall minskas med 8 000 000 kronor till 7 599 000 kronor och att anslaget M 2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. skall minskas med 50 000 000 kronor till 44 889 000 kronor (yrkandena 20 och 21).

Folkrörelse- och idrottsfrågor (N)

Vi anser i motion Kr318 (m) att anslaget N 3 Bidrag till allmänna samlingslokaler bör avskaffas (yrkande 25). Det är enligt vår mening en kommunal uppgift att i förekommande fall bistå med kostnader för allmänna samlingslokaler. Bidrag till handikappanpassning av lokalerna kan enligt vår mening anslås från ett annat utgiftsområde.

Moderata samlingspartiet anser också i samma motion att anslaget N 4 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet bör avskaffas (yrkande 23). För det fall att anslaget ändå blir kvar förordar vi, liksom motionärerna bakom motion Kr505 (m), att bidragsreglerna skall ändras så att kvinnoorganisationerna inte fastnar i gamla orationella strukturer. Bidraget bör enligt

motionen vara mer flexibelt så att även organisationer i nya former, som t.ex. Moderata Kvinnoförbundets nätverksorganisation, kan erhålla bidrag.

Vi vill också påminna om att vi i motion Kr318 (m) yrkande 24 föreslagit ett med 3 miljoner kronor minskat bidrag till friluftorganisationerna.

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har vi med våra förslag i motionerna Kr317 (m) och Kr318 (m) velat renodla statens insatser på kulturpolitikens område och göra en klar boskillnad mellan vad som kan sägas vara den nationella uppgiften och den lokala och regionala.

Vi tar avstånd från de korporativistiska inslag som finns t.ex. på konststödet område och menar att alla sammanslutningar med verksamhet inom en sektor i ett demokratiskt samhälle skall ges samma möjligheter till medbestämmande och påverkan. Vi anser att det ligger en fara i att politiska ställningstaganden styr kulturen på ett sådant sätt att nytänkande och alternativa lösningar försvåras eller förhindras. På samma sätt anser vi att det är viktigt att politiskt ansvar kan utkrävas för de beslut som fattas på uppdrag av riksdag och regering och där finansieringen huvudsakligen sker med skattemedel. Ett sådant ansvarsutkrävande är t.ex. omöjligt för den mest inflytelserika av kulturpolitiska institutioner – Statens kulturråd. Vi tycker att detta är helt felaktigt. Ännu mera tydligt blir detta när man beaktar hur den från början oberoende Stiftelsen framtidens kultur numera genom regeringens beslut att tillsätta ny styrelse har direkt personsamband med Kulturrådet liksom med Kulturdepartementet.

Många oberoende finansieringskällor ger en fri och ständigt sig själv förnyande kultur. Detta är den främsta orsaken till vårt förslag till en s.k. dubbleringsfond. Genom sådana åtgärder stärks både kulturens frihet och ekonomiska förutsättningar. De enskilda yrkesmässiga kulturutövarna måste genom t.ex. en bättre skattelagstiftning ges en möjlighet att leva på sin skapande verksamhet. Kulturen måste också få ett stöd av samhällsmedel – inte minst gäller detta vården av vårt kulturella arv i dess olika former, men det måste vara ett stöd som inte är grundat i viljan till politisk styrning.

Kultur är både att taga del av och att delta i ett skapande. Kulturen skall vara fri. Vi vill med våra förslag ge kulturen själv en chans och befria den från dess tvångströjor.

2. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1)

Inger Davidson och Dan Kihlström (båda kd) anför:

Vårt samhälle kännetecknas på många sätt av uppdelning och splittring. Varje sektor ansvarar för en liten del. Det som ofta saknas är helhetssynen på människan och hennes behov av mening, sammanhang och struktur. Det är just detta som kulturen har möjlighet att bidra med. Därför är kultur en viktig grund för all utveckling. För oss kristdemokrater är tillgång till kultur i vid mening en nödvändig och viktig del av välfärdssamhället.

Kulturen omformas och utvecklas. Varje tid har sina kulturyttringar. Kultur är både historia och samtid. Den har ett egenvärde genom att den fyller människans primära behov, bidrar till att göra människor hela och frigör mänskliga resurser. Andliga eller kulturella värden är nödvändiga för att vi skall bli hela som människor. Kulturen bidrar till att ge oss en fördjupad syn på tillvaron och hjälper oss att växa som människor. Kulturyttringar kan också tillfredsställa människans gemenskapsbehov. Friheten att växa i gemenskap med andra är grundläggande för en kristdemokratisk kultursyn. Vi kristdemokrater menar att kulturpolitiken skall präglas av denna helhetssyn på människan.

Öppenhet och tolerans, men också respekt för andra människors integritet och livsåskådning är andra viktiga element i den kristdemokratiska kultursynen. Religionsfrihet är t. ex. inte bara frihet att avstå från religionsutövande utan också frihet till att omfatta och utöva religion.

Ett mångsidigt kulturliv och en ömsesidig förståelse för varandras olika kulturer och kulturyttringar är en viktig förutsättning för ett öppet och demokratiskt samhälle. Grunden för förståelse för andra är att den egna identiteten är stark. Det är därför oerhört angeläget att kulturen finns där människorna finns och ger möjligheter till självinsikt och personlighetsutveckling.

Det övergripande målet för statens kulturpolitik måste vara att närma kulturen och människorna till varandra så att kulturen får möjlighet att bidra till en positiv utveckling både för den enskilde och samhället. Att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för alla att använda sig av den är ett av kulturpolitikens viktigaste mål. I arbetet för att förverkliga de kulturpolitiska målen är det också viktigt att söka kärnan av gemensamma värderingar och principer.

Allmän kulturverksamhet (A)

Vi vill än en gång i budgetsammanhang uppmärksamma Stockholms Spårvägsmäns Musikkår (SSM), som är en blåsorkester på hög internationell nivå med sju mindre ensembler, högt konstnärligt resultat och stor kostnadseffektivitet. Den är den enda av landets fem professionella blåsorkestrar som helt saknar statligt stöd. Det finns ett stort behov av en länsmusik i Stockholms län och SSM skulle väl fylla de behov som regionen har. Vi har i motion Kr313 (kd) föreslagit att riksdagen skall ta ställning till frågan om framtida permanent stöd till SSM. Frågan har nu genom behandlingen i utskottet förts fram i positiv riktning. En lösning kan förväntas. Innan så blir fallet finns dock olösta ekonomiska problem för SSM. Vi vill påminna om att vi i motionen föreslagit att tillfälliga medel skall tillföras SSM genom en omfördelning inom anslaget A 2.

Teater, dans och musik (B)

Vi ställer oss tveksamma till om den satsning som regeringen gör på Dramaten är tillräcklig. Mot bakgrund av Dramatens ekonomiska situation, som trots vidtagna åtgärder fortfarande är ansträngd, hade vi förväntat oss en tydligare satsning än den som regeringen nu gör. Vi utgick i vår motion

Kr313 (kd) från att regeringen noga följer den ekonomiska utvecklingen och i nästa års budgetproposition återkommer med mer långsiktigt hållbara satsningar. Vi bedömde att den nivåförstärkning som görs på Operan med 2 miljoner, för bl. a. upprustningsåtgärder, också borde ske för Dramaten. Därför föreslog vi i motionen en permanent ökning av anslaget till Dramaten med 2 miljoner.

Vi påminner om att vi i motion Kr313 (kd) föreslagit en uppräknings av anslaget B 2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 15 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkandena 12 och 40 i denna del). Av motionen framgår att vi ser en stor risk för att det regionala musiklivet utarmas och anser därför att ökningen dels skall tillfalla länsmusiken, dels skall kunna användas för annan regional musik-, teater- och dansverksamhet.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (C)

Vi vill påminna om att Kristdemokraterna i motion Kr313 (kd) föreslagit att ytterligare medel, som en engångssatsning, skall tilldelas LL-stiftelsen. Medlen skulle användas till en informationskampanj. Inom omsorgen, handikapprörelsen och skolvärlden känner man i dag relativt väl till de lättlästa alternativen. Utanför dessa kretsar är dock LL-utgivningen obekant för det stora flertalet. Många, både barn och vuxna, skulle ha stor glädje av att få information om och att läsa böcker med lättläst text. Därför anser vi att en brett upplagd informationskampanj skulle behöva genomföras för att presentera utgivningen från Centrum för lättläst som idé. Det skulle ge en möjlighet att nå ut till flera målgrupper och till allmänheten. På sikt skulle en sådan ökad uppmärksamhet leda till ökad försäljning och därmed ökad egenfinansiering anfördes det i motionen.

Kulturmiljö (G)

Vi har i motion Kr313 (kd) förordat att folkrörelsearkiven bör få del av de medel som regeringen avsatt till den breda satsningen på industrisamhällets kulturarv (yrkande 4). Regeringen har för ändamålet beräknat ca 24 miljoner kronor under tre år.

Museer och utställningar (H)

Vi föreslår i motion Kr313 (kd) att anslaget H 4 Bidrag till vissa museer skall tillföras 500 000 kronor mer än vad regeringen föreslagit (yrkande 8 och yrkande 40 i denna del). Vi anser nämligen att det är angeläget att Akvarellmuseet på Tjörn, som i flera avseenden är unikt, särskilt uppmärksammas och att finansieringen av museet säkerställs.

Trossamfund (K)

Den del av stödet till trossamfund som avser lokalbidrag har sänkts under 1990-talet från ca 13 miljoner kronor per år till 2,5 miljoner 1997. Bidrag har

därför endast kunnat ges för handikappanpassning av lokaler. Vi menar att ytterligare nedskärningar på detta område inte är motiverade. För att kunna fortsätta med den behövliga handikappanpassningen av trossamfundens lokaler avsätter vi i stället i motion Kr313 (kd) 10,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag för detta ändamål för hela treårsperioden, vilket innebär 3,5 miljoner kronor för år 2000.

Vi vill vidare påpeka att vi är kritiska till regeringens ekonomiska beräkningar under anslaget. Regeringen har valt att endast i grova drag beskriva anslaget och det är svårt att bilda sig en uppfattning om beräkningarna är korrekta.

Folkbildning (L)

Att ge folkbildningen möjlighet att utvecklas handlar om att stärka den demokratiska kulturen och om att motverka klyftor i kunskaps- och informationssamhället. Förutsättningen för att folkbildningen skall kunna göra detta är att den skall styras av sin egen idé, sätta sina egna mål, vara oberoende av ekonomiska och politiska maktgrupper. Samhälleliga krav motverkar dessa syften med folkbildningens unika verksamhet. I vår motion Kr313 (kd) har vi därför pekat på att det är olyckligt att regeringen på olika sätt ändå styr verksamheten genom att tillföra ytterligare krav. Folkbildningsrådet bedriver till exempel självt en aktiv försöks- och utvecklingsverksamhet inom ramen för sin ordinarie verksamhet. Vi vill därför påminna om att Kristdemokraterna, i motionen, föreslagit att de 10 miljoner kronor som regeringen avsatt till speciell utvecklingsverksamhet skall föras över till det samlade anslaget för folkbildningen.

Ungdomsfrågor (M)

Regeringens förslag i proposition 1998/99:115 till nya mål för ungdomspolitik har behandlats i utskottets betänkande 1999/2000:KrU4. I vår budgetmotion Kr313 (kd) har vi noterat att när regeringens föreslagna mål och uttalade ungdomssatsningar skall övergå i konkret handling, visar det sig att regeringen i budgetpropositionen föreslår att anslaget M 2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet skall minskas med 1,5 miljoner kronor. Medlen föreslås användas till en i och för sig välmotiverad ökning av bidraget till Ungdomsstyrelsen med samma belopp. I motionen har vi avvisat regeringens förslag och anført att regeringen bör återkomma med förslag till annan finansiering av ökningen av anslaget till Ungdomsstyrelsen.

Folkrörelse- och idrottsfrågor (N)

Kristdemokraterna anser att bidraget till allmänna samlingslokaler är väsentligt och att det fyller en viktig funktion inte minst ur ett lokalt och regionalt utvecklingsperspektiv. På mindre orter och i glesbygd är dessa lokaler ofta den enda samlingspunkten för t.ex. barn- och ungdomsarbete och kulturverksamhet. Vi anser vidare att det är speciellt motiverat att satsa på möjligheter som ökar människors deltagande i den demokratiska processen. Vi har därför

i ett antal motioner föreslagit att anslaget skall öka med 10 miljoner i förhållande till regeringens förslag.

Vi har i motion Kr313 (kd) föreslagit att ett nytt anslag för utveckling av den ideella sektorn skall införas (yrkande 39). Folkrörelser och frivilliga organisationer fungerar ofta som samhällets känselspröt. De hittar orättvisorna, upptäcker kantigheterna, kartlägger nya områden och antar nya utmaningar. Det finns också uppgifter för den ideella sektorn i gränzonen mellan den privata och den offentliga sektorn. Under perioden 1991–1994 inleddes i Regeringskansliet ett arbete för utveckling av den ideella sektorn. Olika forsknings- och utredningsprojekt initierades och en beredning för utveckling av den ideella sektorn tillsattes. I samband härmed infördes ett nytt anslag till stöd för detta utvecklingsarbete. Den socialdemokratiska regering som tillträdde 1994 ändrade inriktning på detta arbete och avvecklade också det anslag som var kopplat till utvecklingsarbetet. Vi har i ovannämnda motion föreslagit att 10 miljoner kronor skall anvisas för att arbetet skall kunna återupptas (yrkande 40).

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

3. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1)

Birgitta Sellén (c) anför:

Kulturen har stor betydelse för en rad olika samhällsområden. Förutom kulturens självklara egenvärde handlar det om demokrati och identitet, vårt arv och vår historia, om barns och ungdomars utveckling, arbetstillfällen, turism, regional och lokal utveckling, företagande, integration, mångkultur och delaktighet. Centerpartiet menar att satsningar på kultur är samhällsekonomiskt lönsamma och ger många positiva bieffekter. Alla människor i landet skall kunna ta del av ett levande kulturliv och barn och ungdomar skall prioriteras. Centerpartiet poängterar också betydelsen av allmänna samlingslokaler/mötesplatser, bl.a. i glesbygd samt för barn och ungdom, och föreslår i motion Kr272 extra resurser till dessa.

Centerpartiet har länge framhållit att en växande andel av all kulturverksamhet i kulturinstitutioner skall inriktas mot barn och ungdomar, bl.a. har i centerpartimotioner föreslagits att 25 % av de statliga resurserna av kulturanslaget bör avsättas till kultur för barn och ungdom. I vår motion Kr272 föreslog vi att Ungdomsstyrelsen skall få ökade resurser för en särskild satsning på ung kultur. Pengarna skulle användas till ungdomarnas egna projekt, för unga, av unga och med unga.

Kulturpolitiken skall leda oss in i det nya årtusendet och Centerpartiet har framhållit att den måste innehålla tydliga signaler om att kvinnors historia och kulturella gärningar skall synliggöras. Det är Centerpartiets mening att det mångkulturella samhället måste främjas genom möten mellan gamla och nya svenskar och mellan svensk kultur och kultur från andra länder. Kulturen skall finnas i vardagslivet i folkrörelser, föreningsliv, på arbetsplatser och i bostadsområden.

Allmän kulturverksamhet (A)

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

Jag vill påminna om att i Centerpartiets motion Kr272 föreslog vi en höjning av anslaget A 3 Nationella uppdrag med 1 miljon kronor för inrättandet av ett nationellt uppdrag inom området fotots och bildens historia. Vi föreslog vidare att uppdraget skulle gå till *Bildens Hus* i Sundsvall. Jag vill även påminna om att i motion Kr203 (c) föreslås Textilmuseet i Borås som innehavare av ett nationellt uppdrag.

Teater, dans och musik (B)

Jag vill påminna om att Centerpartiet i motion Kr272 lämnat förslag om ökade medel till Riksteatern. Med vårt förslag om ytterligare 2 miljoner kronor skulle en fortsatt satsning på Scenpass Sverige möjliggöras. Enligt förslaget skulle finansiering ske genom att bidraget till Operan minskas i motsvarande mån.

Som framgår av motion Kr220 (m, kd, c, fp) har Göteborgsmusiken en central roll för blåsmusiken i Sverige. Jag har valt att inte reservera mig till förmån för motionsförslaget, som syftar till att Kulturrådet – efter år 2000 – skall göra en omfördelning inom anslaget B 2 till förmån för Göteborgsmusiken. Jag vill emellertid framhålla att orkestern med en uppräknings av statsbidraget skulle kunna både upprätthålla sin kvalitativa och kvantitativa nivå och samtidigt utvecklas till ett genrecentrum för svensk blåsmusik.

I motion Kr311 (v, c) föreslås att Kulturrådet skall omdestinera medel till förmån för en teaterfestival i Sundsvall. Det gäller en festival anordnad av Teatercentrum i Stockholm. Med anledning av högre resekostnader, som en följd av att Sundsvall valts som festivalort, krävs ett högre bidrag än då festivalen anordnas närmare Stockholm eftersom många teatergrupper är verksamma där.

Kulturmiljö (G)

Centerpartiet föreslår i motion Kr272 (c) att anslaget G 2 Bidrag till kulturmiljövård skall ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 1 delvis).

Film och medier (I)

Jag vill påminna om att jag i min motion Kr272 (c) föreslagit att anslaget I 1 Filmstöd skall minskas med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (motionen i denna del). Av motionen framgår att jag i stället vill satsa på andra verksamhetsområden inom utgiftsområde 17, bl.a. på ungdomars kulturverksamhet och kulturmiljövård.

Ungdomsfrågor (M)

Jag vill påminna om att Centerpartiet i motion Kr272 (c) föreslagit att 65 miljoner kronor skall anvisas till en särskild satsning på ung kultur. Medlen

skall enligt motionsförslaget disponeras av Ungdomsstyrelsen och gå till ungdomars egna projekt som är till för unga samt genomförs av och med unga. Medlen skall vara avsedda för bidrag både till föreningsanslutna ungdomar och till dem som inte tillhör någon förening. I motionen poängteras att ett sådant förslaget bidragssystem bör genomsyras av korta handläggnings-tider och enkla blanketter.

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

Folkrörelse- och idrottsfrågor (N)

Vi föreslår i en rad motioner att anslaget Bidrag till allmänna samlingslokaler bör ökas till 40 miljoner kronor, vilket är en ökning med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen är enligt vår uppfattning en förutsättning för att det skall finnas tidsenliga samlingslokaler och därmed också ett rikt föreningsliv i hela landet. Upprustningar och standardhöjningar av allmänna samlingslokaler bör enligt vår uppfattning stödjas av samhället inte minst för att sysselsättningen i hela landet skall öka.

4. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1)

Lennart Kollmats (fp) anför:

Inledning

Folkpartiet liberalerna har i en rad motioner föreslagit en alternativ budget för år 2000. Vårt budgetförslag innebär i sina huvuddrag sänkta skatter för företagande och tillväxt med utgiftsökningar framför allt när det gäller vård och omsorg men även för kultur, utbildning, bistånd, miljö och rättssäkerhet (för en utförligare redovisning se reservation nr 24 i bet. 1999/2000:FiU1). För utgiftsområde 17 föreslog vi 35 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Vårt förslag till utgiftsram har emellertid avslagits av riksdagen i budgetprocessens första steg och vi är nu förhindrade att fullfölja våra anslagsyrkanden.

Allmän kulturverksamhet (A)

Tillgängligheten till kulturlivet gynnas av de nya medierna. Internet är en mycket viktig informationsväg för att få efterfrågan och utbud att mötas. Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna i motion Kr314 ställer sig bakom förslaget att permanenta Kulturnät Sverige. Att denna ingångssida på nätet fyller en samhällsfunktion är oomtvistat. Detta är dock inget skäl till att det ovillkorligen måste finansieras av offentliga medel. I vår motion föreslog vi därför att möjligheterna till utomstående finansiering samt produktion skulle undersökas innan Kulturnät Sverige finansieras helt av offentliga medel. Anslaget skulle med vårt förslag kunna sänkas, i jämförelse med regeringens förslag, med 2,5 miljoner kronor.

Jag vill – liksom motionären bakom motion Kr284 (fp) – fästa uppmärksamheten på att Vadstena-Akademiens verksamhet är i grunden hotad, om den inte får ett statligt bidragstillskott. Om basverksamheten – två operaproduktioner per sommar – måste halveras blir en produktion av hög klass till låg kostnad plötsligt dyr, eftersom de fasta kostnaderna för personal, lokaler, marknadsföring m.m. då måste slås ut på halva antalet föreställningar. Vidare kommer antalet ungdomar, som vanligtvis kan erbjudas möjlighet att delta, att få lov att minskas drastiskt. Även det nyinledda samarbetet med Linköpings universitet hotas. I sammanhanget förtjänar det också att påpekas att Vadstena-Akademien har en internationell status i festivalöversikter och recensioner. Jag vill påminna om att detta är bakgrunden till att det i motion Kr284 (fp) har föreslagits att regeringen från anslaget A 2 skall fördela 2,5 miljoner kronor till Vadstena-Akademien från medlen till regeringens disposition.

Jag vill påminna om att Folkpartiet liberalerna i motion Kr314 föreslog att antalet nationella uppdrag skulle utökas och anslaget höjas med 1 miljon kronor. Vi förordade att det nya uppdraget skulle gå till Textilmuseet i Borås. Borås med omnejd har varit och är ett starkt textilt centrum i Sverige och Textilmuseet där har samlingar och en dokumentationsverksamhet som är unik. Samtidigt har samarbetet med Textilhögskolan i Borås givit stora möjligheter till utveckling av både kunskaper om historien och framtidsmöjligheter.

Teater, dans och musik (B)

Folkpartiet liberalerna föreslår i motionerna Kr314 yrkande 27 (i denna del) och Fi212 yrkande 17 (i denna del) en uppräknings av anslaget B 2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 30 miljoner kronor. Förslaget syftar till att Göteborgsoperan skall tilldelas 5 miljoner kronor av beloppet, bl.a. mot bakgrund av att musikteaterformen är en mycket kostnadskrävande teaterform och att det inte är realistiskt att räkna med att Göteborgsoperan ytterligare skall kunna öka sin självfinansieringsgrad. Vidare syftar förslaget i motionerna till att länsmusiken skall erhålla 25 miljoner kronor av beloppet för att länsmusikinstitutionerna även i fortsättningen skall kunna upprätthålla en hög ambitionsnivå.

Jag vill påminna om att vi i motion Kr314 (fp) dels ställde oss bakom regeringens förslag att omvandla Orienteatern till institution, dels föreslog satsningar på Marionetteatern. I motionen pekade vi på de ekonomiska problem som Marionetteatern brottats med. Dessa löses inte genom krisbidrag. I stället föreslog vi ett ökat permanent stöd till teatern i form av ett ökat verksamhetsbidrag med 1 miljon kronor.

Bild och form samt konsthantverk (D)

I motion Kr314 (fp) har Folkpartiet påpekat att kostnadsansvaret för den konstnärliga utsmyckningen i offentliga miljöer inte bara är statens ansvar utan till stor del även innebär ett ansvar för landsting och kommuner (yr-

kande 19). Vi har därför i detta motionsyrkande och i samma motions yrkande 27 i denna del samt i motion Fi212 yrkande 17 i denna del ansett att anslaget bör bibehållas på 1999 års nivå, vilket innebär en minskning med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

Museer och utställningar (H)

I motionerna Kr314 yrkande 27 (i denna del) och Fi212 yrkande 17 (i denna del) föreslår Folkpartiet liberalerna att anslaget H 1 Centrala museer: Mynigheter skall räknas upp med 1 miljon kronor för att under några övergångsår möjliggöra en finansiering av omlokaliseringen av ledningen för Statens sjöhistoriska museum till Karlskrona.

Folkpartiet föreslår i samma motioner, Kr314 yrkande 27 (i denna del) och Fi212 yrkande 17 (i denna del), en uppräknings av anslaget H 3 Bidrag till regionala museer med 5 miljoner kronor. Medlen skall enligt vårt förslag tillfalla Nordiska akvarellmuseet på Tjörn, ett projekt som rönt stort intresse i hela Norden och som är det första i sitt slag men som ännu inte helt kunnat finansieras.

Trossamfund (K)

Stödet till trossamfundet har under senare år minskat. Folkpartiet har motsatt sig en sådan neddragning. Vi anser i motionerna Kr313 (fp) yrkande 27 i denna del och Fi212 (fp) yrkande 17 i denna del att trossamfundets stora ansvarsområde snarare motiverar en höjning av anslaget. Vi har därför föreslagit att anslaget för år 2000 skall höjas med 3,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Folkrörelse- och idrottsfrågor (N)

Folkpartiet liberalerna har i samband med den nyligen behandlade idrottspropositionen (prop. 1998/99:107) framhållit idrottens stora betydelse för samhället. Vi är dock oroade för den ekonomiska utvecklingen på idrottsområdet. Folkpartiets förslag att låta folkrörelserna ta ansvar för en större del av spelmarknaden har avslagits av riksdagens majoritet. Vi anser att en stor del av idrottens budget bygger på osäkra pengar. Vi föreslår i motion Kr314 (fp) att anslaget ökas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 27 i denna del).

5. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. i vad gäller Marionetteatern (mom. 1 delvis)

Elisabeth Fleetwood (m) anför:

Jag vill påminna om mitt förslag i motion 1998/99:Kr209 om ökat stöd till Marionetteatern. I motionen, som behandlades i betänkande 1998/99:KrU1, anförde jag att teatern kan göra anspråk på att betraktas som pionjär vad

beträffar det internationella kulturutbudet. De tillgängliga medlen är dock otillräckliga för att säkerställa fortsatt verksamhet. Situationen har inte förändrats utan det skulle fortfarande krävas utökade resurser.

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

6. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. i vad gäller Göteborgsoperan (mom. 1 delvis), Medelsökning för Göteborgs Symfoniker för år 20001 (mom. 16) och Göteborgsmusiken (mom. 17)

Lennart Fridén (m) anför:

Jag vill påminna om att det i motion Kr237 (m, v, kd, c, fp) framhålls att omfattningen av verksamheten vid Göteborgsoperan väl kan mäta sig med Kungliga Operans vad gäller antal föreställningar och publik och att åtskilliga konstnärliga framgångar tillsammans med en påfallande genbredd har säkrat uppbyggnaden av en stor publikbas. Det hade därför funnits goda skäl för utskottet att återropa detta för ett bifall till motionsförslaget om en förstärkning av statsbidraget till Göteborgsoperan.

Det hade även funnits lika goda skäl för utskottet att tillstyrka ett motionsförslag att öka statsbidraget till Göteborgs Symfoniker för åren 2000 och 2001. Som anføres i motion Kr238 (m, kd, c, fp) uppfyller orkestern väl sin roll som Sveriges nationalorkester. Utan en uppräknings av medelstillsättning kan det emellertid finnas risk för att den unika utveckling som symfonikerna genomgått de senaste åren bryts.

Med hänvisning till att jag ställt mig bakom det moderata budgetalternativet för utgiftsområde 17 för år 2000 avstår jag från att reservera mig till förmån för de nu aktuella motionerna, Kr237 (m, v, kd, c, fp) och Kr238 (m, kd, c, fp).

Slutligen vill jag påminna om att det av motion Kr220 (m, kd, c, fp) framgår att Göteborgsmusiken har en central roll då det gäller blåsmusiken i Sverige. Jag har valt att inte i nuläget tillstyrka motionsförslaget, som ju syftar till en framtida omfördelning inom anslaget B 2 till förmån för Göteborgsmusiken. Jag vill samtidigt dock påpeka att orkestern med en uppräknings av statsbidraget skulle både kunna upprätthålla sin kvalitativa och kvantitativa nivå och samtidigt utvecklas till ett genrecentrum för svensk blåsmusik.

7. De nationella uppdragens längd (mom. 2)

Ewa Larsson (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna anser att möjligheten att erhålla ett nationellt uppdrag för en tidsbegränsad period är stimulerande och vitaliserande. Jag vill dock påminna om att vi i vår motion Kr315 yrkande 3 föreslagit att tiden för de nationella uppdragen bör förlängas till fem år. Vi anser att tre år är en för kort tid för innehavarna att sprida sin kunskap och bygga nätverk.

8. Nationellt uppdrag för Tom Tits Experiment, m.m. (mom. 8–11)

1999/2000:KrU1
Särskilda yttranden

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Vi vill påminna om att vi i motion Kr235 (v) föreslog att Tom Tits Experiment i Södertälje samt Barnkulturcentrum i Eskilstuna, inkluderande Barnbildaarkivet skulle tilldelas nationella uppdrag när de innevarande uppdragen löper ut. Vidare föreslog vi att ett nytt nationellt uppdrag bör inrättas inom biblioteksområdet. Vi vill även peka på vad som föreslogs i motion Kr277 (v), nämligen att ett nationellt uppdrag bör inrättas inom teaterområdet.

9. Regionala teatrar i Jämtlands län och Södermanlands län (mom. 20)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Vi har avstått från att yrka bifall till yrkande 8 i motion Kr277 (v) då motionsyrkandet i viss mån är tillgodosett i vad gäller bidrag till uppbyggnaden av en regional teater i Jämtlands län. Vi vill ändå påpeka att det i motionen också uttalas att det måste vara möjligt även för Södermanlands län att er-hålla statsbidrag för den teater som är under uppbyggnad där. Vi utgår från att regeringen noga följer det pågående arbetet i Södermanlands län med att skapa en fast ensemble.

10. Vadstena-Akademiens framtida medelsbehov (mom. 21)

Ewa Larsson (mp) anför:

Miljöpartiet noterar med tillfredsställelse att utskottet är medvetet om de ekonomiska problem som Vadstena-Akademien brottas med. Det är också positivt att utskottet förutsätter att regeringen beaktar akademiens behov inför beredningen av kommande budgetpropositioner. Jag vill dock påminna om att Miljöpartiet i motion Kr315 särskilt påtalat vikten av att en framtida ekonomisk lösning blir av permanent natur då det är omöjligt att både driva och utveckla en verksamhet under ständigt ekonomiskt hot.

11. Ökning av medel till anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler för åren 2001 och 2002 (mom. 27)

Ewa Larsson (mp) anför:

Miljöpartiet har under flera år framhållit betydelsen av stödet till icke-statliga kulturlokaler. Anslaget bidrar bl.a. till att skapa meningsfulla och nyttiga arbetstillfällen och möjliggör att en gammal hantverkstradition kan fortleva. För budgetåret 1998 inkom det ansökningar om stöd för ca 65 kulturlokalsprojekt avseende sammanlagt 190 miljoner kronor. Miljöpartiet har i motionerna Kr267 (mp) och Kr315 (mp) yrkande 21 angett att den stora efterfrågan motiverar en höjning av anslaget. En sådan höjning saknas enligt motionerna för åren 2001 och 2002.

Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1989:41) om TV-avgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

TV-avgiften är 1 608 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 402 kronor.

TV-avgiften är 1 644 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 411 kronor.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och skall betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden skall avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

¹ Senaste lydelse 1998:1711.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till beslut om anvisande av medel för budgetåret 2000 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

1999/2000:KrU1
Bilaga 2

Belopp i 1000-tal kronor

5

Anslag	Regering- ens förslag	m Kr318	kd Kr313	c Kr272	fp Kr314, Fi212
A 1 Statens kulturråd	35 510	-18 000			-2 500
A 2 Bidrag till allmän kultur- verksamhet, utveckling samt internationellt kul- turutbyte och samarbete	116 196	-60 000			
A 3 Nationella uppdrag	7 000			+1 000	+1 000
A 4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördel- ning av kulturpolitiska medel	141 056				
A 5 Kulturfond (nytt anslag)		+100 000			
B 1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dan- sens Hus och Svenska rikskonserter	764 055	-131 000	+2 000		
B 2 Bidrag till regional mu- sikverksamhet samt re- gionala och lokala teater-, dans- och musikinstitut- tioner	537 250		+15 000		+30 000
B 3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	115 240				+1 000
C 1 Bidrag till regional bib- lioteksverksamhet	36 140	-11 000			
C 2 Litteraturstöd	89 917	-30 000			
C 3 Stöd till kulturtidskrifter	20 650				
C 4 Stöd till bokhandel	9 801	-9 801			
C 5 Talboks- och punkt- skriftsbiblioteket	59 690	+9 801			
C 6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	13 517		+1 000		
C 7 Bidrag till Svenska språk- nämnden och Sverige- finska språknämnden	4 393				
D 1 Statens konstråd	5 484				
D 2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma mil- jön	40 438	-11 000			-5 000
D 3 Nämnden för hemslöjds- frågor	1 488				
D 4 Främjande av hemslöjden	17 462				
D 5 Bidrag till bild- och formområdet	27 805				
E 1 Konstnärsnämnden	10 036				
E 2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	252 184				

Anslag		Regering- ens förslag	m Kr318	kd Kr313	c Kr272	fp Kr314, Fi212	1999/2000:KrU1 Bilaga 2
F 1	Riksarkivet och landsar- kiven	246 431					
F 2	Bidrag till regional arkiv- verksamhet	4 633					
F 3	Språk- och folkminnesin- stitutet	26 153					
F 4	Svenskt biografiskt lexi- kon	3 815					
F 5	Arkivet för ljud och bild	27 732					
G 1	Riksantikvarieämbetet	166 817					
G 2	Bidrag till kulturmiljö- vård	249 618	+25 000		+10 000		
H 1	Centrala museer: Myn- digheter	641 692				+1 000	
H 2	Centrala museer: Stiftel- ser	173 999					
H 3	Bidrag till regionala museer	103 416				+5 000	
H 4	Bidrag till vissa museer	40 689	-11 000	+500			
H 5	Stöd till icke-statliga kul- turlokaler	10 000	-10 000				
H 6	Riksutställningar	37 733	-25 000				
H 7	Statliga utställningsgaran- tier och inköp av kultur- föremål	80					
I 1	Filmstöd	205 161			-11 000		
I 2	Statens biografbyrå	8 214					
I 3	Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Fin- land	24 932					
I 4	Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska ut- vecklingen och till euro- peiskt mediasamarbete	821					
J 1	Forsknings- och utveck- lingsinsatser inom kultur- området	35 549	-25 000 ¹				
J 2	Forskning och doku- mentation om medieut- vecklingen	1 264					
K 1	Stöd till trossamfund	53 250		+3 500		+3 500	
L 1	Bidrag till folkbildningen	2 489 073	-1 150 000 ²				
L 2	Bidrag till vissa handi- kappatgärder inom folk- bildningen	72 377					
L 3	Bidrag till kontakttolkut- bildning	9 106					

¹ Överföring till UO16, anslaget till Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrå-
det: Forskning

² Överföring till UO16 av 850 000 tkr avseende bidraget till folkhögskolorna

Anslag		Regering- ens förslag	m Kr318	kd Kr313	c Kr272	fp Kr314, Fi212	1999/2000:KrU1 Bilaga 2
M 1	Ungdomsstyrelsen	15 599	-8 000				
M 2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m.	94 889	-50 000		+65 000		
N 1	Stöd till idrotten	462 240				+1 000	
N 2	Lotteriinspektionen	28 459					
N 3	Bidrag till allmänna samlingslokaler	15 000	-15 000	+10 000	+25 000		
N 4	Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	3 432	-3 432				
N 5	Stöd till friluftsförbund	13 000	-3 000				
N 6	Utveckling av den ideella sektorn (nytt anslag)			+10 000			
TOTAL		7 570 486	-1 436 432	+42 000	+90 000	+35 000	

Utskottets förslag till beslut om anvisande av medel för budgetåret 2000 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Belopp i 1 000-tal kronor

1999/2000:KrU1
Bilaga 3

5 Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Verksamhetsområde, anslag och anslagstyp	Regeringens förslag	Utskottets förslag
A Allmän kulturverksamhet		
1 Statens kulturråd (<i>ram.</i>)	35 510	35 510
2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (<i>ram.</i>)	116 196	116 196
3 Nationella uppdrag (<i>ram.</i>)	7 000	7 000
4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (<i>obet.</i>)	141 056	141 056
B Teater, dans och musik		
1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter (<i>obet.</i>)	764 055	764 055
2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (<i>obet.</i>)	537 250	537 250
3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (<i>ram.</i>)	115 240	115 240
C Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter		
1 Bidrag till regional biblioteksverksamhet (<i>obet.</i>)	36 140	36 140
2 Litteraturstöd (<i>ram.</i>)	89 917	89 917
3 Stöd till kulturtidskrifter (<i>ram.</i>)	20 650	20 650
4 Stöd till bokhandel (<i>ram.</i>)	9 801	9 801
5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (<i>ram.</i>)	59 690	59 690
6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (<i>obet.</i>)	13 517	13 517
7 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (<i>obet.</i>)	4 393	4 393
D Bild och form samt konsthantverk		
1 Statens konstråd (<i>ram.</i>)	5 484	5 484
2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (<i>ram.</i>)	40 438	40 438
3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (<i>ram.</i>)	1 488	1 488
4 Främjande av hemslöjden (<i>ram.</i>)	17 462	17 462
5 Bidrag till bild- och formområdet (<i>ram.</i>)	27 805	27 805
E Ersättningar och bidrag till konstnärer		
1 Konstnärsnämnden (<i>ram.</i>)	10 036	10 036
2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (<i>ram.</i>)	252 184	252 184
F Arkiv		
1 Riksarkivet och landsarkiven (<i>ram.</i>)	246 431	246 431
2 Bidrag till regional arkivverksamhet (<i>obet.</i>)	4 633	4 633
3 Språk- och folkminnesinstitutet (<i>ram.</i>)	26 153	26 153
4 Svenskt biografiskt lexikon (<i>ram.</i>)	3 815	3 815
5 Arkivet för ljud och bild (<i>ram.</i>)	27 732	27 732

Verksamhetsområde, anslag och anslagstyp	Regeringens förslag	Utskottets förslag
G Kulturmiljö		
1 Riksantikvarieämbetet (<i>ram.</i>)	166 817	166 817
2 Bidrag till kulturmiljövård (<i>ram.</i>)	249 618	249 618
H Museer och utställningar		
1 Centrala museer: Myndigheter (<i>ram.</i>)	641 692	641 692
2 Centrala museer: Stiftelser (<i>obet.</i>)	173 999	173 999
3 Bidrag till regionala museer (<i>obet.</i>)	103 416	103 416
4 Bidrag till vissa museer (<i>obet.</i>)	40 689	40 689
5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (<i>ram.</i>)	10 000	10 000
6 Riksutställningar (<i>ram.</i>)	37 733	37 733
7 Statliga utställningsgarantier och inköp av kulturföremål (<i>ram.</i>)	80	80
I Film och medier		
1 Filmstöd (<i>ram.</i>)	205 161	205 161
2 Statens biografbyrå (<i>ram.</i>)	8 214	8 214
3 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (<i>obet.</i>)	24 932	24 932
4 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (<i>ram.</i>)	821	821
J Forskning		
1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (<i>ram.</i>)	35 549	35 549
2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (<i>obet.</i>)	1 264	1 264
K Trossamfund		
1 Stöd till trossamfund (<i>ram.</i>)	53 250	53 250
L Folkbildning		
1 Bidrag till folkbildningen (<i>obet.</i>)	2 489 073	2 489 073
2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (<i>obet.</i>)	72 377	72 377
3 Bidrag till kontakttolkutbildning (<i>obet.</i>)	9 106	9 106
M Ungdomsfrågor		
1 Ungdomsstyrelsen (<i>ram.</i>)	15 599	15 599
2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (<i>ram.</i>)	94 889	94 889
N Folkrörelse- och idrottsfrågor		
1 Stöd till idrotten (<i>ram.</i>)	462 240	462 240
2 Lotteriinspektionen (<i>ram.</i>)	28 459	28 459
3 Bidrag till allmänna samlingslokaler (<i>ram.</i>)	15 000	15 000
4 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (<i>obet.</i>)	3 432	3 432
5 Stöd till friluftorganisationer (<i>obet.</i>)	13 000	13 000
Summa för utgiftsområdet	7 570 486	7 570 486

Motion	Parti	Yrkande
Kr205	(c)	
Kr223	(c)	
Kr237	(m, v, kd, c, fp)	
Kr238	(m, kd, c, fp)	Delvis
Kr239	(s)	Delvis
Kr240	(s)	
Kr257	(s)	
Kr272	(c)	
Kr278	(kd)	
Kr279	(s)	
Kr280	(s)	
Kr281	(kd)	
Kr283	(kd)	
Kr284	(fp)	1
Kr300	(s)	3
Kr307	(s, fp)	
Kr311	(v, c)	
Kr313	(kd)	4, 8, 12, 13, 24, 35, 36 delvis, 39, 40
Kr314	(fp)	6, 7, 13, 19, 27
Kr317	(m)	4, 13
Kr318	(m)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 delvis, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Kr319	(c)	Delvis
Kr520	(kd)	
Kr521	(c)	
Kr603	(c)	2, 3
Fi212	(fp)	17
Ub813	(c)	3
N277	(kd)	10
Bo231	(c)	5

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	3
Motioner.....	5
Förteckning över bilagor.....	15
Ärendets beredning.....	15
Utskottet	16
A Inledning	16
B Övergripande frågor	19
Mål	19
Resultatredovisning m.m. i budgetpropositionen	21
Redovisning av regional fördelning av statens stöd till kultur	22
Redovisning av vissa kulturinstitutioners hyreskostnader.....	24
C Budgetfrågor	25
1 Allmän kulturverksamhet (A)	25
1.1 Statens kulturråd (A 1)	25
1.2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (A 2)	26
1.3 Nationella uppdrag (A 3).....	28
1.4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (A 4).....	30
1.5 Kulturfond	31
2 Teater, dans och musik (B).....	31
2.1 Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter (B 1).....	31
2.2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (B 2).....	34
2.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (B 3).....	40
3 Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (C).....	43
3.1 Bidrag till regional biblioteksverksamhet (C 1).....	43
3.2 Litteraturstöd (C 2)	44
3.3 Stöd till kulturtidskrifter (C 3).....	45
3.4 Stöd till bokhandel (C 4)	46
3.5 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (C 5).....	47
3.6 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (C 6).....	47
3.7 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (C 7)	48
4 Bild och form samt konsthantverk (D)	48
4.1 Statens konstråd (D 1)	48
4.2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (D 2)	49
4.3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (D 3).....	50
4.4 Främjande av hemslöjden (D 4)	50
4.5 Bidrag till bild- och formområdet (D 5)	50
5 Ersättningar och bidrag till konstnärer (E)	51

5.1 Konstnärsnämnden (E 1)	51
5.2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (E 2).....	53
6 Arkiv (F)	53
6.1 Riksarkivet och landsarkiven (F 1).....	53
6.2 Bidrag till regional arkivverksamhet (F 2).....	54
6.3 Språk- och folkminnesinstitutet (F 3)	54
6.4 Svenskt biografiskt lexikon (F 4).....	54
6.5 Arkivet för ljud och bild (F 5)	55
7 Kulturmiljö (G)	55
7.1 Riksantikvarieämbetet (G 1).....	55
7.2 Bidrag till kulturmiljövård (G 2)	56
8 Museer och utställningar (H).....	57
8.1 Centrala museer: Myndigheter (H 1)	57
8.2 Centrala museer: Stiftelser (H 2).....	61
8.3 Bidrag till regionala museer (H 3)	61
8.4 Bidrag till vissa museer (H 4).....	62
8.5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (H 5).....	63
8.6 Riksutställningar (H 6)	64
8.7 Statliga utställningsgarantier och inköp av kulturföremål (H 7)	65
9 Film och medier (I)	65
9.1 Filmstöd (I 1).....	65
9.2 Statens biografbyrå (I 2)	67
9.3 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (I 3)	67
9.4 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (I 4)	68
10 Forskning (J)	68
10.1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (J 1)	68
10.2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (J 2)	69
11 Trossamfund (K)	69
11.1 Stöd till trossamfund (K 1)	69
12 Folkbildning (L)	70
12.1 Bidrag till folkbildningen (L 1)	70
12.2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (L 2).....	72
12.3 Bidrag till kontaktutbildning (L 3)	72
13 Ungdomsfrågor (M)	73
13.1 Ungdomsstyrelsen (M 1)	73
13.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. (M 2).....	74
14 Folkrorelse- och idrottsfrågor (N)	77
14.1 Stöd till idrotten (N 1)	77
14.2 Lotteriinspektionen (N 2)	78
14.3 Bidrag till allmänna samlingslokaler (N 3).....	78

14.4 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (N 4)	80
14.5 Stöd till friluftsförbund (N 5)	80
14.6 Stöd till ideell verksamhet	81
D Radio och TV i allmänhetens tjänst	82
15 Inledning	82
15.1 Medelsberäkning för år 2000	83
15.2 Särskilda medel för förnyelse	83
15.3 Särskilda medel för kvalificerad produktion av TV-program	85
15.4 Särskilda medel för att värna mångfald och kvalitet i Sveriges Radios programutbud	86
15.5 Programverksamhet för döva	87
15.6 TV-avgiften och rundradiokontot	88
Hemställan	90
Medelsanvisningen för år 2000 m.m.	90
Allmän kulturverksamhet (A)	90
Teater, dans och musik (B)	91
Ersättningar och bidrag till konstnärer (E)	92
Museer och utställningar (H)	92
Film och medier (I)	92
Ungdomsfrågor (M)	93
Folkrorelse och idrottsfrågor (N)	93
Radio och TV i allmänhetens tjänst	93
Reservationer	95
1. Inrättandet av ett nationellt uppdrag inom området dans (mom. 3), (kd)	95
2. Norrdans som innehavare av ett nationellt uppdrag (mom. 4), (mp)	95
3. Nationellt uppdrag för Bildens Hus i Sundsvall (mom. 7), (c, mp)	96
4. Omprövning av Riksteaterns uppdrag (mom. 13), (fp)	96
5. Stöd till turnéverksamhet (mom. 22), (v, mp)	97
6. Eric Sahlström-institutet i Tobo (mom. 23), (v, kd, c, fp, mp)	97
7. Lokaliseringen av Statens sjöhistoriska museers ledning (mom. 25), (1 m)	98
8. Riksutställningars verksamhetsinriktning (mom. 28), (m, fp)	98
9. Medelsberäkningen för anslagen Ungdomsstyrelsen och Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet för budgetåren 2001 och 2002 (mom. 31), (kd)	99
10. Statsbidraget till de politiska ungdomsorganisationerna (mom. 32), (fp)	100
11. Översyn av fördelningsnyckeln då det gäller medelstilldelningen för förnyelse (mom. 39), (v, c)	100
12. Förstärkningar av SVT:s barnprogram (mom. 41), (kd)	101
13. Public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000 (mom. 43), (kd)	101

14. Public service-företagens tilldelning av särskilda kvalitetsmedel för tiden efter år 2000 (mom. 43), (c, mp).....	102
15. Ändring i lagen om TV-avgift (mom. 45), (m, fp).....	102
Särskilda yttranden	104
1. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1), (m).....	104
2. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1), (kd).....	109
3. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1), (c)	113
4. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. (mom. 1), (fp).....	115
5. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. i vad gäller Marionetteatern (mom. 1 delvis), (1 m).....	117
6. Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för år 2000, m.m. i vad gäller Göteborgsoperan (mom. 1 delvis), Medelsökning för Göteborgs Symfoniker för år 2000 (mom. 16) och Göteborgsmusiken (mom. 17), (1 m)	118
7. De nationella uppdragens längd (mom. 2), (mp).....	118
8. Nationellt uppdrag för Tom Tits Experiment, m.m. (mom. 8–11), (v)	119
9. Regionala teatrar i Jämtlands län och Södermanlands län (mom. 20), (v).....	119
10. Vadstena-Akademiens framtida medelsbehov (mom. 21), (mp). 119	
11. Ökning av medel till anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler för åren 2001 och 2002 (mom. 27), (mp)	119

Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift.....	120
---	-----

Bilaga 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till beslut om anvisande av medel för budgetåret 2000 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	121
---	-----

Bilaga 3

Utskottets förslag till beslut om anvisande av medel för budgetåret 2000 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid....	124
--	-----

Bilaga 4

Förteckning över i utskottets hemställan moment 1 g) avstyrkta motionsyrkanden	126
--	-----